

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS TARYBOS NUTARIMŲ „DĖL AUKCIONO SUTEIKTI TEISĘ NAUDOTI RADIO DAŽNIUS (KANALUS) IŠ 703–733 MHz IR 758–788 MHz SUPORUOTOS RADIO DAŽNIŲ JUOSTOS, 1432–1472 MHz IR 1492–1512 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTŲ, 1920–1980 MHz IR 2110–2170 MHz SUPORUOTOS RADIO DAŽNIŲ JUOSTOS SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS DIREKTORIAUS 2018 M. RUGPJŪČIO 10 D. ĮSAKymo NR. 1V-731 „DĖL RADIO RYŠIO PLĖTROS 470–790 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTOJE PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTŲ

Eil. Nr.	Pastabos ir (ar) pasiūlymai	Pastabų ir (ar) pasiūlymų vertinimas
1. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, 2025 m. lapkričio 11 d. raštas Nr. (1.86 Mr) 2T-1208		
1.1.	1. Atkreipiame dėmesį, kad Projektu Nr. 1 nauja redakcija dėstomu teisės aktu yra įgyvendintas 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje. Atsižvelgiant į tai Projektas Nr. 1 turėtų būti įtrauktas į Sprendimo (ES) 2017/899 planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje.	Atsižvelgta. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas įtrauktas į Sprendimo (ES) 2017/899 planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje.
1.2.	2. Pažymime, kad nėra aišku, koku tikslu Projekto Nr. 2 preambulėje teikiamos nuorodos į ES teisės aktus. Nors nurodoma, kad į šiuos teisės aktus „atsižvelgiama“, tačiau nuorodos formuluojamos „su paskutiniaisiais pakeitimais“, kas, vadovaujantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“, reikalavimais, reiškia, kad teisės akto nuostatas siekiama perkelti ar įgyvendinti. Tuo atveju, jeigu ES teisės aktas taikomas nuoroda teikiama „su visais pakeitimais“. Atsižvelgiant į tai, siūlome papildomai įvertinti šių nuorodų teikimo tikslingumą ir formulavimo būdą.	Atsižvelgta. Ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nutarimo „Dėl Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 703–733 MHz ir 758–788 MHz suporuotos radijo dažnių juostos, 1432–1472 MHz ir 1492–1512 MHz radijo dažnių juostų, 1920–1980 MHz ir 2110–2170 MHz suporuotos radijo dažnių juostos sąlygų aprašo patvirtinimo“ projekto preambulėje patikslintos nuorodos į ES teisės aktus, įrašant „su visais pakeitimais“.

2. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, 2025 m. lapkričio 12 d. raštas Nr. 2-3803.

2.1. Atkreipiame RRT dėmesį į tai, kad 2025 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-527 „Dėl Valstybinio kritinio radijo ryšio tinklo sukūrimo darbo grupės sudarymo“ yra sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė, kuri šiuo metu svarsto ir analizuoja Valstybinio kritinio radijo ryšio tinklo (toliau – VKRT) diegimo modelio, techninių sprendimų ir kitus su tinklo įgyvendinimo projektu susijusius klausimus.

Atsižvelgiant į tai, kad RRT nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (Projektu Nr. 2) keičiamas radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos, skirtų civilinės saugos, pagalbos nukentėjusiesiems ir nelaimių padarinių šalinimo radijo ryšio sistemų (PPDR) veiklai užtikrinti, kiekis, ir į tai, kad VKRT projekto (įtrauktas į XX-osios LR Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projektą) įgyvendinimas yra valstybės saugumo ir strateginės svarbos klausimas, prašome atidėti RRT planuojamo radijo dažnių (kanalų) aukcioną bent iki 2026 metų sausio mėnesio pabaigos, kad valstybės institucijos priimtų sprendimus dėl VKRT diegimo ir šiam tinklui reikalingų radijo dažnių (kanalų) poreikio.

Neatsižvelgta.

(1) Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano, patvirtinto Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ (toliau – 700 MHz plėtros planas), 5.1 papunktyje buvo numatyta, kad *radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos aukciono būdu skiriami naudoti antžeminėms radijo ryšio sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas.*

(2) Taip pat 700 MHz plėtros plano 5.1 papunktyje buvo numatyta, kad tam tikrais atvejais radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos *gali būti* skiriami naudoti radijo ryšio sistemoms, skirtoms civilinei saugai, pagalbai nukentėjusiesiems teikti ir nelaimių padariniams šalinti (angl. *public protection and disaster relief*), (toliau – PPDR sistemos).

(3) Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad 700 MHz plėtros plane radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos nebuvo rezervuoti išimtinai PPDR sistemoms.

(4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 16 d. protokolinio sprendimo dėl Valstybinio kritinio ryšio tinklo (toliau – VKRT) koncepcijos pagrindu 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuota radijo dažnių juosta nebuvo įtraukta į 2022 m. vykdytą 700 MHz radijo dažnių juostos aukcioną. Tačiau praėjus 5 metams nuo minėto Vyriausybės protokolinio sprendimo, VKRT diegimo modelio klausimas nėra išspręstas, o progresui būtina priimti sudėtingus sprendimus, įtraukiančius teisinius, reguliacinius, valdysenos, finansinius, technologinius, saugumo aspektus. Įvertinus tai, planuojamo aukciono atidėjimas iki 2026 m. sausio mėn. pabaigos nepadės iš esmės ir galutinai išspręsti VKRT diegimo modelio, techninių sprendimų ir kitų su VKRT diegimu susijusių klausimų.

(5) Pažymėtina ir tai, kad 2025 m. sausio 10 d. VŠĮ Vyriausybės strateginės analizės centre (STRATA) vykusioje tarpinstitucinėje diskusijoje, atsižvelgiant į VKRT modelių įgyvendinimo kaštus ir

		<p>terminus, o taip pat numatomą didesnę hibridinio modelio atsparumą priešiškų veiklų atžvilgiu, buvo konstatuota, kad hibridinis modelis yra optimalusis VKRT plėtros variantas nei dedikuotas modelis.</p> <p>(6) Dideli numatomi dedikuoto VKRT modelio įgyvendinimo kaštai (bent 3–4 kartus didesni nei hibridinio modelio atveju) taip pat yra reikšmingas veiksnys, varžantis šio modelio įgyvendinimo tikimybę.</p> <p>(7) Tuo tarpu plačiajuosčio ryšio plėtra, kuriai numatoma skirti radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos, yra strateginės svarbos klausimas. Aukštos kokybės ir tolygaus padengimo mobilusis ryšys yra itin reikšmingas tiek nacionaliniam saugumui, tiek visos šalies ekonominei, socialinei ir technologinei raidai, inovacijų diegimui ir investicijų pritraukimui.</p> <p>(8) Vyriausybė yra patvirtinusi Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gaires¹, suteikusi 5G mobiliojo ryšio plėtrai valstybei svarbaus projekto statusą², o įmonės, teikiančios 5G paslaugas ar valdančios šioms paslaugoms teikti reikalingą infrastruktūrą yra pripažintos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiomis įmonėmis³.</p> <p>(9) Atitinkamai nacionaliniai ir tarptautiniai įpareigojimai, tokie kaip 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 1 priede nurodyto 5 tikslo „Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį junglumą“ planuojami rodikliai ir ES skaitmeninio dešimtmečio darbotvarkės⁴ įsipareigojimai reikalauja neatidėliotinų 5G ryšio plėtros sprendimų, siekiant, kad iki 2030 m. 5G aprėptų visą Lietuvos teritoriją.</p> <p>(10) Tuo tarpu VKRT poreikiams, papildomai prie dabar 380 MHz radijo dažnių juostoje TETRA tinklui naudojamų 2x5 MHz radijo dažnių spektro, nedelsiant būtų galima skirti 2x5,6 MHz iš 410 MHz radijo</p>
--	--	--

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/77c1dd30aa5411eab9d9cd0c85e0b745>

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/cc7f4de010ee11ee9f7ec2ffce8b47bc>

³ Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 3 priedas

⁴ 2021 m. kovo 9 d. EK komunikatu Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0118>

		<p>dažnių juostos ir 2x6,3 MHz iš 450 MHz radijo dažnių juostos. Taip pat VKRT gali būti skiriami 2x5 MHz ir 2x3 MHz pločio radijo dažnių blokai 700 MHz radijo dažnių juostoje (t. y. radijo dažniai (kanalai) iš 698–703 MHz, 733–736 MHz, 753–758 MHz ir 788–791 MHz radijo dažnių juostų) ir radijo dažniai (kanalai) iš 3700–4000 MHz radijo dažnių juostos.</p> <p>(11) Be to, šiuo metu leidimuose naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz suporuotos radijo dažnių juostos yra nustatytas reikalavimas leidimo turėtojui Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos arba jos įgaliotos institucijos prašymu teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. <i>roaming</i>) paslaugas VKRT teikėjui.</p> <p>(12) Taip pat, siekiant užtikrinti nepertraukiamą ryšio teikimą kritiniais atvejais, papildomi reikalavimai yra numatomi ir Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 703–733 MHz ir 758–788 MHz suporuotos radijo dažnių juostos, 1432–1472 MHz ir 1492–1512 MHz radijo dažnių juostų, 1920–1980 MHz ir 2110–2170 MHz suporuotos radijo dažnių juostos sąlygų aprašo projekte (toliau – Aukciono sąlygų aprašo projektas), t. y. šio projekto 17.9 ir 17.10 papunkčiuose numatomi reikalavimai ypatingų aplinkybių atvejais, gavus nurodymus pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 97 straipsnį ir (ar) pagal šį straipsnį nustatyta tvarka ir sąlygomis visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį, taip pat užtikrinti Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) sudaromo ir esant poreikiui atnaujinamo pirmenybinio ryšio numerių sąrašė nurodytų ryšio numerių abonentų ryšio pirmenybę kitų abonentų ryšio atžvilgiu.</p>
--	--	---

3. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, 2025 m. lapkričio 13 d. raštas Nr. (2.30Mr-43)6V-1078

3.1.	<p>(1) Aprašo projekto 13 punkte nurodomi aukciono dalyviui keliami kvalifikaciniai reikalavimai. Be kitų reikalavimų Aprašo projekto 13.3 papunktyje nurodoma, kad aukciono dalyvis <i>ne mažiau kaip 5 (penkerius) pastaruosius metus nepertraukiamai verčiasi kalbinio ryšio paslaugų ir (arba) duomenų perdavimo paslaugų teikimu ir 2024 m. gruodžio 31 d. turėjo ne mažiau kaip 20 000 (dvidešimt tūkstančių) abonentų, kuriems buvo teikiamos šiame papunktyje</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>(1) Aukciono sąlygų aprašo projekto aiškinamasis raštas papildytas.</p> <p>(2) ES mastu plačiajuosčio ryšio plėtrai suderinti radijo dažniai (kanalai) yra itin ribotas valstybės išteklius, o plačiajuosčio ryšio plėtra yra strateginės svarbos klausimas, nes aukštos kokybės ir tolygaus padengimo mobilusis ryšys yra itin reikšmingas tiek nacionaliniam saugumui, tiek visos šalies ekonominei, socialinei ir technologinei raidai,</p>
------	---	--

<p><i>nurodytos paslaugos.</i> Aiškinamajame rašte nenurodoma, kuo remiantis nustatyti tokie minimalūs patirties reikalavimai aukcionų dalyviams.</p> <p>(2) Reikalavimas turėti ne mažesnę kaip 5 metų veiklos patirtį atitinkamoje rinkoje gali paveikti atitinkamoje rinkoje trumpiau paslaugas teikiančių ūkio subjektų galimybes konkuruoti (jie negalės dalyvauti aukcione dėl siūlomų dažnių juostų), taip pat užkirsti kelią naujiems ūkio subjektams pradėti teikti paslaugas šioje rinkoje. Atsižvelgiant į tai, tokie apribojimai turi būti pagrįsti bei turi būti atliktas jų poveikio konkurencijai vertinimas. Atlikdamas poveikio konkurencijai vertinimą viešojo administravimo subjektas – šiuo atveju RRT – turi įvertinti, kokią poveikį teisės akto įgyvendinimas gali turėti rinkai ir jos dalyviams bei įvertinti tokio galimas neigiamas pasekmes konkurencijai. Reikalinga įvertinti, ar nustatoma ribojimais siekiamų tikslų negalima pasiekti mažiau konkurenciją ribojančiomis alternatyvomis (pavyzdžiui, atsisakant nustatyto reikalavimo arba mažinant jo apimtį) ir, jeigu tokių alternatyvų būtų, turėtų būti pasirinkta konkurencijos neribojanti arba ją mažiausiai ribojanti alternatyva.</p>	<p>inovacijų diegimui ir investicijų pritraukimui. Atsižvelgiant į tai, turi būti užtikrinta, kad šis kritinės svarbos valstybės išteklius bus naudojamas efektyviai.</p> <p>(3) RRT, pagal ERĮ valdydama radijo dažnius (kanalus), įskaitant sprendimų dėl radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir (arba) naudojimo priėmimą, užtikrina, kad elektroninių ryšių tinklų ir (arba) elektroninių ryšių paslaugų rinkoje nebūtų iškraipymų.</p> <p>(4) Asmenys, kurie pagal Aukciono sąlygų aprašo projektą bus pripažinti aukciono laimėtojai ir įgys teisę naudoti tam tikrus plačiajuosčio ryšio plėtrai skirtus radijo dažnius (kanalus), ne tik turės sumokėti reikšmingo dydžio įmokas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą už įgytą teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), tačiau prisiims ir reikšmingų investicijų į plačiajuosčio ryšio tinklų plėtrą pareikalausiančius ilgalaikius išipareigojimus.</p> <p>(5) Atsižvelgiant į tai, Aukciono sąlygų aprašo projekte numatoma aukciono dalyvių kvalifikaciniais reikalavimais yra siekiama užtikrinti, kad aukciono dalyviai turėtų būtina patirtį, techninę kompetenciją ir finansinį stabilumą efektyviai atitinkamų radijo dažnių (kanalų) naudojimui ir prisiimtų išipareigojimų įgyvendinimui.</p> <p>(6) Pažymėtina, kad kvalifikacinis reikalavimas, jog aukciono dalyvis ne mažiau kaip 5 pastaruosius metus nepertraukiamai verstųsi tam tikrų elektroninių ryšių paslaugų teikimu ir turėtų ne mažiau kaip 20 000 abonentų, yra nuosekliai taikomas jau nuo 2015 m. vykdant aukcionus dėl teisės naudoti radijo dažnius (kanalus) suteikimo.</p> <p>(7) Kalbinio ryšio paslaugų ir (arba) duomenų perdavimo paslaugų teikimas yra aukštos kompetencijos ir technologinės brandos reikalaujanti sritis. Todėl Aukciono sąlygų aprašo projekto 13.3 papunktyje numatomas kvalifikacinis reikalavimas dėl 5 metų veiklos vykdymo laikotarpio ir 20 000 abonentų leidžia daryti pagrįstą išvadą, kad aukciono dalyvis yra ne tik formaliai įsteigtas, bet ir realiai verčiasi elektroninių ryšių veikla, geba užtikrinti paslaugų tęstinumą ir plėtrą. Šie ir kiti kvalifikaciniai kriterijai mažina riziką, kad aukciono laimėtojai bus pripažinti ūkio subjektai, kurie neturi patirties, techninės kompetencijos ir (ar) finansinio stabilumo įgyvendinti aukcione prisiimtų išipareigojimų, nes jų neįgyvendinimas darytų didelę žalą valstybės</p>
--	---

		<p>strateginių tikslų pasiekimui, šalies ekonominei, socialinei ir technologinei raidai, inovacijų diegimui ir investicijų pritraukimui.</p> <p>(8) Pažymėtina, kad pastaboje nurodomo kvalifikacinio reikalavimo nustatymas neužkerta kelio mažiau patirties turintiems ūkio subjektams konkuruoti dėl atitinkamų elektroninių ryšių paslaugų teikimo ar naujiems ūkio subjektams pradėti teikti paslaugas šioje rinkoje, nes elektroninių ryšių paslaugos gali būti teikiamos ne tik tiesiogiai įgyjant teisę naudoti tam tikrus radijo dažnius (kanalus), bet ir pasinaudojant kitomis ERĮ numatytais priemonėmis, pavyzdžiui, sudarant sutartį dėl prieigos ir teikiant elektroninių ryšių paslaugas naudojantis kito operatoriaus elektroninių ryšių tinklu, naudojantis radijo dažniais (kanalais) pasidalijamąja teise, kai du ar daugiau asmenų naudojasi tais pačiais radijo dažniais (kanalais) ir kt.</p>
3.2.	<p>(3) Papildomai atkreipiame dėmesį, kad neaišku, kaip būtų taikomas Aprašo projekto 13.5 papunktyje nustatytas reikalavimas, kad <i>aukciono dalyvis nėra su kreditoriais sudaręs taikos sutarties</i>, pavyzdžiui, ar tuo atveju, jei praeityje aukciono dalyvis būtų sudaręs taikos sutartį, jis negalėtų dalyvauti aukcione. Šią nuostata rekomenduojame patikslinti, kartu pagrindžiant, kodėl nustatomas toks ribojimas.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>(1) Aukciono sąlygų aprašo projekto 13.5 ir 29.11 papunkčiai išdėstyti taip:</p> <p>„13.5. <i>aukciono dalyvis nėra su kreditoriais sudaręs taikos sutarties, kurios reikalavimai dar nėra įvykdyti, nėra sustabdęs ar apribojęs savo veiklos, nesiekiamo priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais arba jo padėtis yra analogiška pagal valstybės, kurioje yra registruotas, įstatymus;</i>“</p> <p>„29.11. <i>laisvos formos deklaracija, kad aukciono dalyvis su kreditoriais nėra sudaręs taikos sutarties, kurios reikalavimai dar nėra įvykdyti, nėra sustabdęs ar apribojęs savo veiklos, nesiekiamo priverstinio likvidavimo procedūros ar susitarimo su kreditoriais, jam nėra iškelta restruktūrizavimo byla arba jo padėtis yra analogiška pagal valstybės, kurioje yra registruotas, įstatymus;</i>“</p> <p>(2) Šis kvalifikacinis reikalavimas nustatomas atsižvelgiant į tai, kad aukciono dalyviai turi būti finansiškai pajėgūs įvykdyti prisiimtus finansinius įsipareigojimus, jeigu laimėtų aukcioną (tiek dėl įmokų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą už įgytą teisę naudoti tam tikrus radijo dažnius (kanalus) sumokėjimo, tiek dėl investicijų, reikalingų prisiimtiems plačiajuosčio ryšio plėtros reikalavimams įgyvendinti, atlikimo).</p>

		(3) Tuo tarpu neįvykdytos taikos sutarties su kreditoriais egzistavimas indikuoja galimai sudėtingą asmens finansinę padėtį ir galimą negebėjimą įvykdyti aukciono metu prisiimtų finansinių įsipareigojimų (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo nuostatos numato galimą taikos sutarties sudarymą bankroto procese). Taip pat kitų teisės aktų nuostatos (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo) suponuoja, kad taikos sutarties egzistavimo faktas yra tiek pat svarbus asmens finansinio stabilumo įvertinimui, kiek ir aplinkybės dėl asmens likvidavimo, restruktūrizavimo, bankroto procesų.
3.3.	(4) Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Aprašo projekto 4 punkte nurodytos pradinės kainos už teisę naudoti atitinkamus radijo dažnių blokus yra skirtingos (nuo 300 000 iki 15 000 000 Eur), o Aprašo projekto 5 punkte nurodoma, kad taikomas vienodas minimalus kainos didinimo intervalas (50 000 Eur), siūlome įvertinti, ar nebūtų pagrįsta, atsižvelgiant į nustatytą pradinę kainą, nustatyti skirtingus kainos didinimo intervalus.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Minimalus kainos didinimo intervalas yra <i>mažiausias</i> galimas skirtumas tarp pradinės tam tikro radijo dažnių bloko kainos (ar paskutinio įvykusio kainos pasiūlymų teikimo etapo metu pateikto kainos pasiūlymo) ir aukciono dalyvio teikiamo kainos pasiūlymo.</p> <p>(2) Įvertinus tai, kad aukciono dalyvis turi teisę kainą didinti ir didesniu, nei minimalus, intervalu, Aukciono sąlygų aprašo projekte minimalus kainos didinimo intervalas sumažintas iki 20 000 Eur, proporcingai pritaikant jį prie Aukciono sąlygų aprašo projekte numatytos mažiausios pradinės kainos už tam tikrus radijo dažnių blokus, t. y. 300 000 Eur.</p>
<p>4. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, 2025 m. lapkričio 14 d. raštas Nr. 1D-5068</p>		
4.1.	2016 m. balandžio 28 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2016/687 dėl 694–790 MHz dažnių juostos suderinimo antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, ir lankstaus jos naudojimo Sąjungoje nacionaliniais tikslais (toliau – EK sprendimas 2016/687) priedo 3 punkto 2 pastraipoje yra nustatyta, kad „703–733 MHz ir 758–788 MHz dažnių juostos (ar jų dalis) taip pat gali būti naudojamos PPDR radijo ryšiui“. EK sprendimo 2016/687 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad “visuomenės apsaugos ir pagalbos ištikus nelaimėi (PPDR) radijo ryšys – radijo ryšio prietaikos, kuriomis nacionalinės valdžios institucijos arba atitinkami veiklos vykdytojai naudojami visuomenės saugai, saugumui ir gynybai užtikrinti arba kurios naudojamos	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje įpareigoja ES valstybes nares ne vėliau kaip 2020 m. birželio 30 d. (galimas atidėjimas dvejiems metams) sudaryti sąlygas naudoti 694–790 MHz radijo dažnių juostą antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, tik suderintomis techninėmis sąlygomis. Šios sąlygos buvo nustatytos 2016 m. balandžio 28 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2016/687 dėl 694–790 MHz dažnių juostos suderinimo antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, ir lankstaus jos naudojimo Sąjungoje nacionaliniais tikslais.</p>

<p>atitinkamiems nacionaliniams poreikiams, susijusiems su visuomenės sauga ir saugumu, taip pat ir ištikus nelaimėi, tenkinti”. Taigi, vertinant teisiniu aspektu, PPDR tinklams gali būti suteikta teisė naudotis 703–733 MHz ir 758–788 MHz dažnių juosta (ar jų dalimis).</p> <p>Iki šiol Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ PPDR tinklams buvo rezervuota dalis 703–733 MHz ir 758–788 MHz suporuotų dažnių juostų, t. y. 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos. Įsakymo projekte 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotų radijo dažnių juostų priskyrimas PPDR tinklams panaikinamas, šios dažnių juostos priskiriamos antžeminėms sistemoms, tačiau paliekama galimybė naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 698–703 MHz, 733–736 MHz, 753–758 MHz ir 788–791 MHz radijo dažnių juostų. 698–703 MHz ir 753–758 MHz radijo dažnių juostos priskirtinos 68-tai dažnių juostai (angl. Band 68), o 733–736 MHz 788–791 MHz radijo dažnių juostos – 28-tai (angl. Band 28). Viena vertus PPDR sistemoms realiai suteikiamos galimybės naudoti 2X5 MHz (Band 68) ir 2X3MHz (Band 28) pločio dažnių juostomis, tačiau vertinant situaciją rinkoje realiai galima panaudoti tik 2X3MHz (Band 28) radijo dažnių juostas, nes rinkoje iš esmės nėra naudotojų įrangos ir bazinių stočių pasiūlos 2X5 MHz (Band 68) radijo dažnių juostai (pvz. Crosscall gamintojas, deklaruoja, kad jų pagamintas išmanusis įrenginys yra pirmasis pasaulyje, palaikantis Band 68, tačiau neaišku ar įrenginys sertifikuotas, kaip atitinkantis 3GPP standartų reikalavimus).</p> <p>2X3MHz (Band 28) radijo dažnių juostos vienareikšmiškai nepakanka PPDR tinklų funkcijoms užtikrinti. CEPT (Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencija) ataskaitoje (ECC report 199) nurodyta, kad „The main conclusion of this ECC Report is that an amount of spectrum in the range of 2x10 MHz is needed for future European broadband PPDR Wide Area Networks</p>	<p>(2) Pažymėtina, kad Sprendimas (ES) 2016/687 nustato 703–733 MHz ir 758–788 MHz radijo dažnių juostų naudojimo sąlygas ir 3 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtina, kad valstybės narės skiria ir sudaro sąlygas naudoti pirmiau nurodytas radijo dažnių juostas antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, laikantis priedo A skirsnio 1 punkte bei B ir C skirsniuose nustatytų parametrų.</p> <p>(3) Sprendimo (ES) 2016/687 priedo A skirsnio 1 punkto antroje pastraipoje numatyta, kad „Nedarant poveikio valstybių narių teisei organizuoti spektro naudojimą ir naudoti savo dažnių spektrą visuomenės saugos, viešojo saugumo ir gynybos tikslais, jei naudojamas PPDR radijo ryšys, jis turi būti teikiamas laikantis šiame priede nustatytų belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugų techninių sąlygų“. Tačiau tai, kad 703–733 MHz ir 758–788 MHz radijo dažnių juostos gali būti naudojamos ir PPDR radijo ryšiui, nepaneigia Sprendime (ES) 2016/687 numatytos pirminės šių radijo dažnių juostų naudojimo paskirties, t. y. antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas.</p> <p>(4) Atitinkamai 700 MHz plėtos plano 5.1 papunktyje buvo numatyta, kad radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos <i>aukciono būdu skiriami naudoti antžeminėms radijo ryšio sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas</i>, tačiau esant tam tikroms aplinkybėms <i>gali būti</i> skiriami naudoti PPDR sistemos. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad 700 MHz plėtos plane radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos nebuvo rezervuoti išimtinai PPDR sistemoms.</p> <p>(5) Sprendimo (ES) 2016/687 preambulės 12 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodoma, kad „nors priemonės pagal Sprendimą dėl radijo spektro taikomos nepažeidžiant valstybių narių teisės organizuoti spektro naudojimą ir naudoti jį viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo tikslais (ypač PPDR), tokiam naudojimui būtų naudingas bendras dažnių diapazonas siekiant užtikrinti laisvą įrenginių apyvartą ir sąveikas</p>
--	---

<p>(WAN)”, o sprendime (ECC Decision (16) (02)) konstatuojama, kad „The 450-460 MHz / 460-470 MHz frequency range <i>does not allow</i> for enough available spectrum to provide for a stand-alone solution in CEPT countries requiring 2×10 MHz for BB-PPDR as calculated in ECC Report 199”. Pažymėtina, jog ES valstybėse narėse yra svarstymų, kad mažiausias radijo dažnių juostos plotis PPDR tinklams turėtų būti ne mažiau kaip 2X15 MHz.</p> <p>Daugelyje Europos valstybių PPDR (valstybių kritinio radijo ryšio) tinklams naudojamos bendros dažnių juostos kartu su operatoriais, išskyrus dalį (pvz. Švediją), kur ketinama PPDR tinklams naudoti dedikuotą radijo ryšio spektrą (703–713 MHz ir 758–768 MHz radijo dažnių juostos). Taip yra todėl, kad daugelyje ES valstybių 700 MHz dažnių juostos buvo paskirstytos antžeminėms sistemoms gerokai anksčiau iki buvo pradėtas planavimas diegti plačiajuosčius PPDR tinklus, taigi valstybės narės neturi kito pasirinkimo, kaip tik naudotis bendrais su operatoriais dažnių resursais, arba laukti kol Tarptautinė radijo komunikacijų konferencija galimai priims sprendimus dėl papildomų dažnių juostų naudojimo PPDR tinklams.</p> <p>Pažymėtina, kad dedikuotas radijo ryšio spektras gali būti naudojamas ne tik dedikuotiems PPDR tinklams (kur visa infrastruktūra priklauso valstybei), bet ir hibridiniams radijo ryšio tinklams (pvz. MORAN tinklo valdymo modeliui, kai radijo prieigos tinklo paslaugas valstybė perka iš viešųjų ryšių operatorių, bet naudoja dedikuotus dažnius PPDR tinklui/ būtina tam sąlyga, kad viešųjų ryšių operatorius naudotų 5G Standalone standarto įrangą).</p> <p>Kas pusę metų, kiekvienos ES valstybės pirmininkavimo metu, organizuojami Europos Tarybos Teisėsaugos darbo grupės (Law</p>	<p>paslaugas, laikantis RSPP⁵ tikslo dėl spektro prieinamumo“. Atsižvelgiant į tai pažymėtina, kad siekis Lietuvoje PPDR sistemas vystyti 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotoje radijo dažnių juostoje gali būti sunkiau įgyvendinama, kadangi visos kitos ES valstybės narės, išskyrus Švediją, yra pasirinkusios šias radijo dažnių juostas skirti viešojo mobiliojo ryšio operatoriams.</p> <p>(6) Tuo tarpu daugeliui ES valstybių narių 698–703 MHz ir 753–758 MHz suporuotą radijo dažnių juostą (68 juostą) numačius PPDR sistemoms, įrangos gamintojai ėmė kurti sprendimus, leidžiančius įsisavinti šį vertingą radijo dažnių resursą. Pavyzdžiui, <i>Ericsson</i> dar 2023 m. skelbė⁶ apie sėkmingus radijo prieigos tinklo įrangos testus, įtraukiančius kompanijų <i>Qualcomm</i>, <i>Crosscall</i>, <i>Streamwide</i> įrangą. Tuometiniame pranešime <i>Ericsson</i> teigė, kad „formuojasi kritinė masė tinklų, įrenginių ir lustų gamintojų, palaikančių PPDR B68 ekosistemą, šio radijo dažnių bloko diegimo scenarijai jau žinomi, o diskusijos dėl būsimų standartizacijos elementų, tokių kaip radijo dažnių agregavimo deriniai ir 5G NR palaikymas, jau vyksta“. Kompanija <i>Crosscall</i> savo įrenginį, palaikantį 68 juostą, pristatė dar 2022 m. spalį, <i>Nokia</i> yra paskelbusi apie savo industrinių įrenginių, palaikančių 68 juostą, liniją⁷, o Ispanijos kompanija <i>Teltronic</i> – apie siūlomą pilną sprendimą, įgyvendinantį 68 juostos panaudojimą kritiniam ryšiui⁸.</p> <p>(7) Taip pat pažymėtina, kad 700 MHz plėtros plane numatyti radijo dažniai (kanalai) iš 698–703 MHz, 733–736 MHz, 753–758 MHz ir 788–791 MHz suporuotų radijo dažnių juostų nėra vieninteliai radijo dažniai (kanalai), galimi skirti VKRT tinklo plėtrai. VKRT reikmėms gali būti skiriami radijo dažniai iš neužimtų 451,25–457,5875 ir 461,25–467,5875 MHz bei 413–418,6 ir 423–428,6 MHz suporuotų radijo dažnių juostų.</p> <p>(8) Pastebėtina, kad 450 MHz radijo dažnių juostos vystymu rūpinasi <i>450 MHz aljansas</i>, subūręs virš 50 žinomų kompanijų, siekiančių</p>
---	---

⁵ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa.

⁶ <https://www.ericsson.com/en/news/2023/5/band-68-spectrum-a-lifeline-for-public-safety-services-in-europe>

⁷ <https://www.nokia.com/newsroom/nokia-launches-industrial-5g-devices-to-keep-workers-safe-and-connected-in-industrial-environments/>

⁸ <https://www.teltronic.es/en/teltronic-facilitates-the-digitisation-of-public-safety-agencies-with-a-complete-solution-over-band-68/>

<p>Enforcement Working Party) Radijo komunikacijų ekspertų grupės (Radio Expert Communication Group) pasitarimai. Š.m. lapkričio 5-6 d. vykusio pasitarimo metu taip pat buvo diskutuojama dėl dedikuotų radijo dažnių juostų poreikio PPDR tinklams, kaip vienos iš sąlygų užtikrinti PPDR tinklų saugumą, nepriklausomumą, prieinamumą net ir kritiškiausiomis sąlygomis. Gana plačiai diskutuota ir apie Europos kritinių komunikacijų sistemos (EUCCS) sukūrimą ir įdiegimą, kaip vieną iš Europos Komisijos iniciatyvų, kuria siekiama sukurti Europos kritinio komunikavimo sistemą (EUCCS). Europos Komisijos oficialioje svetainėje nurodoma, kad tinklo paskirtis yra tokia: „sujungs teisėsaugos, civilinės saugos ir viešojo saugumo tarnybų ryšių tinklus Europoje. Ši sistema sudarys sąlygas sklandžiam kritiniam ryšiui ir operatyviam mobilumui visoje Šengeno erdvėje, didindama viešosios ryšių infrastruktūros atsparumą ir užtikrindama Europos gebėjimą reaguoti krizių metu.“</p> <p>„ProtectEU“ – Europos vidaus saugumo strategijoje nurodyta, „Kad padidintų ES pajėgumą reaguoti į krizes, Komisija pasiūlys teisės aktą, kuriuo siekiama sukurti Europos ypatingos svarbos ryšių sistemą, sujungiančią valstybių narių naujos kartos ypatingos svarbos ryšių sistemas ES. Siekiama, kad Europos ypatingos svarbos ryšių Sistema būtų grindžiama trimis strateginiais ramsčiais: operatyviniu judumu, dideliu atsparumu ir strateginiu savarankiškumu. Europos ypatingos svarbos ryšių sistemos iniciatyva bus nustatyti suderinti reikalavimai ir ji padės modernizuoti valstybių narių ypatingos svarbos ryšių sistemas, kad jos galėtų sklandžiai veikti. Be to, taikant būsimą IRIS212 daugiaorbitinę sistemą, bus išplėsta sistemos aprėptis. ES finansuojamais projektais bus stiprinami Europos ypatingos svarbos ryšių sistemos techniniai pajėgumai, visų pirma pasitelkiant Europos technologijų teikėjus, kad būtų skatinamas ES strateginis savarankiškumas šiame jautriame sektoriuje.“</p>	<p>atskleisti ir pademonstruoti 450 MHz radijo dažnių juostos potencialą. Vienas iš išskirtinių aljanso narių yra Vokietijos kompanija „450connect“, naudojanti LTE radijo ryšio technologiją 450 MHz radijo dažnių juostoje kritinės infrastruktūros skaitmenizavimui ir turinti teisę naudoti 450 MHz radijo dažnių juostą iki 2040 m. 450 MHz aljanso 2025 m. įrangos ataskaitos⁹ duomenimis, rinkta jau dabar siūlo apie 20 nešiojamų mobiliųjų įrenginių modelių ir apie 25 bazinių stočių (eNB/NB) modelius, kurie veikia 450 MHz radijo dažnių juostoje.</p> <p>(9) Tad vertinant laisvus radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz, 450 MHz ir 410 MHz radijo dažnių juostų, iš viso VKRT reikmėms jau dabar būtų galima paskirti 2x19,9 MHz radijo dažnių.</p> <p>(10) Taip pat pažymėtina, kad šiuo metu leidimuose naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz suporuotos radijo dažnių juostos yra nustatytas reikalavimas leidimo turėtojui Vidaus reikalų ministerijos arba jos įgaliotos institucijos prašymu teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. <i>roaming</i>) paslaugas VKRT teikėjui. Taip pat Aukciono sąlygų aprašo projekte, kartu su kitais plėtros reikalavimais, numatyta, kad aukciono laimėtojai privalės ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. savo tinkluose įdiegti savarankiškai veikiančią (angl. <i>Stand Alone</i>) 5G technologiją (17.8 papunktis). Tai suteiks papildomų galimybių VKRT plėtrai, jei būtų nuspręsta VKRT naudoti MORAN modelį, pagal kurį dalijamasi fizine radijo prieigos tinklo (RAN) infrastruktūra (antenomis, bokštais ir bazinėmis stotimis), tačiau kiekvienas operatorius naudoja savo atskirus radijo dažnius (kanalus) ir jungiasi prie savo tinklo branduolio.</p> <p>(11) Aukciono sąlygų aprašo projekte taip pat numatomi papildomi reikalavimai, siekiant užtikrinti nepertraukiamą ryšio teikimą kritiniais atvejais, pavyzdžiui, 17.9 ir 17.10 papunkčiuose numatoma, kad ypatingų aplinkybių atvejais, gavus nurodymus pagal ERĮ 97 straipsnį ir (ar) pagal šį straipsnį nustatyta tvarka ir sąlygomis visoje Lietuvos teritorijoje turi būti teikiamas nacionalinis tarptinklinis ryšys, taip pat numatomas reikalavimas užtikrinti RRT sudaromo ir esant poreikiui atnaujinamo</p>
--	--

⁹ <https://450alliance.org/wp-content/uploads/2025/06/450Alliance-annual-equipment-update-2025-P-rev-FINAL.pdf>

<p>Taigi, dedikuotos dažnių juostos PPDR tinklams yra svarbus aspektas ir gali tinkamai pasitarnauti įgyvendinant Europos vidaus saugumo strategiją.</p> <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad vidaus reikalų ministro 2025 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 1V-527 „Dėl valstybinio kritinio radijo ryšio tinklo sukūrimo darbo grupės sudarymo“ yra sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė (toliau – VKRT darbo grupė), kuriai pavesta organizuoti analizės atlikimą VKRT valdymo modeliui nustatyti ir šios analizės rezultatų pagrindu parengti ir iki 2026 m. gegužės 1 d. vidaus reikalų ministrui pateikti įstatymo (-ų) projektą (-us) dėl VKRT sukūrimo.</p> <p>Vidaus reikalų ministerijos nuomone, 700 MHz juostos panaudojimas privataus plačiajuosčio mobiliojo ryšio tinklų vystymo planams nepalieka pakankamos dažnių juostos valstybinio kritinio ryšio tinklo (dedikuoto tinklo atveju ar hibridinio tinklo atveju, kai naudojami dedikuoti dažniai) poreikiams, ypač kol dar nepriimti sprendimai dėl VKRT sukūrimo, gali kelti grėsmę visuomenės saugumui, kritinės infrastruktūros saugumui, kadangi apriboja galimybes tiek naudoti, tiek vystyti patikimo ir atsparaus ryšio technologijas, kurios yra būtinos priešgaisrinės apsaugos, policijos, greitosios medicinos pagalbos ir kitoms specialiosioms tarnyboms, ypatingai krizinėse ir ekstremaliose situacijose.</p> <p>Dėl šių priežasčių, manytume, kad ankstyvas 700 MHz juostos panaudojimo perdavimas privataus plačiajuosčio mobiliojo ryšio tinklų vystymui, iš anksto apriboja Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar (ir) Lietuvos Respublikos Seimo diskreciją sprendžiant dėl valstybinio kritinio radijo ryšio modelio.</p> <p>Atsižvelgiant į augančias hibridines grėsmes, kibernetinius išpuolius ir geopolitinę įtampą regione, dedikuotų dažnių trūkumas gali susilpninti valstybės atsparumą krizinėse situacijose, įskaitant karo ar ekstremalių įvykių scenarijus.</p> <p>Todėl strateginis sprendimas dėl 700 MHz juostos paskirstymo turi būti vertinamas ne tik ekonominiu, bet ir nacionalinio saugumo</p>	<p>pirmenybinio ryšio numerių sąrašė nurodytų ryšio numerių abonentų ryšio pirmenybę kitų abonentų ryšio atžvilgiu.</p> <p>(12) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šiuo metu yra pakankamai laisvų radijo dažnių (kanalų), tinkamų VKRT vystymui, todėl net ir skyrus radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos plačiajuosčio ryšio tinklams plėtoti, gali būti užtikrintos galimybės tiek naudoti, tiek vystyti patikimo ir atsparaus ryšio technologijas PPDR tikslais. Tuo tarpu aukštos kokybės mobilusis ryšys ir visą Lietuvos teritoriją dengiantys plačiajuosčio ryšio tinklai, kurių plėtrai ir numatoma skirti radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos, yra itin reikšmingi ne tik visos šalies ekonominei, socialinei ir technologinei raidai, bet nacionalinio saugumo, įskaitant skirtingų VKRT diegimo ir plėtos modelių įgyvendinimo, užtikrinimui.</p>
---	---

	<p>aspektu, užtikrinant, kad valstybė turėtų pakankamus resursus kritiniam ryšiui ir saugumo užtikrinimui.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytume iš įsakymo projekto išbraukti nuostatas dėl 703–713 MHz ir 758–768 MHz radijo dažnių juostų, tokiu būdu jas paliekant PPDR (valstybiniam kritinio radijo ryšio) tinklui, bent jau iki bus priimti galutiniai sprendimai dėl tinklo valdymo modelio patvirtinimo ir dedikuotų dažnių juostų naudojimo poreikio įvertinimo.</p>	
<p>5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, 2025 m. lapkričio 18 d., raštas Nr. S-4565</p>		
<p>5.1.</p>	<p>Įvertinusi nurodytus projektus, Vyriausybės kanceliarija siūlo atsakingai įvertinti, ar juos priėmus nebus apsunkintas Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439, nuostatų, susijusių su Valstybinio kritinio radijo ryšio tinklo diegimu, įgyvendinimas.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Siūlomi 700 MHz plėtros plano pakeitimai ir Aukciono sąlygų aprašo projektas papildomai įvertinti. Žr. motyvus prie 2.1 ir 4.1 pastabų.</p>
<p>6. UAB „Bitė Lietuva“, 2025 m. lapkričio 13 d. Nr. LT1400-15</p>		
<p>6.1.</p>	<p>Dėl 700 MHz aukciono</p> <p>RRT parengtame Plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros suderintose radijo dažnių juostose plane 2025-2030 m. (toliau – „Planas“), kuris buvo paskelbtas viešai konsultacijai 2025 m. balandžio mėnesį nurodoma, kad pagrindinis trukdis siekiant jame nurodytų tinklų vystymo tikslų yra radijo dažnių trūkumas kai kuriems operatoriams 713–733 MHz ir 768–788 MHz suporuotoje radijo dažnių juostoje. Tikimasi, kad ši problema bus išspręsta įvykus aukcionui suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos. Plane buvo numatyta, kad siekiant panaikinti šį trūkumą, RRT pirmiausia siekia paskirstyti 700 MHz radijo dažnių juostą taip, kad kiekvienas operatorius įgytų teisę naudoti 2x10 MHz pločio 700 MHz juostą (Plano 18 p., Plano 2 priedo 4 p. <i>Pirmojo aukciono sąlygos</i>).</p> <p>PalaiROME šią RRT poziciją – neturint 2x10 MHz iš 700 MHz radijo dažnių juostos iš principo yra neįmanoma pasiekti Projekte numatytų tinklo plėtros reikalavimų arba jų pasiekimas reikalautų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Plačiajuosčio ryšio plėtra, kuriai numatoma skirti radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos (toliau – 700 MHz juosta), yra strateginės svarbos klausimas. Aukštos kokybės ir tolygaus padengimo mobilusis ryšys yra itin reikšmingas tiek nacionaliniam saugumui, tiek visos šalies ekonominei, socialinei ir technologinei raidai, inovacijų diegimui ir investicijų pritraukimui.</p> <p>(2) 700 MHz juosta laikoma itin svarbia radijo ryšio aprėpties užtikrinimui dėl palankių šių radijo dažnių signalų sklaidimo charakteristikų. Aukciono sąlygų aprašo projekto 17 punkte yra numatyti plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros reikalavimai, susiję su tam tikros spartos mobiliojo ryšio paslaugų užtikrinimu visoje Lietuvos teritorijoje. Tolygus radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos paskirstymas, t. y. galimybė įgyti teisę naudoti 2x10 MHz iš suporuotų atitinkamų radijo dažnių juostų, sudarytų palankias sąlygas ir vienodas konkurencines</p>

<p>tokių investicijų, kurios iš esmės panaikina operatoriaus, turinčio 2x5 MHz pločio 700 MHz juostą, galimybę efektyviai konkuruoti rinkoje.</p> <p><...></p> <p>Pažymėtina, kad operatorius, įsigijęs bent vieną radijo dažnių juostą (pvz. 2x20 MHz iš 2100 MHz juostos) turės vykdyti lygiai tokius pačius tinklo plėtros reikalavimus kaip ir operatorius, įsigijęs maksimalų dažnių kiekį radijo dažnių (2x15 MHz iš 700 MHz radijo dažnių juostos, 2x20 MHz iš 2100 MHz radijo dažnių juostos ir 2x40 MHz iš 1500 MHz radijo dažnių juostos). Kitaip tariant, gali susidaryti situacija, kai operatorius neįsigijęs jokių papildomų naujų dažnių (700 MHz ir 1500 MHz juostose), o vien tik prasitęsęs galimybę naudoti iki šiol turėtus 2100 MHz juostos radijo dažnius privalės įgyvendinti itin daug investicijų reikalaujančią tinklų plėtrą ir konkuruoti su maksimalų kiekį radijo dažnių įgijusiu operatoriumi. Tokiu atveju reali galimybė konkuruoti tarp minimalų ir maksimalų kiekį radijo dažnių įgijusių operatorių būtų itin apsinkinta, ilgalaikėje perspektyvoje darantį tokį operatorių nekonkurencingą. Tolygus 700 MHz radijo dažnių paskirstymas tarp operatorių kaimiškose vietovėse taip pat užtikrintų ir panašaus aukšto lygio paslaugų kokybę visų operatorių klientams.</p> <p>Svarbu pažymėti ir nacionalinio saugumo aspektą – nacionalinio tarptinklinio ryšio atveju arba kuriant valstybės kritinio ryšio tinklą saugumo požiūriu yra daug efektyviau turėti 3 panašaus geografinio padengimo tinklus, nei vieną – operatorius, turintis 2x5 MHz 700 MHz dažnių juostoje negalės efektyviai ir nepertraukiamai teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugų (plačiau žr. komentarą dėl Projekto 17.9 punkto). Be to šiuo metu Bitė Lietuva tinklas nėra sertifikuotas galiniams įrenginiams veikti 2x10 MHz ar 2x15 MHz pločio juostose 5G NSA režime (DSS mode). Neįgijus papildomų dažnių 700 MHz juostoje neplanuojame atlikti naujo tinklo sertifikavimo, nes mūsų klientams jis nebūtų reikalingas, tokiu atveju kaimiškose vietovėse norint pasinaudoti 5G paslaugomis vartotojas turės keisti galinį įrenginį ir naudotis kito operatoriaus paslaugomis.</p>	<p>galimybes aukciono laimėtojams įvykdyti Aukciono sąlygų aprašo projekto 17 punkte numatytus plėtros reikalavimus.</p> <p>(3) Nepriklausomai nuo to, koks VKRT modelis bus pasirinktas, išliks poreikis užtikrinti papildomą VKRT pasiekiamumą ir patikimumą, sudarant sąlygas VKRT išplėtimui ar dubliavimui naudoti viešųjų mobiliojo ryšio operatorių resursus. Įvertinus tai, yra svarbu, kad visi mobiliojo ryšio operatoriai turėtų vienodas galimybes prisidėti prie VKRT keliamų tikslų, o tam reikalingas tolygus spektro paskirstymas tarp operatorių. Priėmus sprendimą VKRT vystyti MOCN (angl. <i>Multi-Operator Core Network</i>) arba FMVNO (angl. <i>Full Mobile Virtual Network Operator</i>) modelio pagrindu, visi operatoriai galėtų konkuruoti ir teikti lygiaverčius pasiūlymus dėl savo tinklo ar jo dalių panaudojimo VKRT reikmėms. Vienas iš VKRT tinklo atsparumo užtikrinimo būdų yra nacionalinio tarptinklinio ryšio panaudojimas, kuris yra efektyviausias, kai visų operatorių tinklų ryšio kokybė yra panaši. Galimybė įgyti teisę naudoti 2x10 MHz radijo dažnių blokus 700 MHz juostoje sudarytų galimybes turėti kokybišką ryšį toliau nuo bazinių stočių nutolusiose vietovėse, kur dėl radijo bangų sklidimo savybių aukštesniais radijo dažniais tinkamo ryšio užtikrinti neįmanoma.</p> <p>(4) Atsižvelgiant į tai, yra tikslinga Aukciono sąlygų aprašo projekte numatyti, kad vienam aukciono dėl 700 MHz juostos radijo dažnių blokų laimėtojui (įskaitant su juo susijusius asmenis) RRT skirta bendra radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos apimtis, t. y. laimėjus elektroninį aukcioną dėl 700 MHz juostos skirti radijo dažniai (kanalai) iš 700 MHz juostos ir RRT anksčiau jam skirti radijo dažniai (kanalai) iš 700 MHz juostos (toliau – 2022 m. skirti radijo dažniai (kanalai) iš 700 MHz juostos), gali sudaryti ne daugiau kaip 2x10 MHz suporuotose radijo dažnių juostose.</p> <p>(5) Tačiau tuo pačiu turi būti įvertintos ir aplinkybės, kad praktikoje gali susiklostyti situacija, kad kuris nors iš Aukciono sąlygų aprašo projekte numatytų elektroninių aukcionų dėl tam tikro 2x5 MHz pločio radijo dažnių bloko iš 700 MHz juostos gali būti laikomas neįvykusių, pavyzdžiui, jeigu į tą elektroninį aukcioną neužregistruotas nė vienas aukciono dalyvis arba nė vienas aukciono dalyvis nepasiūlys Aukciono sąlygų apraše nustatytos pradinės kainos ir pan. Tokiu atveju susidarytų</p>
---	--

<p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, siūlome Projekte nustatyti vieningą maksimalų kiekį, kurį operatorius gali įgyti 700 MHz radijo dažnių juostoje - 2x10 MHz. Tuo tikslu siūlome modifikuoti Projekto nuostatas tokiu būdu - vykdomas vienas aukcionas, kuriame būtų siūloma suteikti teisę naudoti du 2x5 MHz pločio radijo dažnių blokus iš 700 MHz radijo dažnių juostos (703 – 708 MHz ir 758 – 763 MHz bei 708-713 MHz ir 763 – 768 MHz). Kitos tokio aukciono sąlygos galėtų būti tokios:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) aukcione galėtų dalyvauti bet kuris operatorius; (ii) operatoriai, kurie jau turi 2x5 MHz leidimus galėtų įsigyti vieną papildomą 2x5 MHz leidimą, o operatorius, kuris turi 2x10 MHz leidimą, turėtų teisę įsigyti du 2x5 MHz leidimus, tačiau privalėtų atsisakyti šiuo metu turimo 2x10 MHz; (iii) 2x10 MHz – maksimalus dažnių juostos plotis vienam ūkio subjektui; (iv) Taikomas Projekto 73 punkte numatytas įmokos kompensavimo mechanizmas; (v) aukciono dalyviai turėtų pareigą dalyvauti 700 MHz radijo dažnių juostos perplanavimo procese, siekiant technologinio suderinamumo ir galimybės naudotis ištisine radijo dažnių juosta bei išpareigotų suformuoti ištisines 2x10 MHz radijo dažnių juostas. <p>Antrasis aukcionas būtų vykdomas tik tuo atveju, jei abu 2x5 MHz leidimus įsigytų Telia Lietuva, AB ir grąžintų savo turimus 2x10 MHz radijo dažnius, jame būtų siūlome įsigyti Telia Lietuva, AB atisakytus radijo dažnius. Antrajame aukcione (kaip ir pirmajame) būtų siūloma suteikti teisę naudoti du 2x5 MHz pločio radijo dažnių blokus iš 700 MHz radijo dažnių juostos (713–718 MHz ir 768–773 MHz bei 718–723 MHz ir 773–778 MHz), tačiau jame negalėtų dalyvauti operatoriai, jau įgiję leidimus pirmajame aukcione (Telia Lietuva, AB). Antrojo aukciono sąlygos galėtų būti tokios:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) 2x10 MHz – maksimalus dažnių juostos plotis vienam ūkio subjektui; 	<p>situacija, kad liktų laisvų 2x5 MHz pločio radijo dažnių blokų iš 700 MHz juostos ir dėl jų turėtų būti organizuojamas naujas aukcionas (t. y. rengiamas naujo aukciono sąlygų aprašas, dėl jo viešai konsultuojamasi, aukciono dalyviai iš naujo turėtų teikti aukciono dokumentus ir t. t.). Tai lemtų tiek neefektyvias radijo dažnių (kanalų) skyrimo procedūras, tiek neefektyvų atitinkamų radijo dažnių (kanalų) naudojimą.</p> <p>(6) Atsižvelgiant į tai, yra tikslinga Aukciono sąlygų aprašo projekte numatyti ir tai, kad jeigu kuris nors iš Aukciono sąlygų aprašo projekte numatytų elektroninių aukcionų dėl 2x5 MHz pločio radijo dažnių blokų iš 700 MHz juostos yra laikomas neįvykusi ir lieka laisvų 2x5 MHz pločio radijo dažnių blokų iš 700 MHz juostos, RRT pakartotinai vykdo elektroninį (-ius) aukcioną (-us) dėl šių radijo dažnių blokų ir šiuo atveju vienam aukciono dėl 700 MHz juostos radijo dažnių blokų laimėtojui (įskaitant su juo susijusius asmenis) RRT skirta bendra radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos apimtis, t. y. laimėjus elektroninį (-ius) aukcioną (-us) dėl 700 MHz juostos skirti radijo dažniai (kanalai) iš 700 MHz juostos ir 2022 m. skirti radijo dažniai (kanalai) iš 700 MHz juostos, gali sudaryti ne daugiau kaip 2x15 MHz suporuotose radijo dažnių juostose.</p> <p>(7) Įvertinus aukščiau nurodytas aplinkybes, patikslintas ir RRT tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 2.4 papunktis, numatant, kad vienam aukciono dalyviui galimų skirti radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos apimtis yra nurodoma konkrečiau aukciono sąlygų apraše.</p>
---	--

	<p>(ii) aukciono dalyviai turėtų pareigą dalyvauti 700 MHz radijo dažnių juostos perplanavimo procese, siekiant technologinio suderinamumo ir galimybės naudotis ištisine radijo dažnių juosta bei išpareigotų suformuoti ištisines 2x10 MHz radijo dažnių juostas;</p> <p>(iii) aukcione negali dalyvauti ūkio subjektas įgijęs teisę naudoti radijo dažnius pirmajame aukcione.</p> <p>Taip pat siūlome atitinkamai pakoreguoti RRT tarybos nutarimo projekto „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ 2.4 punktą dėl maksimalaus radijo dažnių kiekio, kurį gali įsigyti vienas aukciono dalyvis (2x10 MHz).</p>	
6.2.	<p>Pažymėtina, kad tuo atveju, jei 700 MHz dažnių juostos aukciono pradinė kaina atitiktų Europos šalyse sumokėtą kainą už 700 MHz dažnių leidimus ir būtų apskaičiuota taikant Europos šalyse sumokėtos kainos medianą (0,21 EUR/MHz/Pop), tai sudarytų 5,1 mln. EUR už 2x5 MHz radijo dažnių bloką, atsižvelgiant į trumpesnį leidimo galiojimo laiką (17 metų). Vis dėlto, manome, kad nustačius, jog vienas aukciono dalyvis maksimaliai gali įsigyti 2x10 MHz 700 MHz radijo dažnių juostoje, būtų galima svarstyti galimybę didinti Projekte nurodytą pradinę kainą už 700 MHz radijo dažnių juostas tokiu būdu, kad ji būtų artima 2022 m. aukcione sumokėtai aukščiausiai kainai proporcingai įsigyjamos juostos pločiui, t.y. vieno 2x5 MHz leidimo kaina galėtų būti artima pusei kainos, kuri 2022 m. buvo pasiūlyta už 2x10 MHz leidimą (nors tai daugiau du kartus viršytų Europos šalyse sumokėtos kainos medianą). Tuo atveju, jei būtų įsigyjamas 2x10 MHz radijo dažnių blokas pradinė jo kaina galėtų būti artima šiuo metu Projekte nurodytai pradinei kainai už 2x10 MHz radijo dažnių bloką.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) Pažymėtina, kad visų aukcionuojamų radijo dažnių juostų, įskaitant 700 MHz, pradinių kainų nustatymas buvo atliktas pagal vienodą metodiką, kuri apima kelis etapus.</p> <p>(2) Pirmiausia buvo surinkta informacija apie kitų šalių vykdytus atitinkamų radijo dažnių juostų aukcionus ir juose nustatytas pradines kainas. Kitose šalyse įprastai nustatomi atitinkamų radijo dažnių juostų naudojimo terminai (15–20 metų) iš esmės sutapo su Aukcionų sąlygų aprašo projekte nurodytais laikotarpiais, todėl, nustatant pradines kainas, papildomas vertinimas pagal naudojimosi laikotarpio trukmę nebuvo atliekamas. Dažnu atveju pradinės aukcionų kainos skyrėsi nuo šalies dydžio, gyventojų skaičiaus bei šalies išsivystymo lygio, todėl RRT, siekdama tinklų plėtros, vertino tik labiausiai į Lietuvą panašių šalių patirtis, t. y. buvo atsižvelgiama į šalies ekonominį išsivystymo lygį, BVP vienam gyventojui. Kadangi kitose šalyse aukcionai buvo vykdomi skirtingais metais, kiekvienos vertintos šalies nustatytos pradinės aukcionų kainos buvo indeksuojamos atsižvelgiant į infliacijos rodiklius.</p> <p>(3) Toliau kiekvienos vertintos šalies pradinė aukciono kaina buvo padalijama iš aukcionuojamų atitinkamos radijo dažnių juostos MHz kiekio ir gyventojų skaičiaus toje šalyje, taip gaunant proporcingą pradinę 1 MHz kainą vienam gyventojui (EUR/MHz/population), ir išvedamas tokių pradinių kainų vidurkis (EUR/MHz/population). Galiausiai šis vidurkis buvo pritaikytas Lietuvos populiacijai ir</p>

		<p>aukcionuojamų atitinkamos radijo dažnių juostos MHz kiekiui ir taip nustatyta atitinkamos radijo dažnių juostos pradinė kaina.</p> <p>(4) Taigi, RRT, įvertinusi visus aukščiau apibrėžtus faktorius, nustatė, kad 1 MHz pradinė kaina 700 MHz juostos bloke yra 0,27 EUR/MHz/population arba apie 15 mln. EUR už 2x10 MHz suporuotą radijo dažnių juostą.</p>
6.3.	<p><i>Tinklo plėtros įpareigojimai</i></p> <p><...></p> <p>Projekto 17.1 ir 17.7 punktuose numatyta pareiga tam tikru signalo lygiu padengti visą Lietuvos Respublikos teritoriją (17.1 punktas), o taip pat sudaryti galimybę visoje Lietuvos teritorijoje gauti 5G ryšio paslaugas (17.7 punktas). Iš esmės tai suponuoja 100% teritorijos padengimą, toks reikalavimas gali būti neįgyvendinamas techniškai, o taip pat tokį padengimą gali būti sudėtinga pasiekti ir dėl objektyvių priežasčių (pasienio ruožai, gamtos rezervatai ir kt.). Atsižvelgiant į tai, siūlome, kad Projekto 17.1 ir 17.7 punktuose vietoje „visoje Lietuvos teritorijoje“ būtų nurodyta „98% Lietuvos teritorijos“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) 2022 m. išduotuose leidimuose naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz juostos yra reikalavimas ne vėliau kaip per penkerius metus nuo leidimo išdavimo dienos, naudojant leidimo turėtojui skirtus radijo dažnius (kanalus), antžemine sistema pradėti teikti elektroninių ryšių paslaugas ne mažiau kaip 98 procentuose Lietuvos Respublikos teritorijos, įskaitant visas teritorijos dalis, kuriose nėra teikiamos elektroninių ryšių paslaugos viešaisiais elektroninių ryšių tinklais, teikiamais naudojant radijo dažnius (kanalus) iš kitų radijo dažnių juostų, nei 700 MHz juostos. Taigi nuo 2027 m. pagal jau esamas 700 MHz juostos leidimų sąlygas turi būti užtikrinamas padengimas 98 proc.</p> <p>(2) Pažymėtina, kad Aukciono sąlygų aprašo projekto 20 punkte numatytos išlygos, t. y. leidimų turėtojai neprivalo vykdyti Aprašo projekto 17.1–17.7 papunkčiuose nurodytų plėtros įpareigojimų vietovėse:</p> <p>20.1. kuriose nėra galimybės diegti reikalingos elektroninių ryšių infrastruktūros dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių aplinkybių;</p> <p>20.2. kuriose nėra galimybės naudoti radijo dažnius (kanalus) dėl neišspręstų tarpvalstybinio radijo dažnių (kanalų) koordinavimo klausimų su Lietuvos Respublikos kaimyninėmis valstybėmis, kurios nėra ES valstybės narės.</p> <p>(3) Pagal patikslintą Aukciono sąlygų aprašo projekto 21 punktą, leidimo turėtojas, nustatęs, kad tam tikrose vietovėse, sudarančiose ne daugiau kaip 2 procentus Lietuvos teritorijos, bazinės stoties įrengimo išlaidos būtų neproporcingai didelės ir ekonomiškai nepagrįstos arba jos įrengimas objektyviai yra neįmanomas, turi teisę pateikti RRT tai pagrindžiančius dokumentus ir prašyti leisti toje vietovėje įgyvendinti konkrečias alternatyvias priemones.</p>

6.4.	<p>Projekto 17.6 punkte yra numatytas įpareigojimas ne vėliau kaip iki 2030-12-31 užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos gyvenamosiose vietovėse, kurių gyventojų skaičius viršija 200, esančiuose namų ūkiuose, ir verslo įmonėse būtų teikiamos ne mažesnės kaip 100 Mbps gaunamojo ryšio spartos mobiliojo ryšio paslaugos. Atsižvelgiant į tai, kad tokio dydžio gyvenamosiose vietovėse yra aiški gyventojų mažėjimo tendencija, o 100 Mb/s spartos pasiekimas reikalauja didelių investicijų, siūlome numatyti, kad šis įpareigojimas būtų taikomas gyvenamosioms vietoms, kuriose yra daugiau nei 200 namų ūkių. Pažymėtina, kad jau šiuo metu kaimiškose vietovėse 9-12 val. per parą 1800-2100 MHz dažniai bazinėse stotyse yra išjungiami dėl elektros taupymo, veikia tik 700-900 MHz radijo dažnių ruožas, nes nėra poreikio paslaugų vartojimui (nėra klientų). Namų ūkių skaičius būtų objektyvesnis parametras dar ir dėl to, kad tokios spartos duomenų perdavimo paslaugos yra daugiausia naudojamos ir svarbios būtent namų interneto paslaugai gauti. Be to Lietuvoje gyventojų surašymas paprastai yra vykdomas kas 10 metų (paskutinis vyko 2021 m.), todėl, mūsų nuomone, vertinant Projekte numatytų įpareigojimų vykdymą būtų svarbu remtis naujaisiais duomenimis – naujas gyventojų surašymas turėtų būti vykdomas 2031 m. Todėl siūlome Projekto 17.6 punktą išdėstyti taip:</p> <p><i>“17.6. ne vėliau kaip 2031 m. gruodžio 31 d. užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos gyvenamosiose vietovėse, kurių namų ūkių skaičius viršija 200, esančiuose namų ūkiuose, ir verslo įmonėse būtų teikiamos ne mažesnės kaip 100 Mbps gaunamojo ryšio spartos mobiliojo ryšio paslaugos;“</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) Pažymėtina, kad Aukciono sąlygų aprašo projekto 17.6 papunktyje numatomu reikalavimu būtent ir siekiama atsižvelgti į gyventojų mažėjimo tam tikrose gyvenamosiose vietovėse tendenciją, numatant, kad 100 Mbps gaunamojo ryšio spartos mobiliojo ryšio paslaugos turi būti užtikrinamas tik tose gyvenamosiose vietovės, kuriose yra tam tikras potencialių šių paslaugų naudotojų kiekis.</p> <p>(2) Papildomai pažymėtina, kad gyventojų skaičius gyvenamosiose vietovėse gali būti nustatomas remiantis ne tik Lietuvos Respublikos gyventojų surašymo duomenimis, bet ir kitais alternatyviais šaltiniais, pavyzdžiui, https://data.gov.lt/datasets/2938/data/GyventojuSkaiciusGyvenvietese/</p>
6.5.	<p><i>Kiti projekto aspektai</i></p> <p>Projekto 17 punkte yra numatyta, kad leidimo turėtojas, naudodamas aukciono būdu skirtus radijo dažnius (kanalus) ir kitus radijo dažnius (kanalus) iš kitų plačiajuosčio ryšio tinklams skirtų radijo dažnių juostų, privalo įgyvendinti 17.1-17.10 punktuose nurodytus reikalavimus.</p> <p>Pritariame RRT pozicijai, kad operatorius turi turėti galimybę pasirinkti su kuria turimų radijo dažnių kombinacija yra</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>(1) Aukciono sąlygų aprašo projektas papildytas nauju 19 punktu, numatančiu, kad „<i>Leidimo turėtojas turi teisę Aprašo 17.1–17.7, 17.9 ir 17.10 papunkčiuose nurodytus plėtros įpareigojimus įgyvendinti naudodamas aukciono metu skirtus radijo dažnius (kanalus) ir (ar) kitus radijo dažnius (kanalus) iš plačiajuosčio radijo ryšio tinklams skirtų radijo dažnių juostų. Leidimo turėtojas Aprašo 17.2–17.6 papunkčiuose</i></p>

	<p>optimaliausia pasiekti tam tikrą nustatytą paslaugos kokybę. Jei tam tikroje vietovėje tą pačią paslaugos kokybę galima pasiekti su kitais radijo dažniais ar jų kombinacija ir tai yra ekonomiškai efektyviau (dėl mažesnio radijo siųstuvų skaičiaus, sunaudojamos elektros kiekio ir pan.), tai operatoriai neturėtų būti verčiami tai pačiai paslaugos kokybei pasiekti naudoti tik tam tikrus radijo dažnius. Vis dėlto, Projekto 17 punkto formuluotę galima traktuoti ir tokiu būdu, kad reikalavimams pasiekti yra privaloma naudoti bent vieną iš aukcione įgytų radijo dažnių (<i>naudodamas aukciono būdu skirtus radijo dažnius ir kitus radijo dažnius</i>), todėl siūlome šį punktą patikslinti ir suformuluoti taip:</p> <p>„17. Leidimo turėtojas, išskyrus Aprašo 20 punkte nustatytą atvejį, naudodamas aukciono būdu skirtus radijo dažnius (<i>kanalus</i>) ir (ar) kitus radijo dažnius (<i>kanalus</i>) iš kitų plačiajuosčio ryšio tinklams skirtų radijo dažnių juostų, privalo.“</p>	<p><i>nurodytus gaunamojo ryšio spartos reikalavimus privalo pasiekti esant bent 10 procentų tinklo apkrovai.“</i></p> <p>(2) Atsižvelgiant į tai, operatoriai turės galimybę pasirinkti su kuriais radijo dažniais (kanalais) ar kuria turimų radijo dažnių (kanalų) kombinacija jam yra optimaliausia vykdyti Aukciono sąlygų aprašo projekto 17 punkte nurodytus plėtros reikalavimus.</p>
6.6.	<p>Projekto 17.8 punkte yra numatytas įpareigojimas ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. leidimo turėtojo tinkluose įdiegti savarankiškai veikiančią (angl. <i>Stand Alone</i>) 5G technologiją. Siūlome patikslinti šią nuostatą ir laikyti, kad šis reikalavimas yra įvykdytas, jei operatoriaus tinkle 5G SA technologija veikia miestuose, ne mažiau kaip 3 radijo dažniais bei bent su vieno tipo galine įranga, pvz. maršrutizatoriais. Dalies galinių įrenginių atveju (pvz. Apple ir Samsung) yra reikalinga, kad jos gamintojas sertifikuotų operatoriaus tinklą, t.y. patvirtintų, kad tinklas yra tinkamas to gamintojo galiniams įrenginiams. Sertifikavimo procesas yra ilgas ir nepriklauso nuo operatoriaus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) RRT siekia, kad šios inovatyvios paslaugos būtų pasiekiamos gyventojams, potencialiems VKRT naudotojams ir verslo įmonėms visoje Lietuvos teritorijoje, todėl nepitaria siūlymui diegti 5G SA technologiją tik miestuose.</p> <p>(2) 5G SA paskirtis yra suteikti tikrą, nepriklausomą nuo 4G tinklo, 5G ryšį, kuris leidžia išnaudoti visas 5G teikiamas galimybes. 5G SA suteikia tinklo dalijimo (<i>network slicing</i>), itin mažos delsos (<i>low latency</i>) ir didelio patikimumo galimybes, todėl atveria kelią naujoms inovatyvioms programoms ir paslaugoms.</p> <p>(3) Papildomai pažymėtina, kad jeigu būtų pasirinkta VKRT architektūra, kai radijo prieigos tinklo paslaugas valstybė perka iš viešojo ryšio operatorių, bet naudoja VKRT dedikuotus dažnius, būtina sąlyga, kad viešojo ryšio operatoriaus tinkle būtų naudojama 5G SA technologija.</p>
6.7.	<p>Projekto 17.9 punkte yra numatytas įpareigojimas ypatingų aplinkybių atvejais, gavus RRT nurodymą, visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį. Mums būtų svarbu bent preliminariai žinoti, kokie yra tie ypatingi atvejai, kai operatoriai privalės teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį. Suprantame, kad Projekte tai patikslinti būtų sudėtinga, todėl siūlome šią</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Vadovaujantis ERĮ 3 straipsnio 31 dalimi, ypatingos aplinkybės – tai ekstremaliosios situacijos, tarp jų gaivalinės nelaimės, ir kitos nenugalimos jėgos aplinkybės. Taip pat specialiosios ryšio užtikrinimo taisyklės yra reglamentuotos ERĮ 97 straipsnyje.</p>

	<p>nuostatą patikslinti, kad nacionalinis tarptinklinis ryšys yra teikiamas teisės aktų numatytais atvejais. Be to, susiklosčius situacijai, kai vienas operatorius turės 2x5 MHz 700 MHz dažnių juostoje, jis techniškai negalės užtikrinti nacionalinio tarptinklinio ryšio su kitais tinklais, kuriuose bus naudojamas 2x10 MHz ir 2x15 MHz radijo dažnių juostos dėl Apple ir Samsung vykdomo tinklų sertifikavimo, todėl toks operatorius negalės efektyviai ir nepertraukiamai teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugų operatorių, kurie naudos 2x10 MHz ir 2x15 MHz radijo dažnių juostas klientams. Atsižvelgiant į tai, siūlome 17.9 punktą išdėstyti taip:</p> <p><i>“17.9. ypatingų aplinkybių atvejais, gavus Tarnybos nurodymą, visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį. Nacionalinis tarptinklinis ryšys teikiamas teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka. Šis įpareigojimas netaikomas aukciono dalyviams, kurie po aukciono pasibaigimo turės 2x5 MHz 700 MHz radijo dažnių juostoje;“</i></p>	<p>(2) Atsižvelgiant į tai, patikslintas Aukciono sąlygų aprašo projekto 17.9 papunktis, išdėstant jį taip:</p> <p><i>„17.9. ypatingų aplinkybių atvejais, gavus Tarnybos—nurodymą, nurodymus pagal Elektroninių ryšių įstatymo 97 straipsnį ir (ar) pagal šį straipsnį nustatyta tvarka ir sąlygomis visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį;“.</i></p> <p>(3) Papildomai pastebėtina, kad Aukciono sąlygų aprašo projekto 17 punkte numatyti reikalavimai yra taikytini visiems aukciono laimėtojams ir nėra siejami tik su teise naudoti radijo (dažnius) kanalus iš 700 MHz juostos.</p>
6.8.	<p>Projekto 19 punkte yra numatyta pareiga aktyviai bendradarbiauti ir derėtis dėl prieigos prie tinklo su subjektu, kuris neturi nuosavo tinklo, tačiau savo vardu teikia mobiliojo ryšio paslaugas, valdo atsiskaitymus, nustato ir siūlo paslaugų planus. Jei toks subjektas kreipiasi su prašymu suteikti prieigą prie tinklo, leidimo turėtojas privalo per 2 mėnesius parengti standartinį pasiūlymą, paskelbti jį savo interneto svetainėje ir pateikti RRT.</p> <p>Toks įpareigojimas dažniausiai naudojamas kaip laikino pobūdžio reguliavimo priemonė ir paprastai yra taikoma tuomet, kai atitinkamoje rinkoje identifikuojamos tam tikros problemos, dažniausiai susijusios su nepakankamu geografiniu padengimu, paslaugų kokybe ar siekiant įvesti į rinką naują žaidėją (tam, kad padidinti konkurenciją, kai nustatoma, kad veiksminga konkurencija neegzistuoja, teikiamos paslaugos yra nekokybiškos ar paslaugų kainos yra aukštos). Lietuvos mobiliojo ryšio rinkoje egzistuoja veiksminga konkurencija – paslaugų kainos yra vienos žemiausių Europos sąjungoje, kokybė – viena geriausių, o trys beveik identiški LTE mobiliojo ryšio tinklai dengia virš 99 %</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Buvusio Aukciono sąlygų aprašo projekto 19 punkto atsisakyta.</p> <p>~~19. Leidimo turėtojas privalo aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo (toliau – prieiga) prašančiu savo mobiliojo ryšio tinklo neturintčiu ūkio subjektu, kuris savo vardu teikia viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, savarankiškai valdo atsiskaitymus ir turi teisę nustatyti bei siūlyti paslaugų planus (toliau – virtualus operatorius). Leidimo turėtojas, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pirmo virtualaus operatoriaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos, privalo parengti standartinį pasiūlymą, kurio turiniui mutatis mutandis taikomi Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. IV-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyti reikalavimai, paskelbti standartinį pasiūlymą savo interneto svetainėje ir pateikti jį Tarnybai. Pasikeitus teisės aktų reikalavimams ir (ar) įvykus technologijų, rinkos ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų~~</p>

	<p>Lietuvos teritorijos, todėl beveik visais atvejais konkrečioje vietovėje veikia visų trijų operatorių tinklai ir teikiamos mobiliojo ryšio paslaugos. Manome, kad mobiliojo ryšio paslaugų rinkoje nėra identifikuota problemų, kurias RRT galėtų spręsti įvesdama reguliuojamą pareigą tenkinti prieigos prie tinklo prašymus. Atsižvelgiant į tai, siūlome Projekto 19 punktą išdėstyti taip:</p> <p><i>„19. Leidimo turėtojas privalo aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo (toliau – prieiga) prašančiu savo mobiliojo ryšio tinklo neturinčiu ūkio subjektu, kuris savo vardu teikia viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, savarankiškai valdo atsiskaitymus ir turi teisę nustatyti bei siūlyti paslaugų planus. Sutartis dėl prieigos suteikimo tokiam ūkio subjektui turi būti sudaroma laikantis nediskriminacinių, proporcingų ir skaidrių sąlygų.“</i></p>	<p>~~<i>pokyčiams, leidimo turėtojas privalo atnaujinti standartinį pasiūlymą, jį paskelbti savo interneto svetainėje ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paskelbimo pateikti jį Tarnybai. Sutartis dėl prieigos suteikimo virtualiam operatoriui turi būti sudaroma laikantis nediskriminacinių, proporcingų ir skaidrių sąlygų.</i>~~</p>
6.9.	<p>Projekto 21 punkte numatyta galimybė iki 1% Lietuvos teritorijos padengti ryšiu, įgyvendinant alternatyvias priemones (palydovinis ryšys, ryšio stiprinimo įranga ir pan.), kai bazinės stoties įrengimo išlaidos būtų neproporcingai didelės ir ekonomiškai nepagrįstos. Be to tokioms alternatyvioms priemonėms įgyvendinti būtų reikalingas RRT leidimas. Atsižvelgiant į savo patirtį tankinant esamą tinklą, siūlome alternatyvių priemonių taikymo ribas didinti iki 5 % Lietuvos teritorijos. Siekiant mažinti RRT ir operatorių administracinių resursų poreikį atliekant ekonominę bazinės stoties atsipirkimo analizę, siūlome, kad norint taikyti alternatyvias priemones apie tai reikėtų informuoti RRT ir šį punktą išdėstyti taip:</p> <p><i>21. Leidimo turėtojas, nustatęs, kad tam tikrose vietovėse, sudarančiose ne daugiau kaip 5 procentus Lietuvos teritorijos, bazinės stoties įrengimo išlaidos būtų neproporcingai didelės ir ekonomiškai nepagrįstos, gali toje vietovėje įgyvendinti konkrečias alternatyvias priemones, užtikrinančias Aprašo 17.1–17.7 papunkčiuose numatytų tikslų pasiekimą (pavyzdžiui, palydovinio ryšio paslaugų ir (ar) ryšio stiprinimo įrangos už prieinamą kainą teikimas paslaugų gavėjams). Apie sprendimą taikyti alternatyvias</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Aukciono sąlygų aprašo projekto 21 punktą pakoreguotas, išdėstant jį taip:</p> <p><i>„21. Leidimo turėtojas, nustatęs, kad tam tikrose vietovėse, sudarančiose ne daugiau kaip ~~1 procentą~~ 2 procentus Lietuvos teritorijos, bazinės stoties įrengimo išlaidos būtų neproporcingai didelės ir ekonomiškai nepagrįstos arba jos įrengimas objektyviai yra neįmanomas, gali turi teisę pateikti Tarnybai tai pagrindžiančius dokumentus ir prašyti leisti toje vietovėje įgyvendinti konkrečias alternatyvias priemones, užtikrinančias Aprašo 17.1–17.7 papunkčiuose numatytų tikslų pasiekimą (pavyzdžiui, palydovinio ryšio paslaugų ir (ar) ryšio stiprinimo įrangos už prieinamą kainą teikimas paslaugų gavėjams). Tarnyba turi teisę prašyti pateikti papildomus dokumentus. Tarnyba, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo visų reikalingų dokumentų gavimo dienos, priima sprendimą leisti įgyvendinti arba motyvuotai atsisako leisti įgyvendinti alternatyvias priemones.“</i></p> <p>(2) Pažymėtina, jog šis punktą yra taikomas tik išimtiniais atvejais ir alternatyvios priemonės, kuriomis užtikrinamas ryšys, neturi būti naudojamos siekiant išvengti infrastruktūros įrengimo. Tik esant</p>

	<i>priemonės leidimo turėtojas informuoja Tarnybą per 30 dienų, pateikdamas Tarnybos nustatytos formos pranešimą.</i>	objektyvioms aplinkybėms, kurios itin apsunkintų tokios infrastruktūros įrengimą, būtų taikoma šiame punkte numatyta išimtis. (3) Papildomai pažymėti, jog nustatant didesnę nei 2 % rodiklį, būtų stabdoma mobiliojo ryšio tinklų plėtra Lietuvoje, kadangi remiantis paskutiniaisiais RRT atliktais teoriniais skaičiavimais, šiuo metu mobiliuoju ryšiu dengiama iki 97 % šalies teritorijos.
6.10.	Papildomai siūlome į Projektą įtraukti nuostatas dėl 2G technologijos išjungimo galutinio termino nustatymo (panašiai kaip buvo daroma analoginės televizijos išjungimo atveju). Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu 2G technologija vis dar naudojasi didelė dalis vartotojų ir jos išjungimas sukeltų gerokai didesnes pasekmes vartotojams nei 3G išjungimo atveju (vartotojams, neturintiems 4G ar 5G galinių įrenginių nelieka SMS ir balso skambučio galimybės), manome, kad būtų racionalu ir naudinga visuomenei bei verslui iš anksto žinoti tikslią 2G išjungimo datą ir atitinkamai tam pasiruošti. Be to atlaisvinti radijo dažnių resursai galėtų būti panaudoti Projekte nurodytiems tinklo plėtros reikalavimams įgyvendinti. Mūsų nuomone, galutinis terminas 2G technologijos išjungimui galėtų būti 2030 m.	Neatsižvelgta. Aukciono sąlygų aprašo projekte numatomos aukcionuoti radijo dažnių juostos nėra tiesiogiai susijusios su 2G technologijos naudojimu. 2G technologija naudojama 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių juostose. Atsižvelgiant į tai, Aukciono sąlygų aprašo projekte nėra tikslinga numatyti reikalavimų dėl 2G technologijos išjungimo galutinio termino nustatymo. Papildomai pastebėtina, kad ES mastu nėra nuspręsta dėl 2G technologijos išjungimo terminų.
6.11.	Dėl 1500 MHz radijo dažnių juostos Projekto 64.2 punktą numato galimybę aukciono dalyviui įsigyti du iš trijų blokų 1500 MHz radijo dažnių juostoje. Sutinkame su tokia RRT pasiūlyta Projekto nuostata su sąlyga, kad maksimalus radijo dažnių kiekis, kurį vienas aukciono dalyvis gali įsigyti 700 MHz radijo dažnių juostoje bus apribotas iki 2x10 MHz. Priešingu atveju gali susidaryti situacija, kai vienas aukciono dalyvis neįsigys jokių naujų dažnių resursų - nei 700 MHz, nei 1500 MHz radijo dažnių juostoje, tačiau vis tiek turės įgyvendinti tokius pačius tinklo plėtros reikalavimus kaip ir aukciono dalyvis įgijęs du blokus iš 1500 MHz radijo dažnių juostos bei 2x15 MHz 700 MHz radijo dažnių juostoje.	Atsižvelgta iš dalies. (1) Žr. motyvus prie 6.1 pastabos. (2) Papildomai pažymėtina, kad ir šiuo metu radijo dažnių (kanalų), kuriuos operatoriai turi teisę naudoti, kiekio pasiskirstymas tarp operatorių nėra vienodas ir tai neužkerta kelio reikalavimų vykdymui. (3) RRT nėra nustačiusi tiesioginės koreliacijos tarp plėtros reikalavimų vykdymo apimties ir radijo dažnių (kanalų), kuriuos operatoriai turi teisę naudoti, kiekio. (4) Operatorius turi teisę apsispręsti, kaip geriau planuoti tinklą, jo tankumą ir kokius radijo dažnius (kanalus) naudoti įgyvendinant tam tikrus plėtros reikalavimus.
6.12.	Administraciniai aukciono aspektai Projekto 29.6 punkte numatyta, kad dokumentai, patvirtinantys kiekvieno dalyvio, turinčio ne mažiau kaip 1/3 balsų dalyvių susirinkime, registracijos valstybę, turi būti išduoti ne anksčiau kaip	Atsižvelgta. Aukciono sąlygų aprašo projekto 29.6 papunktis pakoreguotas, išdėstant jį taip:

	<p>prieš 1 (viena) mėnesį iki aukciono dokumentų pateikimo RRT dienos. Atsižvelgiant į tai, kad tokius dokumentus reikės gauti iš užsienio valstybių, o taip pat, tai, kad jiems taikoma legalizavimo (apostilės) procedūra, siūlome pratęsti šį terminą ir nustatyti, kad dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip prieš 3 mėnesius.</p>	<p>„29.6. aukciono dalyvio dalyvių (akcininkų, narių, dalininkų ir pan.), turinčių ne mažiau kaip 1/3 balsų dalyvių susirinkime, sąrašas, kiekvieno iš jų dalyvių susirinkime turimų balsų skaičius ir dokumentai, patvirtinantys kiekvieno dalyvio, turinčio ne mažiau kaip 1/3 balsų dalyvių susirinkime, registracijos valstybę, o jei toks aukciono dalyvis yra fizinis asmuo – pilietybę patvirtinančio dokumento kopija (šie dokumentai (išskyrus pilietybę patvirtinanti dokumentą) turi būti išduoti ne anksčiau kaip prieš ~~1 (viena)~~ 3 (tris) mėnesį mėnesius iki aukciono dokumentų pateikimo Tarnybai dienos);“.</p>
6.13.	<p>Projekto 34 punkte numatyta, kad pateikiami elektroniniai dokumentai turi atitikti Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikaciją ADOC-V1.0. Prašome patikslinti, ar kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytas dokumentas per Dokobit sistemą būtų tinkamas aukciono dokumentas?</p>	<p>Paiškinimas. (1) Galima pasirašyti per sistemas, kuriose užtikrinama specifikacija ADOC-V1.0. (2) Rekomenduojama elektroninių dokumentų pasirašymui naudoti Elektroninius valdžios vartus https://www.epaslaugos.lt/adoc/signer. (3) Vadovaujantis Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos ADOC-V1.0, patvirtintos Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2009 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-60 „Dėl Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos ADOC-V1.0 patvirtinimo“ (toliau – ADOC specifikacija), 43 punktu, elektroninio dokumento turinį sudaro pagrindinis dokumentas, priedai ir pridedami savarankiški elektroniniai dokumentai. Atsižvelgiant į tai, tuo atveju, jei aukciono dokumentai bus pateikiami kaip vienas elektroninis dokumentas, prašymas leisti dalyvauti aukcione turi būti pateikiamas kaip pagrindinis dokumentas, o kiti aukciono dokumentai, kiekvieną iš jų pateikiant kaip atskirą dokumentą, turi būti pateikiami kaip pagrindinio dokumento priedai arba kaip pridedami savarankiški elektroniniai dokumentai. Pažymėtina, kad pagal ADOC specifikaciją kaip savarankiški elektroniniai dokumentai gali būti pridedami tik pagal ADOC specifikaciją pasirašyti elektroniniai dokumentai. Atitinkamai visi kiti ne pagal ADOC specifikaciją pasirašyti elektroniniai dokumentai turi būti konvertuoti į kitą formatą ir pridedami kaip pagrindinio dokumento priedai.</p>
6.14.	<p>Projekto 35 punkte numatyta, kad kiekvienas aukciono dokumentas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu. Prašome patikslinti, ar originalaus fizinio dokumento pdf. Formato kopija, pasirašyta įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens būtų tinkamas aukciono dokumentas?</p>	<p>Paiškinimas. (1) Galima pasirašyti per sistemas, kuriose užtikrinama specifikacija ADOC-V1.0. (2) Rekomenduojama elektroninių dokumentų pasirašymui naudoti Elektroninius valdžios vartus https://www.epaslaugos.lt/adoc/signer. (3) Vadovaujantis Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos ADOC-V1.0, patvirtintos Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2009 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-60 „Dėl Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos ADOC-V1.0 patvirtinimo“ (toliau – ADOC specifikacija), 43 punktu, elektroninio dokumento turinį sudaro pagrindinis dokumentas, priedai ir pridedami savarankiški elektroniniai dokumentai. Atsižvelgiant į tai, tuo atveju, jei aukciono dokumentai bus pateikiami kaip vienas elektroninis dokumentas, prašymas leisti dalyvauti aukcione turi būti pateikiamas kaip pagrindinis dokumentas, o kiti aukciono dokumentai, kiekvieną iš jų pateikiant kaip atskirą dokumentą, turi būti pateikiami kaip pagrindinio dokumento priedai arba kaip pridedami savarankiški elektroniniai dokumentai. Pažymėtina, kad pagal ADOC specifikaciją kaip savarankiški elektroniniai dokumentai gali būti pridedami tik pagal ADOC specifikaciją pasirašyti elektroniniai dokumentai. Atitinkamai visi kiti ne pagal ADOC specifikaciją pasirašyti elektroniniai dokumentai turi būti konvertuoti į kitą formatą ir pridedami kaip pagrindinio dokumento priedai.</p>
6.15.	<p>Projekto 47 punktą numato, kad aukcionas bus vykdomas interneto svetainėje www.evarzytynes.lt. Atsižvelgiant į vykdomo aukciono svarbą bei pasekmes, kurios gali kilti netinkamai pasinaudojus šia</p>	<p>Atsižvelgta. Potencialiems aukciono dalyviams bus sudaryta galimybė susipažinti su www.evarzytynes.lt veikimu ir išbandyti jos funkcionalumus.</p>

	interneto svetaine ar jos funkcionalumais, siūlome, kad potencialūs aukciono dalyviai turėtų galimybę išbandyti šią interneto svetainę bei susipažinti su jos veikimu.	
6.16.	Projekto 52 punkte numatyta, kad aukciono kainos pasiūlymams teikti termino pradžia yra darbo dienos, einančios po registracijos į elektroninį aukcioną patvirtinimo dienos, 09:00:00 val., o pabaiga – kitos darbo dienos 13:59:59 val. Tokiu būdu nustatoma, kad kainos pasiūlymai gali būti teikiami 30 valandų. Siūlome patikslinti Projekto 56 punktą, kad papildomas 5 minučių terminas kainų pasiūlymų teikimui nustatomas tik tada, jei (i) yra pateiktas bent vienas kainos pasiūlymas ir (ii) baigėsi Projekto 52 punkte nurodytas terminas. Priešingu atveju šias nuostatas galima traktuoti tokiu būdu, kad po kiekvieno kainos pasiūlymo pateikimo yra skiriamas 5 minučių terminas per kurį nepateikus naujo pasiūlymo aukcionas yra baigiamas net ir tuo atveju, jei dar nesibaigė Projekto 52 punkte nurodytas terminas.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) Kainos pasiūlymų teikimo etapas vykdomas Antstolių informacinės sistemos elektroninių aukcionų valdymo posistemėje informacinių technologijų priemonėmis interneto svetainėje www.evarzytynes.lt (toliau – specialioji interneto svetainė), kurią tvarko valstybės įmonė Registrų centras, Aukcionų organizavimo ir vykdymo informacinių technologijų priemonėmis tvarkos aprašo, patvirtinto valstybės įmonės Registrų centro direktoriaus 2020 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. NVE-177 (1.3E) „Dėl Aukcionų organizavimo ir vykdymo informacinių technologijų priemonėmis tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aukcionų vykdymo aprašas) nustatyta tvarka.</p> <p>(2) Aukcionų vykdymo aprašo 25 punkte numatyta, kad: „25. Aukcionas baigiamas skelbime nurodytu laiku. <i>Jeigu iki Aukciono pabaigos yra gautas bent vienas kainos pasiūlymas, Aukcionas pratęsiamas papildomam penkių minučių ir nulio sekundžių terminui</i>, kurio metu Aukciono dalyviai gali siūlyti kainą už parduodamą Turtą. <...>“.</p> <p>(3) Atitinkama sąlyga yra numatyta ir Aukciono sąlygų aprašo projekto 55 punkte (buvusiame 56 punkte), t. y. „<i>Jeigu iki elektroninio aukciono pabaigos yra gautas bent vienas kainos pasiūlymas, elektroninio aukciono terminas pratęsiamas papildomam penkių minučių ir nulio sekundžių terminui</i>, kurio metu elektroninio aukciono dalyviai gali teikti kainos pasiūlymus. <...>“.</p> <p>(4) Atsižvelgiant į tai, RRT vertinimu, Aukciono sąlygų aprašo projekto 55 punkte (buvusiame 56 punktu) jau yra numatytos abi pastaboje nurodomos sąlygos, t. y. elektroninio aukciono terminas pratęsiamas (t. y. nustatomas papildomas 5 minučių terminas po elektroninio aukciono termino pabaigos), jeigu iki šio termino pabaigos yra gautas bent vienas kainos pasiūlymas.</p>
6.17.	Projekto 79 punkte numatyta RRT teisė sukeisti 700 MHz aukciono metu laimėtus ar įgytus 2022 m. aukcione radijo dažnius su kitais dažniais iš 700 MHz radijo dažnių juostos, siekiant technologinio suderinamumo, efektyvaus radijo dažnių naudojimo. Siūlome,	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Aukciono sąlygų aprašo projekto IX skyrius „Radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos keitimas“ peržiūrėtas ir papildytas, įskaitant radijo dažnių blokų iš 700 MHz juostos laimėtojų teise pateikti RRT</p>

	Projekto 79 punktą papildyti numatant, kad svarstant šių radijo dažnių sukeitimo klausimą būtų konsultuojamasi su aukciono dalyviais.	motyvuotus siūlymus dėl radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos sukeitimo. Detaliau žr. Aukciono sąlygų aprašo projekto 83–86 punktus.
7. MVNO Europe, 2025 m. lapkričio 12 d. raštas		
7.1.	<p><...></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wholesale access obligation (not merely a “negotiation obligation”): Radio spectrum licences must include clear and enforceable clauses that require spectrum holders to provide effective, fit-for-purpose wholesale access - not just to engage in negotiations. These obligations should focus on delivering concrete results. To ensure this, MNOs must submit a signed commitment as part of the grant of the spectrum licence, confirming their readiness to enter into wholesale access arrangements promptly and to make MVNO access fully operational within a defined timeframe. - In addition, there is a need for decisive clauses ensuring that the MNO cannot impose restrictions on the business model of the access taker. The wholesale access obligation should be described in substantive detail in the spectrum licence, specifically to ensure that it is not a mere airtime resale obligation, or only permitting a restrictive set of services unilaterally defined by the MNO, but actually enables Light MVNOs, Full MVNOs, MVNEs and Internet of Things (IoT) providers to: (i) replicate all retail and wholesale services, (ii) deliver the innovations, including technical innovations, they want, to any type of customer, and (iii) use their own network resources to whichever extent they wish. In addition, ensuring MVNO access across all spectrum bands held by the Host MNO (which can be achieved by a signed commitment for the renewal of existing spectrum licences, and must be made applicable to all spectrum licences held by the Host MNO) is essential to avoid that access takers are structurally discriminated and condemned to providing a crippled service relying on a sub-set of spectrum bands, e.g. resulting in lesser indoor coverage, less speed. <ul style="list-style-type: none"> • Prohibition on exclusivity and prohibition of technical restrictions: 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) Papildomai įvertinus visas susijusias aplinkybes buvusio Aukciono sąlygų aprašo projekto 19 punkto atsisakyta.</p> <p>~~19. Leidimo turėtojas privalo aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo (toliau – prieiga) prašančiu savo mobiliojo ryšio tinklo neturintiu ūkio subjektu, kuris savo vardu teikia viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, savarankiškai valdo atsiskaitymus ir turi teisę nustatyti bei siūlyti paslaugų planus (toliau – virtualus operatorius). Leidimo turėtojas, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pirmo virtualaus operatoriaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos, privalo parengti standartinį pasiūlymą, kurio turiniui mutatis mutandis taikomi Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. IV-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyti reikalavimai, paskelbti standartinį pasiūlymą savo interneto svetainėje ir pateikti jį Tarnybai. Pasikeitus teisės aktų reikalavimams ir (ar) įvykus technologijų, rinkos ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų pokyčiams, leidimo turėtojas privalo atnaujinti standartinį pasiūlymą, jį paskelbti savo interneto svetainėje ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paskelbimo pateikti jį Tarnybai. Sutartis dėl prieigos suteikimo virtualiam operatoriui turi būti sudaroma laikantis nediskriminacinių, proporeingų ir skaidrių sąlygų.~~</p> <p>(2) Pažymėtina, kad ERĮ yra įtvirtinta operatorių teisė ir pareiga derėtis dėl prieigos ir tinklų sujungimo (23 straipsnio 1 dalis), taip pat ūkio subjektai turi teisę kreiptis į RRT su ginču, įskaitant jei nepavyksta derybos dėl prieigos (34 straipsnis). Pagal RRT statistiką, nuo 2021 m. tik 1 operatorius kreipėsi į RRT dėl prieigos prie kito operatoriaus tinklo.</p>

<p>Decisive clauses in radio spectrum licences: (i) preventing the imposition of restrictions on the ability to contract with any third parties (in particular no exclusivity; the MVNO must be able to use multiple domestic Host MNOs and international roaming partners if it so wishes), and (ii) ensuring freedom for the access taker to use its own equipment, software, OSS/BSS/HLR/switches/SMSCs, SIM cards eSIMs, etc., its own interconnection arrangements for all off-net traffic, its own roaming agreements or using third party roaming hubs if desired, etc. Internal-external non-discrimination obligation:</p> <p>Radio spectrum licences must include strong, unambiguous clauses that guarantee internal-external non-discrimination across all technical parameters. These provisions must ensure that MVNOs can both replicate the services of MNOs and innovate independently. Specifically, the licence conditions should include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equivalent RAN Coverage MVNOs must have access to the same radio access network (RAN) coverage as the host MNO. • Generalist Wholesale Access Without Delay Access must be technology-neutral and apply to all current and future network generations (e.g., 4G, 5G, 6G), without unjustified delays. <ul style="list-style-type: none"> - Specialist Wholesale Inputs This includes access to advanced features such as: <ol style="list-style-type: none"> i) Future 3GPP release capabilities ii) LTE-M and NB-IoT iii) 5G RedCap and network slicing iv) Emerging 6G functionalities Experience has shown that MNOs have, in some cases, delayed wholesale access to newer technologies - such as 4G and 5G - for years. In some markets, access to 5G Standalone is still restricted. To prevent similar issues with the rollout of 6G (expected from 2030 onward), clear regulatory safeguards are essential to ensure timely and non-discriminatory access from the outset. 	<p>2024 m. buvo 2 ginčai siekiant perpardavinėti paslaugas, bet ne tapti virtualiu operatoriumi.</p> <p>(3) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, 52 straipsnio 2 dalis numato, kad „<i>kai valstybės narės suteikia, iš dalies pakeičia arba atnaujina radijo spektro naudojimo teises, jų nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos gali, remdamasi nacionalinės reguliavimo institucijos konsultacija, imtis atitinkamų priemonių, <...>, tačiau Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į rinkos sąlygas ir esamus lyginamuosius rodiklius, savo sprendimus grindžia objektyviu ir į ateitį orientuotu rinkos konkurencinių sąlygų vertinimu, tokių priemonių būtinybe veiksmingai konkurencijai išlaikyti arba užtikrinti, taip pat galimu tokių priemonių poveikiu esamoms ir būsimoms rinkos dalyvių investicijoms, ypač investicijoms į tinklų diegimą. Tai darydamos jos atsižvelgia į požiūrį į rinkos tyrimą, kaip nustatyta 67 straipsnio 2 dalyje.</i>“</p> <p>(4) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, virtualių operatorių prieigos prie operatorių tinklų klausimas spręstinas jau šiuo metu egzistuojančiomis ir ERĮ įtvirtintomis priemonėmis.</p>
--	---

Transparency - reference offers: In order to avoid deny/delay/degrade strategies and regulatory gaming by MNOs, it is necessary for the spectrum licence conditions to require reference offer terms (Light MVNO, Full MVNO, IoT) published in advance and subject to approval and modification powers by the National Regulatory Authority. These reference offers should explicitly enable activities as MVNE(Enabler) including MVNA(Aggregator). MVNEs exist in many EU Member States and fulfil an important function in enabling other companies/brands to develop a mobile communications offering, often as a complement to other B2C and B2B activities.

nMargin-squeeze prevention/testing: Decisive clauses in radio spectrum licences to prohibit margin-squeeze, and equipping the National Regulatory Authority with rapid enforceable intervention powers where a margin-squeeze situation is occurring or is at risk of occurring with reference to observable market developments and notably the retail or wholesale prices practiced (for B2C retail, B2B retail, IoT, and any wholesale activities). Given the poor track record so far on margin-squeeze prevention, it is necessary for the National Regulatory Authority to set out the margin-squeeze testing method (in the spectrum licences or in an accompanying formal decision), and it must be accompanied by a clear commitment to conduct regular margin-squeeze tests (for example every 6 months), to ensure that wholesale access takers can: (i) replicate all retail services and bundles (with burden of proof on MNOs that replication is feasible while guaranteeing an appropriate margin for the access taker), (ii) provide innovative services without unjustified/artificial economic constraints imposed by the MNO. In addition, the licence terms should explicitly contain the possibility for market participants and the competent authority to trigger margin-squeeze tests within 30 days in case of a change in market circumstances.

Timing, information, and enforcement powers: Decisive clauses in radio spectrum licences to require: (i) notification to the National Regulatory Authority of the initiation of wholesale access negotiations, periodic updates on the negotiations,

	<p>and conclusion of agreements (including furnishing the full text of the agreement to the Authority), (ii) maximum duration of negotiations (e.g. 4 months) enabling either party to trigger arbitration proceedings by the National Regulatory Authority once the maximum duration has expired, or for the authority to enforce the spectrum licensing conditions relating to wholesale access, (iii) annual statistics (to be provided by both access granters and access takers), on the contracts they concluded, the number and type of customers served in application of these contracts (clearly distinguishing Service Provider/Light MVNO/Full MVNO activities), etc.</p>	
<p>8. UAB „Tele2“, 2025 m. lapkričio 14 d. raštas Nr. SD-40589</p>		
<p>8.1.</p>	<p>1. Dėl Projekto 62.3.2. punkto Projekto 62.3.2. punkte yra numatomos maksimalios ribos radijo dažnių (kanalų) apimčiai kiekvienoje suporuotoje radijo dažnių (kanalų) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos (toliau – 700 MHz juostos), tuo atveju, jei naujai laimėti radijo dažniai (kanalai) ir radijo dažniai (kanalai) iš 700 MHz juostos, kuriuos teisę naudoti laimėtojas yra įgijęs anksčiau, sudarytų ne daugiau kaip 2x15 MHz suporuotose radijo dažnių juostuose, t. y. radijo dažnių (kanalų) bendra apimtis kiekvienoje suporuotoje radijo dažnių juostoje būtų nedidesnė kaip 15 MHz. Tokios Projekto sąlygos, sudarytų potencialią galimybę, operatoriams 700 MHz juostoje, atitinkamai įgyti leidimus naudotis - 15 MHz, 10 MHz ir 5 MHz juostomis. Pažymime, jog operatoriui kuriam liktų leidimas naudotis 5 MHz 700 MHz juostoje, nebūtų sudaromos tinkamos sąlygos įgyvendinti 5G plėtros reikalavimus. Vertinant technologiškai, 15 MHz juosta siūlo didžiausią plačiajuosčio dažnio plotą, todėl leidžia didesnę duomenų pralaidumą ir didesnius greičius bei yra tinkama aukšto našumo paslaugoms, kaip pavyzdžiui – 5G paslaugoms teikti. 10 MHz juosta yra tarpinis variantas vertinant iš technologinės pusės, tarp aprėpties ir našumo, bei nors nėra tokia pranaši kaip 15 MHz juosta, taip pat yra tinkama aukšto našumo paslaugoms (5G paslaugoms).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. motyvus prie 6.1 ir 6.11 pastabų.</p>

Tuo tarpu 5 MHz juosta yra akivaizdžiai siauresnė, turinti mažesnį duomenų perdavimo greitį bei turėtų būti taikoma situacijose, kur duomenų greitis nėra prioritetas, tad įgyvendinti aukšto našumo paslaugoms (5G paslaugoms), ši juosta yra iš esmės netinkama.

Pagal Projekto 17.2., 17.3., 17.5. punktus, 30 Mbps gaunamojo ryšio sparta, tampa universaliu minimaliu gaunamojo ryšio standartu visiems namų ūkiams iki 2030 m., nepriklausomai nuo vietovės ir galimos aukciono baigties 700MHz juostos spektre. Atsižvelgiant į aprėpties mastą, įgyvendinimo laiką, dabartinį mobiliojo ryšio tinklų tankumą, akivaizdu, kad technologiškai šiuos reikalavimus pasiekti galima tik turint pakankamai spektro žemųjų dažnių ruožė. Būtina paminėti, kad papildomas iššūkis tokiu atveju yra mobiliųjų įrenginių spektro agregavimo galimybės: ne visi įrenginiai palaiko 2 dažnių agregavimą 700/800/900MHz juostose. Remiantis skaičiavimais, su 5 MHz n28 spektru kaimo vietovėse, kur atstumas iki bazinės stoties siekia 3–4 kilometrus, realiomis (vidutinės - geros) sąlygomis tikėtina atsisiuntimo greitaveika yra 8-15 Mbps, (blogesniu atveju, angl. *cell edge* – tik 1,5-3Mbps). 10 MHz atveju galima tikėtis 15-25 Mbps, 15MHz – 23-40 Mbps. Tai lemia ribota moduliacija ir mažesnis MIMO efektyvumas, todėl spektrinis efektyvumas sumažėja iki 2,5–3,5 bps/Hz. Dėl to užtikrinti 30 Mbps greitaveiką su <10MHz kanalais, net ir pasitelkiant žemų dažnių agregavimą, yra sudėtinga, ypač esant dabartiniam tinklo tankumui ir dalinant resursus tarp kelių abonentų.

Tele2 turi patirties diegiant 5G NSA tinklą n28 5MHz dažnių juostoje 2022 m. Ši patirtis parodė, kad 5 MHz juostos nepakanka atliepti vartotojų lūkesčių 5G technologijai. Dažnu atveju gaunama greitaveika, net su agreguotais 4G dažniais būdavo mažesnė už „gryną“ 4G. Daugelis išmaniųjų įrenginių nepalaiko žemųjų dažnių agregacijos (pvz.. Apple įrenginiai), o tie kurie palaiko, turi labai ribotą agregacijų kombinacijų skaičių. Dar aštriau problematika gali pasijausti 5G SA tinkle be 4G pridėdama greičio. Tele2 duomenimis, nors Europoje yra keletas šalių, kur operatoriai turi vieną 5MHz bloką, tačiau dauguma šių atvejų yra 4 operatorių

rinkose ir spektras naudojamas 4G technologijoje (Danija, Prancūzija). Taip pat ir ETSI rekomendacijose (*ETSI TR 136 912, 3GPP TS 38.101-1*) teigiama, jog aprėpties sluoksniui (FR1, 700 MHz) optimalus kanalo plotis yra ≥ 10 MHz, nes mažesni blokai (< 10 MHz) ženkliai riboja talpą ir didina tinklo tankinimo kaštus.

Atsižvelgiant į minėtus argumentus, mažesni blokai (5 MHz) ženkliai riboja talpą, todėl 30 Mbps visiems namų ūkiams reikalavimo įgyvendinimas tampa neproporcingai brangus ir sudėtingas, reikalaujantis tinklo tankinimo. 15 MHz blokas sukuria pajėgumo disbalansą ir gali apsunkinti tarptautinį koordinavimą. Optimalus sprendimas – trys blokai po 10 MHz, nes tai užtikrina lygias galimybes operatoriams, supaprastina planavimą, koordinavimą ir leidžia pasiekti greitaveikos tikslus be perteklinių investicijų, bei atitinkant ETSI rekomendacijas aprėpties sluoksniui.

Pažymėtina, jog Tarnyba plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros suderintose radijo dažnių juostose plane 2025-2030 m. (toliau – **Planas 2025-2030 m.**), operatoriams kelia reikalavimus, iki 2027 m. gruodžio 31 d., 5G tinklais dengti 100 procentų Lietuvos Respublikos teritorijos, o iki 2028 m. gruodžio 31 d. bent 100 Mbps gaunamojo ryšio spartą 95 proc. namų ūkių. Operatoriui turint leidimą naudotis tik 5 MHz 700 MHz juostoje, Plane 2025-2030 m. numatyti reikalavimai, būtų praktiškai neįgyvendinami.

Įvertinus tai, siūloma:

- bendra 700 MHz juostos radijo dažnių (kanalų) apimtis, galėtų sudaryti ne daugiau kaip 2×10 MHz suporuotose radijo dažnių juostose, tai yra radijo dažnių (kanalų) bendra apimtis kiekvienoje suporuotoje radijo dažnių juostoje negalėtų būti didesnė kaip 10 MHz. Tokiu būdu būtų išvengiama situacijos, jog vienas iš operatorių turėtų leidimą naudotis 15 MHz juosta, kas labai stipriai išbalansuotų spektro paskirstymą bei konkurencines sąlygas operatoriams Lietuvoje.

- Operatoriui, likusiam su 2×5 MHz suporuota radijo dažnių juosta, turėtų būti netaikomi šiame Projekte numatyti plėtros reikalavimai ir turėtų likti 2022 m. plėtros reikalavimai.

8.2.	<p>2. Dėl Projekto 32 punkto:</p> <p>Projekto 32 punkte numatyta, jog aukciono dokumentai turi būti pateikiami iki 2025 m. gruodžio 22 d. 12:00:00</p> <p>Projekto VI skyriuje numatyti privalomi pateikti aukciono dokumentai, tarp kurių yra reikalavimai aukciono dalyviams pateikti akcininkų, narių, dalininkų dokumentus, Registrų centro išduodamus dokumentus apie sumokėtus mokesčius į valstybės biudžetą ir fondus, Registrų centro išduodamus dokumentus, kurie parodo, kad aukciono dalyvis nėra bankrutavęs, likviduojamas, jam nėra iškelta bankroto byla ir nevykdomas bankroto procesas ne teismo tvarka, informaciją apie planuojamos naudoti įrangos gamintojus, tiekėjus, priežiūros ir palaikymo paslaugų teikėjus bei kitus dokumentus.</p> <p>Tele2 atkreipia Tarnybos dėmesį, jog visų šių dokumentų paruošimas bei surinkimas užima ne mažai laiko, kadangi turi būti kreipiamasi ne tik į Lietuvos, bet ir į užsienio institucijas, tiekėjus bei jų atstovus. Atsižvelgiant į tai, Projekte numatomas terminas dokumentų pateikimui yra akivaizdžiai per trumpas ir aukciono dalyviai neturės galimybės tinkamai įgyvendinti Projekto VI skyriuje numatytų reikalavimų per šį terminą.</p> <p>Tele2 siūlo pakeisti Projekto 32 punkte numatytą terminą aukciono dokumentams pateikti, numatant pakankamą, bent 2 mėnesių terminą aukciono dokumentų pateikimui.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Aukciono sąlygų aprašo projektas skelbiamas pakartotinei viešajai konsultacijai, jame konkreti aukciono dokumentų pateikimo data nėra nurodoma. Tačiau patvirtintame Aukciono sąlygų apraše numatoma nustatyti 2 mėn. aukciono dokumentų pateikimo terminą.</p>
8.3.	<p>3. Dėl Projekto 65.1. punkto:</p> <p>Projekto 65.1. punkte numatyta, jog vykstant aukcionui dėl 700 MHz juostos suteikimo, jei didžiausią kainą pasiūliusiam aukciono dalyviui jau yra išduotas leidimas naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz suporuotos radijo dažnių juostos (toliau – 2022 metais išduotas leidimas), jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dienos, kai pasibaigus aukcionui paskelbiama kaina, už kurią parduotas turtas, privalo Tarnybai pateikti prašymą sukeisti jam 2022 metais išduotame leidime nurodytus radijo dažnius (kanalus) su radijo dažniais (kanalais) iš 700 MHz suporuotų radijo dažnių juostos. Taip pat, šiame punkte numatyta, jog tuo atveju, jei aukciono dalyvis nepateikia prašymo sukeisti radijo dažnius (kanalus),</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Žr. motyvus prie 6.1 pastabos.</p> <p>(2) Taip pat patikslintas Aukciono sąlygų aprašo projekto 29.14 papunktis, išdėstant jį taip: <i>„29.14. Aprašo 4 priede nustatytos formos ~~sutikimas~~ sutikimą dėl radijo dažnių (kanalų) pakeitimo iš 700 MHz juostos keitimo į kitus, tai pačiai paskirčiai naudojamus radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz juostos;“.</i></p> <p>(3) Taip pat papildyta Aukciono sąlygų aprašo projekto 4 priede pateikta sutikimo forma (žr. Aukciono sąlygų aprašo projekte).</p>

	<p>Tarnyba suėjus terminui, per kurį turėjo būti pateiktas prašymas, priima sprendimą šio aukciono dalyvio nepripažinti aukciono laimėtoju.</p> <p>Įvertinus Projekto 62.3.1. ir 62.3.2. punktuose numatytas maksimalias ribas radijo dažnių (kanalų) apimčiai kiekvienoje suporuotoje 700 MHz radijo dažnių juostoje, bei šiuo metu operatorių turimus leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 700 MHz juostos, sudaroma galimybė, 2022 metais išduotą leidimą naudoti 10 MHz 700 MHz juostoje turinčiam operatoriui (Telia Lietuva, AB), teikti aukščiausią kainą aukciono metu pagal 65.1. punktą, neturint jokios intencijos sukeisti radijo dažnius (kanalus). Pagal esamas Projekto nuostatas, minėtam operatoriui atsisakius sukeisti radijo dažnius (kanalus), nebūtų taikomos jokios sankcijos ir tiesiog būtų vykdomas naujas aukcionas, tačiau jau dėl 2 x 5 MHz, vietoje 1 x 10 MHz, taip eliminuojant bet kokias galimybes kitiems operatoriams, įgyti 15 MHz 700 MHz juostoje aukciono metu, bei tokią galimybę paliekant tik minėtam operatoriui.</p> <p>Tokios Projekto nuostatos, yra akivaizdžiai ribojančios kitų operatorių konkurencines galimybes, kadangi Telia Lietuva AB, gali sąmoningai sudaryti sąlygas, jog tik Telia Lietuva AB galėtų įgyti leidimą naudoti 15 MHz 700 MHz juostoje.</p> <p>Atsižvelgiant į šiuo Projekto punktu galimai sukeliamus konkurencijos apribojimo aspektus, siūloma pašalinti tokias galimybes, bei numatyti, jog bendra 700 MHz juostos radijo dažnių (kanalų) apimtis, galėtų sudaryti ne daugiau kaip 2x10 MHz suporuotose radijo dažnių juostose, tai yra radijo dažnių (kanalų) bendra apimtis kiekvienoje suporuotoje radijo dažnių juostoje negalėtų būti didesnė kaip 10 MHz.</p>	
8.4.	<p>4. Dėl Projekto 79 punkto:</p> <p>Projekto 79 punkte numatyta, jog Tarnyba, atsižvelgdama į aukciono rezultatus ir siekdama technologinio suderinamumo, efektyvaus radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos naudojimo, ne vėliau kaip per 40 darbo dienų nuo Tarnybos tarybos sprendimo dėl aukcionų laimėtojų nustatymo priėmimo dienos, gali priimti sprendimą pakeisti radijo dažnius (kanalus), kurių laimėtoju buvo</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Aukciono sąlygų aprašo projekto IX skyrius „Radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos keitimas“ peržiūrėtas ir papildytas, įskaitant radijo dažnių blokų iš 700 MHz juostos laimėtojų teise pateikti RRT motyvuotus siūlymus dėl radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos sukeitimo ir pateiktų siūlymų vertinimo eiliškumo principais. Detaliau žr. Aukciono sąlygų aprašo projekto 83–86 punktus.</p>

	<p>pripažintas aukciono dalyvis ir (arba) radijo dažnius (kanalus), kuriuos naudoti leidimas aukciono dalyviui buvo išduotas 2022 metais kitais tos pačios paskirties radijo dažniais (kanalais) iš 700 MHz juostos.</p> <p>Tele2 laiko, jog šiame Projekto punkte nėra aiškiai nurodyta, kuris iš operatorių turės pareigą pakeisti radijo dažnius (kanalus) ir kokiais kriterijais remiantis Tarnyba priims tokį sprendimą ir įpareigojimą operatoriams. Labai svarbu, jog būtų aiškiai įvardijami kriterijai, kuriais remiantis bus priimamas šis sprendimas.</p> <p>Tele2 vertinimu, aiškus kriterijus nustatant kuris operatorius turėtų pirmenybės teisę pasirinkti ar keisti radijo dažnius (kanalus) pasirenkant vietą ištisinėje 700 MHz juostoje, būtų operatorius pasiūlęs didžiausią kainą visų aukcionų bendroje sumoje.</p>	
8.5.	<p>5. Dėl Projekto 19 punkto:</p> <p>Projekto 19 punkte yra numatyta, jog leidimo turėtojas (operatorius), ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pirmo virtualaus operatoriaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos, privalo parengti standartinį pasiūlymą, kurio turiniui mutatis mutandis taikomi Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas), nustatyti reikalavimai, paskelbti standartinį pasiūlymą savo interneto svetainėje ir pateikti jį Tarnybai.</p> <p>Nutarimo 6 punkte numatyta, jog Teikėjas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo Tarnybos sprendimo, kuriuo jis pripažintas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ir jam (be kitų įpareigojimų) nustatomas skaidrumo įpareigojimas, įsigaliojimo dienos privalo pateikti Tarnybai Standartinį pasiūlymą, atitinkantį Taisyklių reikalavimus, ir viešai jį paskelbti savo interneto svetainėje, jei tokią turi.</p> <p>Tele2 nori atkreipti Tarnybos dėmesį, jog Projekto 19 punkte nustatyta pareiga parengti standartinį prieigos pasiūlymą nėra suderinta su Elektroninių ryšių įstatymu. Pagal teisės aktus, tokia pareiga gali būti taikoma tik subjektams, kuriems, atlikus rinkos</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Buvusio Aukciono sąlygų aprašo projekto 19 punkto atsisakyta.</p> <p>~~19. Leidimo turėtojas privalo aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo (toliau – prieiga) prašančiu savo mobiliojo ryšio tinklo neturiniu ūkio subjektu, kuris savo vardu teikia viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, savarankiškai valdo atsiskaitymus ir turi teisę nustatyti bei siūlyti paslaugų planus (toliau – virtualus operatorius). Leidimo turėtojas, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pirmo virtualaus operatoriaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos, privalo parengti standartinį pasiūlymą, kurio turiniui mutatis mutandis taikomi Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyti reikalavimai, paskelbti standartinį pasiūlymą savo interneto svetainėje ir pateikti jį Tarnybai. Pasikeitus teisės aktų reikalavimams ir (ar) įvykus technologijų, rinkos ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų pokyčiams, leidimo turėtojas privalo atnaujinti standartinį pasiūlymą, jį paskelbti savo interneto svetainėje ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paskelbimo pateikti jį Tarnybai. Sutartis dėl prieigos suteikimo~~</p>

	<p>tyrimą, nustatyti ex ante įpareigojimai konkrečioje prieigos rinkoje. Nutarimas numato pareigą operatoriams pateikti standartinį pasiūlymą tik tokiu atveju, jei operatorius yra pripažintas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje. Tokiu atveju standartinis pasiūlymas yra viena iš priemonių, spręsti kilusias konkurencijos problemas rinkoje ir atitinkamai tokios priemonės nėra reikalingos, jei Tarnyba nėra nustačiusi konkurencijos problemų.</p> <p>Tele2 yra pripažinta didelę įtaką turinčiu subjektu tik skambučių užbaigimo (terminavimo) rinkoje. Tuo tarpu Projekto 19 punktas, išplečia Nutarime įtvirtintas taisykles, numatydamas šią pareigą, bet kuriam operatoriui, nepriklausomai nuo to ar operatorius yra pripažintas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje. Aukciono taisyklės negali pakeisti ar išplėsti RRT kompetencijos nustatant ex ante prieigos įpareigojimus. Tokie įpareigojimai turi būti grindžiami atskira rinkos analize ir RRT sprendimu, o ne nustatomi per aukciono dokumentus.</p> <p>Įvertinus tai, kad Projekto 19 punktas prieštarauja Nutarimo 6 punktui, siūlome Projekto 19 punktą naikinti. Esant poreikiui į Projektą įtraukti sąlygas dėl tinklų sujungimo, suteikimo ir teikimo prieigos nustatymo, siūloma numatyti tiesioginę nuorodą į Nutarimo nuostatas bei vadovautis būtent jomis.</p>	<p>~~virtualiam operatoriui turi būti sudaroma laikantis nediskriminacinių, proporcingų ir skaidrių sąlygų.~~</p>
8.6.	<p>6. Dėl projekto tikslų:</p> <p>Tele2 nori atkreipti ypatingą Tarnybos dėmesį, jog Projektu visų pirma yra siekiama užtikrinti didelės greitaiveikos duomenų perdavimo tinklų sukūrimą, jų prieinamumą absoliučiai didžiojoje Lietuvos teritorijoje bei šių tinklų saugumą visos valstybės teritorijoje bei visų operatorių infrastruktūroje.</p> <p>Projekto III skyriuje numatančiame radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas, yra išskirtinai pabrėžiama operatorių pareiga ypatingų aplinkybių atvejais, visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį, užtikrinti Tarnybos sudaromo ir esant poreikiui atnaujinamo pirmenybinio ryšio numerių sąrašė nurodytų ryšio numerių abonentų ryšio pirmenybę kitų abonentų ryšio atžvilgiu, bei kitos pareigos (<i>Projekto 17.9. ir 17.10. punktai</i>).</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>RRT, pagal ERĮ valdydama radijo dažnius (kanalus), įskaitant sprendimų dėl radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir (arba) naudojimo priėmimą, skatina veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių tinklų ir (arba) elektroninių ryšių paslaugų rinkoje ir užtikrina, kad nebūtų jos iškraipymų.</p>

	<p>Vertiname šiuos Tarnybos iškeltus tikslus, bei manome kad visi Lietuvoje veikiančys operatoriai turi prisidėti prie šių tikslų įgyvendinimo.</p> <p>Įvertinus tai, Tarnyba nustatydamą galutines aukciono sąlygas, bet kuriuo atveju, neturėtų sudaryti tokios situacijos, kad vienas ar keli iš valstybėje veikiančių operatorių, nebeturėtų techninių galimybių įgyvendinti šių valstybės saugumo ir strateginės svarbos reikalavimų, o taip pat radijo dažnių resursai būtų naudojami efektyviai, siekiant maksimalios naudos iš radijo dažnių konvergencijos, tiek įgyvendinant valstybės saugumo strategiją, tiek ir siekiant skaitmeninės darbotvarkės tikslų.</p>	
<p>9. Akcinė bendrovė Lietuvos radijo ir televizijos centras, 2025 m. lapkričio 14 d. raštas Nr. 4A-146</p>		
<p>9.1.</p>	<p>Aprašo 17.9. punkte nustatytas įpareigojimas aukciono laimėtojams „ypatingų aplinkybių atvejais, gavus Tarnybos nurodymą, visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį“, tačiau nėra numatyta kokia apimti (t.y. visiems tinklo vartotojams ar tik tai Tarnybos suderintam sąrašui) bus taikomas nacionalinis tarptinklinis ryšys. Tokia formuluotė suponuoja, kad esant ypatingoms sąlygoms nacionalinio tarptinklinio ryšio taikymo apimtis yra visi judriųjų ryšio tinklų vartotojai ir šis įpareigojimas nėra skirtas PPDR (PPDR - Public Protection Disaster Relief) vartotojų reikmėms tenkinti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad PPDR vartotojams nacionalinis tarptinklinis ryšys turi būti taikomas ir nesant ypatingoms sąlygoms, nes žmonių gelbėjimo darbams vykdyti kasdien reikalinga maksimali įmanoma ryšio tinklo aprėptis ir ryšio tinklo atsparumas išoriniams poveikiams, siūlome papildyti Aprašą nauju 17.10. punktu: „17.10 užtikrinti, kad PPDR vartotojams nacionalinis tarptinklinis ryšys visoje Lietuvos teritorijoje veiktų nepertraukiamai“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Vadovaujantis ERĮ 3 straipsnio 31 dalimi, ypatingos aplinkybės – tai ekstremaliosios situacijos, tarp jų gaivalinės nelaimės, ir kitos nenugalimos jėgos aplinkybės. Specialiosios ryšio užtikrinimo taisyklės yra reglamentuotos ERĮ 97 straipsnyje, todėl dėl nacionalinio tarptinklinio ryšio taikymo apimties (pvz., taikomas visiems ar tik PPDR vartotojams), turėtų būti sprendžiama pagal ERĮ 97 straipsnį.</p> <p>(2) Atsižvelgiant į tai, patikslintas Aukciono sąlygų aprašo projekto 17.9 papunktis, išdėstant jį taip: <i>„17.9. ypatingų aplinkybių atvejais, gavus Tarnybos nurodymą nurodymus pagal Elektroninių ryšių įstatymo 97 straipsnį ir (ar) pagal šį straipsnį nustatyta tvarka ir sąlygomis visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį;“.</i></p>
<p>9.2.</p>	<p>Telecentras tai pat nesutinka, kad PPDR reikmėms skirtos 703–713 MHz ir 758–768 MHz dažnių juostos būtų paskirstomos (suteikta teisė naudotis) aukciono būdu. Aukciono organizavimas eliminuotų valstybės galimybę ateityje sukurti dedikuotą arba hibridinį kritinio ryšio tinklą, o PPDR vartotojai (Policija, Priešgaisrinė gelbėjimo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) Visos ES valstybės narės susiduria su kritinio ryšio sistemų atnaujinimo problema. Klausimas sprendžiamas ES mastu (Europos Tarybos LEWP pogrupyje), taip pat Europos vidaus saugumo strategijoje („ProtectEU“) yra numatytas vieningos, suderintos ir sąveikios kritinio</p>

<p>tarnyba ir pan.) taptų priklausomi nuo komercinių judriojo ryšio operatorių tinklų ir prarastų derybinę galią įsigyjant paslaugas. Suteikus 703–713 MHz ir 758–768 MHz juostą komerciniam naudojimui ir palikus Lietuvą be galimybės įdiegti dedikuotą kritinio ryšio tinklą, būtų padaryta ilgalaikė ir potencialiai nepataisoma žala nacionaliniam saugumui ateityje.</p>	<p>ryšio sistemos sukūrimo poreikis. Kadangi visose ES valstybėse narėse, išskyrus Švediją, 703–733 MHz ir 758–788 MHz suporuota radijo dažnių juosta yra skirta viešojo mobiliojo ryšio tinklams, o dalis 410 MHz ir 450 MHz radijo dažnių juostų yra užimtos kitų nei PPDR sistemų, galimai regioniniu mastu PPDR sistemoms bus ieškoma papildomo spektro, orientuojantis į šiuo metu televizijos transliavimui naudojamą 600 MHz radijo dažnių juostą. Pažymėtina, kad Švedija buvo viena iš pirmųjų šalių, priėmusi sprendimus dėl 700 MHz juostos aukcionavimo, kai dar nebuvo susiformavusi bendra vizija, kaip regione bus naudojama 700 MHz juosta. Tai lėmė Švedijos vyriausybės sprendimą neįtraukti vieno 2×10 MHz bloko į planuojamą aukcioną.</p> <p>(2) VKRT reikmėms išlieka galimybė naudoti 698–703/753–758 MHz, 733–736/788–791 MHz, 413–418,6/423–428,6 MHz ir 451,25–457,5875/461,25–467,5875 MHz radijo dažnių juostas.</p> <p>(3) Papildomai žr. motyvus prie 2.1 ir 4.1 pastabų.</p>
--	---

10. Telia Lietuva, AB, 2025 m. lapkričio 14 d. raštas Nr. 2025-01446

<p>10.1. <...></p> <p>(7) Atsižvelgiant į Europos Sąjungos reikalavimus ir lūkesčius, nustatytus Direktyvoje (ES) 2018/1978 dėl licencijavimo ir dažnių suteikimo, pažymime, kad 35 straipsnio 1 dalis numato, kad nacionalinė reguliavimo institucija informuoja RSPG apie licencijavimo planą, tačiau šio aukciono nerandame RSPG svetainėje skelbiamame sąraše dėl 35 straipsnio pranešimų². Suteiktų radijo dažnių reguliavimo nuspėjamumas, atsižvelgiant į Europos elektroninių ryšių kodekso 49 straipsnio 2 dalį, turi būti bent 20 metų, tačiau siūloma Aukciono aprašo sąlygose numatyta licencijų trukmė yra trumpesnė. Institucija savo iniciatyva arba teisės turėtojo prašymu savalaikiai turėtų svarstyti ir priimti sprendimą dėl licencijų pratęsimo, tačiau manome, kad galimas 2100 MHz licencijų pratęsimas nebuvo tinkamai apsvarstytas.</p>	<p>Paiškinimas.</p> <p>(1) Vadovaujantis ERĮ 13 straipsnio 5 dalimi, apie Aukciono sąlygų aprašo projektą Radijo spektro politikos grupė yra informuota.</p> <p>(2) Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, preambulės 88 konstatuojamojoje dalyje pažymima, jog „darnesnis atrankos procedūrų elementų ir sąlygų <...> naudojimas ir apibrėžimas būtų stiprinamas koordinavimo mechanizmu, pagal kurį Radijo spektro politikos grupė, nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos prašymu arba išimtinai savo iniciatyva, siekiant keistis geriausia praktika sušaukia Tarpusavio vertinimo forumą, kad būtų išnagrinėti priemonių projektai pirmiau, nei tam tikra valstybė narė suteikia naudojimo teises. <i>Tarpusavio vertinimo forumas yra tarpusavio mokymosi priemonė. Juo turėtų būti prisidedama prie valstybių narių keitimosi geriausia praktika tobulinimo <...>. Tarpusavio vertinimo procesas neturėtų būti laikomas nacionalinių leidimų išdavimo procedūrų oficiali sąlyga. <...>“.</i></p>
--	---

		(3) Taip pat pažymėtina, kad vadovaujantis ERĮ 60 straipsnio 5 dalies 1 punktu, „teisė naudoti belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms teikti suderintus radijo dažnius (kanalus) <i>suteikiama ne trumpesiam kaip 15 metų terminui</i> , išskyrus atvejus, kai siekiama užtikrinti, kad teisės naudoti šioje dalyje nurodytus radijo dažnius (kanalus) terminas baigtųsi vienu metu su to paties asmens ar kitų asmenų teisės naudoti radijo dažnius (kanalus) iš tos pačios ar kitų radijo dažnių juostų terminu.“ Atsižvelgiant į tai, Aukciono sąlygų aprašo projekte 7 punkte numatomas radijo dažnių (kanalų) naudojimo terminas atitinka ERĮ reikalavimus.
10.2.	<...> prašome: 1. Pratęsti Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-1591 „Dėl radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų nustatymo UAB „Omnitel“ (su vėlesniais pakeitimais) suteikto leidimo naudoti radijo dažnius (kanalus) 1920–1980 MHz ir 2110–2170 MHz suporuotai radijo dažnių juostai terminą „Telia“ 2025-01-27 rašte Nr. 2025-00111 nurodytomis sąlygomis, atsižvelgiant tiek į Europos Sąjungos institucijų skatinamą radijo dažnių (kanalų) leidimų pratęsimą, tiek į tikslingą operatoriaus investicijų nukreipimą tinklo efektyvumo didinimui ir modernizavimui.	Neatsižvelgta. Radijo dažnius (kanalus) iš 2100 MHz radijo dažnių juostos ¹⁰ yra tikslinga skirti iš naujo aukciono būdu. Tai sudarys sąlygas atsižvelgti į technologinius ir kitus rinkos pokyčius, nustatyti mobiliojo ryšio operatoriams atnaujintas radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas ir užtikrinti, kad visoje Lietuvos teritorijoje būtų teikiamos aukštos kokybės ir spartos belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugos. Vienas iš šio aukciono tikslų – kad iki 2030 m. būtų užtikrintas 100 Mbps gaunamojo ryšio spartos pasiekiamumas daugelyje gyvenamųjų vietovių.
10.3.	2. Organizuoti Tarnybos internetinėje svetainėje paskelbtos konsultacijos dėl plačiajuosčio mobiliojo ryšio tinklų plėtros tikslų iki 2030 m. pastabų viešą aptarimą bei patvirtinti atitinkamą „Plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros suderintose radijo dažnių juostose planą 2025-2030m“. Šiuo metu ypatingai aktualios 2300 MHz ir 2600 MHz (TDD) dažnių juostų plėtros plano sąlygos, kurių naudojimui Tarnybos išduoti leidimai baigia galioti atitinkamai 2029-07-25 2030-01-15.	Paaiškinimas. (1) Patikslintas „Plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros suderintose radijo dažnių juostose planas 2025–2030 m.“ bus paskelbtas RRT interneto svetainėje artimiausiu metu. (2) Klausimai, susiję su būsimu radijo dažnių (kanalų) iš 2300 MHz ir 2600 MHz juostų naudojimu po 2030 m. yra ne Aukciono sąlygų aprašo projekto dalykas.
10.4.	3. Organizuoti Tarnybos 2024 m. lapkričio 11 d. viešajai konsultacijai paskelbto projekto „Dėl Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 51 straipsnio 2 ir 4 dalių nuostatų įgyvendinimo“ (Reg. Nr. 24-17645) viešą konsultaciją ir patvirtinti	Paaiškinimas. RRT tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 51 straipsnio 2 ir 4 dalių nuostatų įgyvendinimo“ projektas

¹⁰ Leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 2100 MHz radijo dažnių juostos galiojimo terminas – iki 2026 m. vasario mėn.

	„Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamumo užtikrinimo taisyklių“ redakciją.	(TAIS Nr. 24-17645(2) ¹¹ buvo paskelbtas pakartotinei viešajai konsultacijai iki 2025 m. gruodžio 15 d.
10.5.	<p>4. Suderinus su rinka „Plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros suderintose radijo dažnių juostose planą 2025-2030m“, atsižvelgiant į jame numatytas sąlygas organizuoti radijo dažnių aukcionus, suteikiant operatoriams galimybę iš anksto planuoti numatomas milijonines investicijas, t. y. organizuoti aukcionus ne anksčiau nei po 3-6 mėnesių nuo Tarnybos patvirtintų aukciono sąlygų paskelbimo.</p> <p><...></p> <p>1. Dėl Aukciono dokumentų pateikimo termino</p> <p>(10) Aukciono sąlygų aprašo projekto (2025-10-16 redakcija) 32 punktas numato aukciono dokumentų pateikimo terminą – 2025 m. gruodžio 22 d.</p> <p>(11) Numatytas dokumentų pateikimo terminas yra itin ambicingas, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu dar nėra patvirtintos Aukciono sąlygų aprašo sąlygos. „Telia“ vertinimu, Tarnybai patvirtinus Aukciono sąlygų aprašą, bendrovės verslo planų atnaujinimo bei patvirtinimo (pvz., įmonės valdyboje bei akcininko valdyboje) minimalus terminas siektų ne mažiau nei 3 mėnesius. Pažymėtina, kad 2026 metų investicijos jau yra suplanuotos; atitinkamai, prašytume numatyti ne trumpesnę nei 6 mėnesių terminą aukciono organizavimui, skaičiuojant nuo Aukciono sąlygų aprašo patvirtinimo.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Atsižvelgiant į tai, kad Aukciono sąlygų aprašo projektas skelbiamas pakartotinei viešajai konsultacijai, jame konkreti aukciono dokumentų pateikimo data nėra nurodoma.</p> <p>(2) Aukciono dokumentų pateikimo etape aukciono dalyvis tik išreiškia savo siekį dalyvauti aukcione, tačiau neturi pateikti pradinių kainų pasiūlymų ar prisiimti kitų finansinių įsipareigojimų. Kainų pasiūlymų teikimo etapai taip pat neprasidės iš karto po aukciono dokumentų pateikimo termino pabaigos. Pasibaigus šiam terminui bus vykdomas aukciono dalyvių pateiktų dokumentų ir atitikties kvalifikaciniams reikalavimams vertinimas, kreipiamasi į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisiją dėl aukciono dalyvių ir jų planuojamos naudoti įrangos tiekėjų, priežiūros ir palaikymo paslaugų teikėjų atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka ir atliekami kiti procedūriniai veiksmai, kurie, preliminariu vertinimu, kartu gali užtrukti papildomus 2 mėn.</p> <p>(3) Atsižvelgiant į tai ir siekiant sudaryti galimybę kuo greičiau pradėti naudoti aukciono būdu numatomus skirti radijo dažnius (kanalus), Aukciono sąlygų apraše numatoma nustatyti 2 mėn. aukciono dokumentų pateikimo terminą.</p>
10.6.	<p>2. Dėl Aukciono organizavimo platformos</p> <p>(12) Aukciono sąlygų aprašo projekto 47 punktas numato, kad kainos pasiūlymų teikimo etapas bus vykdomas Antstolių informacinės sistemos elektroninių aukcionų valdymo posistemėje informacinių technologijų priemonėmis interneto svetainėje www.evarzytynes.lt, kurią tvarko valstybės įmonė Registrų centras, Aukcionų organizavimo ir vykdymo informacinių technologijų priemonėmis tvarkos aprašo nustatyta tvarka, kiek aprašu nenustatyta kitaip.</p>	<p>Paaiškinimas.</p> <p>(1) Vykdamas elektroninius aukcionus Antstolių informacinės sistemos elektroninių aukcionų valdymo posistemės informacinių technologijų priemonėmis interneto svetainėje www.evarzytynes.lt, kurią tvarko valstybės įmonė Registrų centras, priemonėmis, dėl ribotų šios sistemos funkcinių galimybių neįmanoma užtikrinti <i>Simultaneous Multi-Round Ascending</i> (SMRA) ar kitų panašaus tipo aukcionų, naudojamų radijo dažnių spektrui aukcionuoti, vykdymo.</p>

¹¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e2799340ce9611f0a842b0e89767e3dc?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=e4ade3bd-82bd-4c95-9c12-d30e74506ab4>

<p>(13) Minėtas dokumentas, kaip ir Aukciono sąlygų aprašas, numato, kad objektai gali būti aukcionuojami tik nuosekliai vienas po kito. Suprantame, kad Registrų centro platforma objektyviai šiuo metu neturi techninių galimybių lygiagrečiai vykdyti aukciono keliems dažnių ruožams (A, B, C) vienu metu, kaip tai buvo organizuota 2022 m. aukcione.</p> <p>(14) (13)(14) Nuoseklusis aukciono mechanizmas radijo dažnių aukcionams nėra priimtinas. Aukcionuojant vieną atitinkamos radijo dažnių juostos režį (bloką) po kito, dirbtinai skatinamas konkuravimas dėl radijo dažnių blokų, o tai lemia neproporcingą aukcione parduodamų dažnių juostų kainų augimą ir išbalansuoja galbūt net vienodos vertės radijo dažnių dalių vertinimą vien dėl eilės tvarkos ir dėl to, kad visų blokų siūlomos kainos varžytynių metu nėra žinomos. Tai taip pat neleidžia aukciono dalyviui teikti kainos pagal kiekvienam blokui ar blokų deriniui jo nustatytą vertę, o tai lemia neoptimalius aukciono ir paslaugos diegimo rezultatus. Tokia eiga sukuria situaciją, kai aukcione parduodami radijo dažnių blokai, nors ir tos pačios vertės, įkainojami skirtingai dėl eiliškumo, o ne remiantis objektyviais rinkos kriterijais, kas iškreipia rinkos logiką ir konkurencijos sąlygas bei tiesiogiai įtakoja galutinių paslaugų kainas.</p> <p>(15) Atkreipiame dėmesį, jog aukciono metu sprendžiamos radijo dažnių naudojimo sąlygos beveik 20 metų laikotarpiui; radijo dažnių vertė siekia milijonus eurų. Šios priežastys pagrįstai leidžia tikėtis, kad aukciono procesas būtų maksimaliai objektyvus, efektyvus ir skaidrus.</p> <p>(16) Prašome Tarnybos pakomentuoti ar šis aspektas buvo nagrinėtas ruošiant Aukciono sąlygų aprašą ir kokie yra galimi aukciono organizavimo lygiagrečiu radijo dažnių aukcionavimo mechanizmu variantai, užtikrinant operatoriams teisę kiekvieno etapo pabaigoje skaidriai žinoti etapo rezultatus. Pavyzdžiui, Tarnyba galėtų organizuoti atskirą viešojo konkurso procedūrą aukciono platformos tiekėjui pasirinkti, atsižvelgiant į aukciono apimtį, technologinius reikalavimus ir tarptautinės rinkos gerąją praktiką.</p>	<p>(2) Pažymėtina, kad ši platforma buvo pasirinkta įvertinus kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įskaitant nacionalinių reguliavimo institucijų, patirtį naudojant ją aukcionų vykdymui.</p>
--	---

10.7.	(17) Prašome Tarnybos pakomentuoti kaip bus užtikrinama galimybė aukciono dalyvių kelių įgaliotų asmenų (pirmine teise ar pavadavimo teise dėl nenumatytų aplinkybių) dalyvavimui aukcione.	Paiškinimas. Aukciono sąlygų aprašo projektas nenumato apribojimų, kad turi būti įgaliotas tik vienas asmuo, t. y. gali būti įgalioti keli asmenys visam aukciono procesui. Tačiau konkrečiame elektroniniame aukcione galės dalyvauti ir kainos pasiūlymus teikti tik vienas įgaliotas asmuo.
10.8.	(18) Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į itin didelės vertės planuojamus aukcionuoti objektus (radijo dažnius), prašome Tarnybos užtikrinti rinkos dalyviams galimybę iš anksto sudalyvauti Tarnybos organizuotoje testinėje aukciono procedūroje, siekiant išbandyti procedūrinius aukciono aspektus.	Atsižvelgta. Potencialiems aukciono dalyviams bus sudaryta galimybė susipažinti su www.evarzytynes.lt veikimu ir išbandyti jos funkcionalumus.
10.9.	3. Dėl ryšio plėtros reikalavimų <...> (20) Prašome Tarnybos įvertinti žemiau pateiktas pastabas efektyvių investicijų (vienkartinių bei ilgalaikių) poreikio kontekste, kadangi reikalavimų įgyvendinimo kaštai reikšmingai prisidės prie bendros reguliavimo kuriamos finansinės naštos, investicijų perskirstymo nuo inovatyvių valstybės ekonomikai svarbią reikšmę turinčių projektų prie licencijos sąlygų įgyvendinimo reikalavimų ir tuo pačiu persikels į galutinių paslaugų kaštus / kainą.	Paiškinimas. (1) Įprastai, operatorių investicijos persikelia į galutinių paslaugų kaštus, tačiau tuo pačiu investicijos įtakoja geresnes paslaugas, naujų paslaugų atsiradimą bei jų įvairovę galutiniams paslaugų gavėjams, už kurias gavėjai yra linkę mokėti daugiau. (2) Pažymėtina, kad RRT, apskaičiuodama aukciono būdu numatomų skirti radijo dažnių juostų pradinės kainas, vertino būtinų investicijų tinklų plėtrai mastus, ir atsižvelgusi į tai, reikšmingai sumažino vienos iš aukcionuojamų radijo dažnių juostos, konkrečiai 2100 MHz, pradinę kainą. (3) 2100 MHz radijo dažnių juostos pradinė kaina, vertinant pagal metodiką, naudotą nustatyti radijo dažnių juostų pradinės kainas, turėtų būti 10 kartų didesnė. Tačiau įvertinus tai, kad operatoriai iki 2030 m. vien siekdami užtikrinti 100 Mbps įpareigojimus turės investuoti apie 72 mln. Eur, nuspręsta pradinę kainą sumažinti iki 2 mln. Eur. Sumažinta 2100 MHz juostos pradinė kaina yra proporcinga didesnei operatorių įsipareigojimų apimčiai.
10.10.	(21) Taip pat, prašome Tarnybos įvertinti, kad aukciono sąlygomis įsigyti radijo dažniai yra planuojami panaudoti infrastruktūroje, kuri šiuo metu jau yra naudojama, komercinės plėtros sąlygomis yra planuojama įrengti arba numatyta įrengti valstybės. Mobiliojo ryšio infrastruktūros plėtros reikalavimai operatorių lėšomis neturėtų būti aukcione numatytų sąlygų objektu (turėtų būti įstatymų objektu), ypač, nustatant naujus įpareigojimus visam operatorių naudojamam radijo dažnių spektrui (Aukciono sąlygų aprašo 17 p.), įsigytam	Paiškinimas. (1) Aukciono sąlygų aprašo projektas papildytas nauju 19 punktu, numatančiu, kad „Leidimo turėtojas turi teisę Aprašo 17.1–17.7, 17.9 ir 17.10 papunkčiuose nurodytus plėtros įpareigojimus įgyvendinti naudodamas aukciono metu skirtus radijo dažnius (kanalus) ir (ar) kitus radijo dažnius (kanalus) iš plačiajuosčio radijo ryšio tinklams skirtų radijo dažnių juostų. Leidimo turėtojas Aprašo 17.2–17.6 papunkčiuose

	<p>aukcionų sąlygomis, kuriuose tokio pobūdžio reikalavimų nebuvo, atitinkamai, nebuvo įvertintos ir jų įgyvendinimui reikalingos investicijos.</p>	<p>nurodytus gaunamojo ryšio spartos reikalavimus privalo pasiekti esant bent 10 procentų tinklo apkrovai.“</p> <p>(2) Atsižvelgiant į tai, operatoriai turės galimybę pasirinkti su kuriais radijo dažniais (kanalais) ar kuria turimų radijo dažnių (kanalų) kombinacija jam yra optimaliausia vykdyti Aukciono sąlygų aprašo projekto 17 punkte nurodytus plėtros reikalavimus.</p> <p>(3) Aukciono sąlygų aprašo projekto 20 punktas taip pat numato, kad „leidimų turėtojai neprivalo vykdyti Aprašo 17.1–17.7 papunkčiuose nurodytų plėtros įpareigojimų vietovėse: <...> kuriose nėra galimybės diegti reikalingos elektroninių ryšių infrastruktūros dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių aplinkybių; <...> kuriose nėra galimybės naudoti radijo dažnius (kanalus) dėl neišspręstų tarpvalstybinio radijo dažnių (kanalų) koordinavimo klausimų su Lietuvos Respublikos kaimyninėmis valstybėmis, kurios nėra ES valstybės narės.“</p> <p>(4) Be to, pagal Aukciono sąlygų aprašo projekto 21 punktą, leidimo turėtojas, nustatęs, kad tam tikrose vietovėse, sudarančiose ne daugiau kaip 2 procentus Lietuvos teritorijos, bazinės stoties įrengimo išlaidos būtų neproporcingai didelės ir ekonomiškai nepagrįstos arba jos įrengimas objektyviai yra neįmanomas, turi teisę pateikti RRT tai pagrindžiančius dokumentus ir prašyti leisti toje vietovėje įgyvendinti konkrečias alternatyvias priemones.</p>
10.11.	<p>(22) Kita vertus, prašome Tarnybos įvertinti, kad Aukciono sąlygų apraše numatytiems greitaveikos, padengiamumo ar signalo galios atitinkamame aukštyje matavimo parametrų nėra skaidrių metodikų, kas užtikrintų operatoriams galimybę objektyviai įvertinti reikalavimų įgyvendinimo galimybes.</p>	<p>Paiškinimas.</p> <p>(1) Informacija apie judriojo ryšio tinklų tikėtinas aprėpties zonas ir teorinių spartos skaičiavimų zonas skelbiama RRT interneto svetainėje, adresu https://www.rrt.lt/judriojo-rysio-tinklu-tiketinos-aprepties-zonos-ir-teoriniu-spartos-skaiciavimu-zonos/?highlight=baltosios%20zonos</p> <p>(2) Mobiliosios interneto prieigos paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo ataskaitose kartu su pateiktais matavimų rezultatais yra aprašyta matavimų atlikimo metodika ir sąlygos. 2024 m. ir ankstesnių metų ataskaitas galima rasti adresu https://www.rrt.lt/istekliai/rysio-paslaugu-kokybes-ataskaitos/mobiliosios-interneto-prieigos-paslaugu-kokybes-rodikliu-ivertinimo-ataskaitos/</p> <p>(3) Taip pat, RRT remiasi ir Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) patvirtintomis, ES šalių bendrai pripažintomis teorinių skaičiavimų ir kokybės parametrų matavimų rekomendacijomis.</p>

		(4) Pažymėtina, kad taikomi skaičiavimų ir matavimų principai yra visiems mobilaus ryšio tinklų operatoriams vienodi.
10.12.	<p>3.1. Dėl ryšio užtikrinimo 1 proc. Lietuvos teritorijos</p> <p>(23) Tarnyba Aukciono sąlygų aprašo 21 punkte numatė pareigą operatoriams, Tarnybai leidus, užtikrinti ryšį alternatyviomis priemonėmis tose vietovėse - iki 1 proc. Lietuvos teritorijos -, kur bazinės stoties įrengimo išlaidos būtų neproporcingai didelės ir ekonomiškai nepagrįstos, t. y. pvz., užtikrinti ryšį palydovinio ryšio paslaugomis ir (ar) ryšio stiprinimo įranga už prieinamą kainą.</p> <p>(24) Kaip atkreipėme Tarnybos dėmesį „Telia“ 2025-04-29 rašte Nr. 2025-00570, valstybės lygiu egzistuoja eilė iššūkių, kurie neigiamai įtakoja siekiamus Lietuvos ir Europos tikslus, numatytus Skaitmeninio dešimtmečio plane, tačiau tai nepriklauso nuo operatorių. Pavyzdžiui, paskutinės mylios finansavimo problematika; antena, kaip potenciali „vizualinė tarša“; turto valdytojų pasipriešinimas; leidimų derinimo proceso iššūkiai; draustinių, parkų, rezervatų problematika; valstybinio sektoriaus, valdančio bokštus, suinteresuotumo trūkumas; subjektyvus tam tikrų institucijų vertinimas (pvz., kultūros paveldo klausimai); privataus sektoriaus nesuinteresuotumas (didelis pasipriešinimas bokštų statybai); esamų objektų kritinė būklė (pvz., griūvantys vandens bokštai) ir pan.</p> <p>(25) Nors Tarnyba atsižvelgė į pastebėjimą, kad 100 proc. nustatyto rodiklio įgyvendinimo praktiškai neegzistuoja dėl eilės objektyvių aplinkybių, kurių dalį paminėjome aukščiau; net pažangiausios šalys paslaugų aprėptį planuoja siekdamos 95-99 proc., Lietuvos operatoriai likusiai daliai jau šiai dienai taiko įmanomus alternatyvius sprendimus. Šiame kontekste vertiname, kad Tarnybos numatytas įpareigojimas operatoriams derinti su Tarnyba individualias išimtis, susijusias su bazinių stočių įrengimu ekonomiškai nepagrįstose vietovėse su įpareigojimu prašyti leidimo įgyvendinti konkrečias alternatyvias priemones, laikytinas neatitinkančiu Įstatymu nustatyto proporcingumo siekiamam tikslui principo ir kelia grėsmę tvarioms ilgalaikėms investicijoms.</p> <p>(26) Prašome Tarnybos pakartotinai įvertinti ir atsižvelgti, kad:</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>(1) Žr. motyvus prie 6.3 ir 6.9 pastabų.</p> <p>(2) Aukciono sąlygų aprašo projekto 20 punkte taip pat yra įtvirtinta, kad „leidimų turėtojai neprivalo vykdyti Aprašo 17.1–17.7 papunkčiuose nurodytų plėtros įpareigojimų vietovėse: <...> kuriose nėra galimybės diegti reikalingos elektroninių ryšių infrastruktūros dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių aplinkybių; <...> kuriose nėra galimybės naudoti radijo dažnius (kanalus) dėl neišspręstų tarpvalstybinio radijo dažnių (kanalų) koordinavimo klausimų su Lietuvos Respublikos kaimyninėmis valstybėmis, kurios nėra ES valstybės narės.“</p> <p>(3) Papildomai pažymėtina, jog RAIN bokštų statyba nepatenka į RRT kompetencijos sritį, tačiau RRT, kaip nacionalinė elektroninių ryšių reguliavimo institucija, deda maksimalias pastangas siekdama atkreipti elektroninių ryšių ir susijusių sričių politiką formuojančių institucijų dėmesį į poreikį šalinti kliūtis elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimui ir inicijuoti būtinus nacionalinių teisės aktų pakeitimus.</p> <p>(4) Elektroninių ryšių infrastruktūros plėtros klausimai yra sprendžiami ir ES mastu. 2025 m. lapkričio 12 d. pradėtas taikyti 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1309 dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas). Juo siekiama didinti labai didelio pralaidumo (gigabitinių) elektroninių ryšių tinklų plėtrą, numatant priemones mažinančias tokių tinklų diegimo sąnaudas. Reglamentas (ES) 2015/2120 taikomas ne tik privataus sektoriaus vykdomai tinklų plėtrai, tačiau ir valstybės finansuojamiems tokių tinklų plėtros projektams. Jame įtvirtinamomis priemonėmis siekiama spartinti šviesolaidinių tinklų plėtrą, skatinant naudojimąsi jau egzistuojančia infrastruktūra (ne tik elektroninių ryšių, bet visa inžinerine infrastruktūra), bendrą statybą (pavyzdžiui, siekiama, kad vykdyt bet kokius inžinerinių tinklų statybos darbus, būtų sudaromos sąlygos kartu pakloti ir šviesolaidinius tinklus), šalinant perteklinius administracinius apribojimus tinklų statybai, spartinant leidimų suteikimo procesą ir kt.</p>

	<p>a. valstybei savalaikiai užtikrinus suplanuotą infrastruktūros plėtrą – bokštų statybą numatytose vietose (RAIN) – „Telia“ nedelsiant užtikrintų paslaugų teikimą;</p> <p>b. paslaugų gavėjai, pageidaujantys gauti atitinkamos kokybės mobiliojo ryšio paslaugas vietovėse, kuriose dėl objektyvių priežasčių tokios galimybės nėra, turi laisvę patys pasinaudoti Lietuvoje veikiančiomis alternatyviomis ryšio technologijomis (pvz., Tarnybos paminėtu palydoviniu ryšiu) arba pasirūpinti papildomomis ryšio stiprinimo priemonėmis, kurias taip pat teikia ir operatoriai už individualių priemonių / sprendimų rinkos kainą.</p>	<p>Pagal Reglamentą (ES) 2015/2120, infrastruktūra privalės būti dalinamasi tarp elektroninių ryšių, elektros energijos, dujų, vandens ir nuotekų tinklų operatorių, viešojo sektoriaus institucijų, valstybės valdomų įmonių ir pastatų savininkų. Viešojo sektoriaus subjektai privalės suteikti prieigą prie jų valdomos infrastruktūros – stogų, bokštų, stiebų, gatvių infrastruktūros ir kitų objektų, tinkamų gigabitinių tinklų elementams įrengti. Atsižvelgiant į tai, kad Reglamentas (ES) 2015/2120 sudarys realias galimybes spartesnei šviesolaidinio ryšio plėtrai, panaikinant biurokratinės kliūtis ir įpareigojant dalintis esama infrastruktūra.</p>
10.13.	<p>3.2. Dėl 30 Mbps spartos ir 100 Mbps spartos įpareigojimų(27) Aukciono sąlygų aprašo 17.2, 17.3 ir 17.5 punktai numato pareigą atitinkamomis sąlygomis operatoriams užtikrinti mobiliojo ryšio paslaugų teikimą ne mažesne kaip 30 Mbps gaunamojo ryšio sparta, o 17.4 ir 17.6 punktai - ne mažesne kaip 100 Mbps gaunamojo ryšio sparta.(28) Kaip paminėta aukščiau, dėl (22) paragrafe paminėtų priežasčių bei valstybės infrastruktūros savalaikiai plėtrai patiriant gerai žinomų nesklandumų, įpareigoti operatorius įgyvendinti nustatytus plėtos reikalavimus turint dar mažiau objektyvių galimybių, nei valstybės skatinamas infrastruktūros plėtos projektas, laikytinas neatitinkančiu Įstatymu nustatyto proporcingumo siekiamam tikslui principo ir de facto nėra įmanomas įgyvendinti.(29) Numatyta apimtimi įgyvendinti Aukciono sąlygų aprašo reikalavimus „Telia“ papildomai preliminariai kainuotų apie 75 mln. eurų, investuojant į bazinių stočių įrangos plėtrą (neįskaitant operatoriaus infrastruktūros plėtos), kuri užtruktų ne mažiau kaip 5 metus, tačiau aptariamoms investicijoms nebūtų efektyvios, bet ženkliai padidintų visų mobiliojo ryšio paslaugų kaštus ir kainą galutiniams vartotojams.</p> <p>(30) Prašome Tarnybos atsižvelgti į „Telia“ pateiktus siūlymus, kad: a. įpareigojimas užtikrinti mobiliojo ryšio paslaugų teikimą ne mažesne nei 30 Mbps gaunamojo ryšio sparta galėtų būti įgyvendintas ne anksčiau kaip iki 2030-12-31 ne daugiau nei 97 proc. Lietuvos teritorijos (atsižvelgiant į (22) paragrafe nurodytas aplinkybes).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) Siūlymas įpareigoti užtikrinti mobiliojo ryšio paslaugų teikimą ne mažesne nei 30 Mbps gaunamojo ryšio sparta ne anksčiau kaip iki 2030-12-31 ne daugiau nei 97 proc. yra neatitinkantis skaitmeninio dešimtmečio ir nacionalinių strateginių tikslų.</p> <p>(2) Pažymėtina, kad dar 2016 m. išduotuose leidimuose naudoti 880–915 MHz / 925–960 MHz bei 1710–1785 MHz / 1805–1880 MHz radijo dažnių juostas, buvo numatytas įpareigojimas – nuo 2020 m. sausio 1 d. spartusis belaidis plačiajuostis ryšys (30 Mb/s ir daugiau) turi aprėpti teritoriją, kurioje gyventų ne mažiau kaip 85 proc. Lietuvos Respublikos gyventojų.</p> <p>(3) 2022 m. išduotuose 700 MHz juostos leidimuose numatytas plėtos įpareigojimas – 80 procentų visų namų ūkių galimybė gauti ne mažesnės kaip 30 Mb/s gaunamojo ryšio spartą – jau yra įvykdytas remiantis teoriniais spartos skaičiavimais, atliktais 2025 m..</p> <p>(4) Atsižvelgiant į tai, tiek tinklų pasirengimas, tiek ir laikotarpis nuo 2020 m. iki 2028 m., 2030 m. yra pakankamas kryptingai ryšio plėtrai, visų pirma, fokusuojantis į didesnes ryšio problemas kaimiškose vietovėse.</p> <p>(5) RRT vertinimu, pastaboje pasiūlytas reikalavimas 30 Mbps gaunamojo ryšio sparta padengti iki 97 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos yra griežtesnis įpareigojimas nei atskiruose taškuose siejant su gyvenamosiomis vietomis ir nėra orientuotas į vartotojų pagrindinius poreikius.</p>

	<p>b. įpareigojimas užtikrinti mobiliojo ryšio paslaugų teikimą ne mažesne nei 100 Mbps gaunamojo ryšio sparta būtų taikomas tik tankiai apgyvendintose teritorijose ne anksčiau kaip iki 2030-12-31.</p>	
<p>10.14.</p>	<p>4. Dėl 700 MHz dažnio ruožo aukciono sąlygų ir kainos</p> <p>(31) Prieš trejus metus Tarnybos organizuoto aukciono dėl 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygos buvo nustatytos remiantis tuo metu atnaujintu radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje planu, kuriame radijo dažniai iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos buvo numatyti PPDR sistemų naudojimui.</p> <p>(32) Praėjus tik trejiems metams, Tarnyba, kartu su Aukciono sąlygų aprašu pateikė minėto radijo dažnių plano atnaujinimo projektą, kuriame pakeitė 703–713 MHz ir 758–768 MHz radijo dažnių naudojimo planą.</p> <p>(33) Atitinkamai, operatoriai, dalyvavę 2022 m. 700 MHz radijo dažnių aukcione pagal prieš tris metus numatytas šių radijo dažnių plėtros ir to meto aukciono sąlygas, pagrįstai tikėjosi, kad:</p> <p>i) jų siekiami laimėti dažniai bus naudojami aukciono sąlygose nustatytą terminą,</p> <p>ii) laimėtų dažnių proporcija su dažnių plane numatytais ir aukcionuotais radijo dažniais išliks tokia pati aukciono sąlygose nustatytą laikotarpį, o</p> <p>iii) kainos pasiūlymai už siekiamus laimėti įmonės pasirinktus radijo dažnius įmonės valdymo organų sprendimu atitinka siekiamų laimėti radijo dažnių vertę dėl jų išskirtinumo.</p> <p>(34) Atitinkamai, „Telia“, dalyvaudama 2022 metų 700 MHz radijo dažnių aukcione, siekė laimėti ir laimėjo 2x10 MHz radijo dažnių ruožą už 23 mln. eurų todėl, kad pagrįstai tikėjosi, kad šių radijo dažnių naudojimo sąlygos, numatytos radijo dažnių plane ir aukciono sąlygose, iš esmės nesikeis, o 2x10 MHz radijo dažnių ruožo pranašumas išliks visą to meto aukciono sąlygose nustatytą radijo dažnių naudojimosi laikotarpį.</p> <p>(35) Aukciono sąlygų aprašo aiškinamajame rašte Tarnyba nurodo, kad 700 MHz radijo dažnių plėtros planas yra koreguojamas siekiant šiuo metu nenaudojamus 703–713 MHz ir 758–768 MHz</p>	<p>Paaiškinimas.</p> <p>(1) 700 MHz plėtros plano 5.1 papunktyje buvo numatyta, kad <i>radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos aukciono būdu skiriami naudoti antžeminėms radijo ryšio sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas.</i></p> <p>(2) Taip pat 700 MHz plėtros plano 5.1 papunktyje buvo numatyta, kad tam tikrais atvejais radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos gali būti skiriami naudoti PPDR sistemoms.</p> <p>(3) Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad 700 MHz plėtros plane radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos nebuvo rezervuoti išimtinai PPDR sistemoms.</p> <p>(4) Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 16 d. protokolinio sprendimo dėl VKRT koncepcijos pagrindu 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuota radijo dažnių juosta nebuvo įtraukta į 2022 m. vykdytą 700 MHz radijo dažnių juostų aukcioną. Tačiau praėjus 5 metams nuo minėto Vyriausybės protokolinio sprendimo, VKRT diegimo modelio klausimas nėra išspręstas, o progresui būtina priimti sudėtingus sprendimus, įtraukiančius teisinius, reguliacinius, valdysenos, finansinius, technologinius, saugumo aspektus.</p> <p>(5) Tuo tarpu plačiajuosčio ryšio plėtra, kuriai numatoma skirti radijo dažnius (kanalus) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz suporuotos radijo dažnių juostos, yra strateginės svarbos klausimas. Aukštos kokybės ir tolygaus padengimo mobilusis ryšys yra itin reikšmingas tiek nacionaliniam saugumui, tiek visos šalies ekonominei, socialinei ir technologinei raidai, inovacijų diegimui ir investicijų pritraukimui.</p> <p>(6) Atsižvelgiant į tai, nacionaliniai ir tarptautiniai įpareigojimai, tokie kaip 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 1 priede nurodyto 5 tikslo „Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir</p>

<p>radijo dažnius paskirti antžeminėms sistemoms diegti, užtikrinti aprėpčiai esminio spektro resurso efektyvų naudojimą, spartesnę antžeminių sistemų plėtrą; taip pat, „padidinama vienam operatoriui (įskaitant su juo susijusius asmenis) galima skirti radijo dažnių (kanalų) 700 MHz juostoje apimtis nuo 2x10 MHz iki 2x15 MHz.”</p> <p>(36) Suprantame ir palaikome Tarnybos siekį užtikrinti rinkai efektyvų radijo dažnių resursų panaudojimą bei spartesnę antžeminių sistemų plėtrą, suteikiant galimybę įsigyti šiuo metu nenaudojamus 700 MHz radijo dažnius.</p> <p>(37) Tarnybai paskelbus Aukciono sąlygų aprašo projektą tikslinomės su Tarnybos atstovais 700 MHz radijo dažnių skyrimo tvarką bei kainos nustatymo mechanizmą. Vertiname, kad Aukciono sąlygų aprašo 62.3.1 – 62.3.2 punktai, 65 ir 73 punktai yra nevienareikšmiškai suprantami (tą rodo ir Tarnybos tinklapyje viešai paskelbti patikslinimai bei negauti atsakymai kainos klausimais), todėl yra sudėtinga net komentuoti bendrą Aukciono sąlygų apraše Tarnybos siektą perteikti logiką dažnių skyrimo tvarkos ir kainos nustatymo klausimais.</p> <p>(38) Visgi, atsižvelgiant į Aukciono sąlygų apraše Tarnybos numatomus 2022 m. aukciono dėl 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų pakeitimus, t. y.:</p> <p>i) 2022 m. aukciono dalyvių laimėtų radijo dažnių režimų pakeitimus (nepriklausomai nuo ketinimo dalyvauti 700 MHz dažnių aukcione) bei</p> <p>ii) kainos už 2022 m. laimėtus radijo dažnius pakeitimus, kurie įtvirtina diskriminacinį mechanizmą, vertiname, kad šioje dalyje Aukciono sąlygų aprašo sąlygos neatitinka Įstatyme numatytų elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principų, įskaitant proporcingumo bei teisinio tikrumo principų.</p> <p>(39) Siekiant užtikrinti sąžiningą viso 700 MHz radijo dažnių plane numatomo aukcionuojamo resurso suteikimą (paskirstymą), siūlome Tarnybai atitinkamai pakoreguoti 700 MHz radijo dažnių aukciono sąlygas užtikrinant kiekvienam aukciono dalyviui galimybę objektyviai įvertinti pasikeitusio viso aukcionuojamo 700 MHz radijo dažnių resurso kiekį, laimėtų radijo dažnių</p>	<p>išorinį junglumą“ planuojami rodikliai ir ES skaitmeninio dešimtmečio darbotvarkės įsipareigojimai reikalauja neatidėliotinių sprendimų, siekiant, kad iki 2030 m. 5G aprėptų visą Lietuvos teritoriją.</p> <p>(7) Įvertinus viešosios konsultacijos metu dėl Aukciono sąlygų aprašo projekto gautas visas pastabas ir (ar) pasiūlymus, Aukciono sąlygų aprašo projektas buvo patikslintas.</p> <p>(8) Papildomai pažymėtina, kada Aukciono sąlygų aprašo 77 punkte (buvusiame 73 punkte) numatyta privalomos sumokėti įmokos už suteiktą teisę naudoti tam tikrus radijo dažnius (kanalus) mechanizmas parengtas atsižvelgiant į tai, kad 2022 metais operatoriai įgijo teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) už skirtingą kainą, įmokos už 2022 m. įgytus radijo dažnius (kanalus) buvo išskaidytos dalimis ir operatoriai dar nėra pilnai atsiskaitę už 2022 m. įgytus radijo dažnius.</p> <p>(9) Taip pat žr. motyvus prie 6.1–6.3 pastabų.</p>
---	---

	nediskriminacinį kainos mechanizmą bei papildomi nustatomus įpareigojimus radijo dažnių laimėtojams.	
10.15	(40) Taip pat, prašome Tarnybos paaiškinti, kodėl į aukciono sąlygas nėra įtraukta dažnių plane numatyta aukcionavimui skirta 738-753 MHz radijo dažnių juosta.	Paaškinimas. Pagal 700 MHz plėtros plano 5.3 papunktį, radijo dažniai (kanalai) iš 738–753 MHz radijo dažnių juostos gali būti aukciono būdu skiriami naudoti antžeminėms sistemoms. Tačiau šio aukciono metu radijo dažniai (kanalai) iš šios radijo dažnių juostos nebus skiriami, atsižvelgiant į tarptautinę patirtį dėl šių radijo dažnių faktinio naudojimo.
10.16.	5. Dėl 2300 MHz ir 2600 MHz radijo dažnių juostų (41) Kaip jau minėjome „Telia“ 2025-04-29 rašte Nr. 2025-00570, operatoriams yra itin svarbu žinoti ilgalaikį valstybės radijo dažnių plėtros konsoliduotą planą, įskaitant ir 2300 MHz ir 2600 MHz radijo dažnių juostų plėtros planus, siekiant prognozuoti operatorių plėtros galimybes bei reikalingas investicijas. (42) Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba organizuoja 2100 MHz radijo dažnių aukcioną (tačiau nesuteikia šių dažnių leidimų pratęsimo), prašome Tarnybos kaip galima skubiau paskelbti 2300 MHz ir 2600 MHz radijo dažnių juostų plėtros planus ir jų aukciono sąlygas bei datą, ypač, atsižvelgiant į tai, kad 2300 MHz radijo dažnių naudojimas rinkoje nėra subalansuotas.	Paaškinimas. (1) Patikslintas „Plačiajuosčio ryšio tinklų plėtros suderintose radijo dažnių juostose planas 2025-2030 m.“ bus paskelbtas RRT interneto svetainėje artimiausiu metu. (2) Klausimai, susiję su būsimu radijo dažnių (kanalų) iš 2300 MHz ir 2600 MHz juostų naudojimu po 2030 m. yra ne Aukciono sąlygų aprašo projekto dalykas.
10.17.	6.1. Dėl nacionalinio tarptinklinio ryšio teikimo (43) Aukciono sąlygų aprašo aiškinamajame rašte numatyta, kad „siekiant stiprinti nacionalinį atsparumą, užtikrinti ryšio paslaugų veikimą ir efektyvią specialiųjų tarnybų veiklą kritinėse situacijose“ Aukciono sąlygų aprašo 17.9 punkte numatytas reikalavimas „ypatingų aplinkybių atvejais, gavus Tarnybos nurodymą, visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį“. (44) Atsižvelgiant į tai, kad nacionalinio tarptinklinio ryšio apimties ir sąlygų klausimas buvo su Tarnyba ir susijusiomis institucijomis plačiai išdiskutuotas mobilizacijos sutarties ir elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamumo sąlygų derinimo kontekste, prašome Tarnybos atsižvelgti į tai, kad, siekiant efektyviai sukonstruoti ir įgyvendinti nacionalinio tarptinklinio ryšio sprendimą, kuris	Atsižvelgta iš dalies. Žr. motyvus prie 9.1 pastabos.

	<p>nepakenktų esamiems veikiančioms mobiliojo ryšio tinklams, yra būtina iš anksto apibrėžti eilę kriterijų pageidaujiamam sprendimui.</p> <p>(45) Atsižvelgiant į tai, prašome Tarnybos patikslinti 17.9 p. reikalavimą: „ypatingų aplinkybių atvejais, gavus Tarnybos nurodymą, visoje Lietuvos teritorijoje teikti nacionalinį tarptinklinį ryšį, kaip iš anksto apibrėžta Tarnybos poįstatyminiame teisės akte“.</p>	
10.18.	<p>6.2. Dėl prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo</p> <p>(46) Aukciono sąlygų aprašo aiškinamasis raštas teigia, kad Aukciono sąlygų aprašas numato reikalavimą leidimo turėtojui aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo prašančiu virtualiu mobiliojo ryšio operatoriumi (MVNO). Visgi, Aprašo 19 p. numato iš esmės kitokią – kraštutinių priemonių įpareigojimą aukciono leidimų turėtojams – numatyta tvarka paskelbti standartinį pasiūlymą dėl prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo.</p> <p>(47) Nors aiškinamajame rašte yra numatytas paaiškinimas, kad tokio įpareigojimo tikslas yra skatinti konkurenciją, inovacijas ir naujų paslaugų atsiradimą, tačiau Tarnyba nepateikė objektyvaus pagrindimo, kad apibrėžtoje rinkoje egzistuočių neginčijamos konkurencinės problemos, kurių sprendimui yra tikslinga numatyti tokią kraštutinę priemonę; nepateikė vertinimo, kaip šios priemonės taikymas įtakos esamų operatorių investicijas.</p> <p>(48) Atsižvelgiant į tai, bei siekiant, kad numatyti reikalavimai būtų proporcingi, pagrįsti įrodymais ir skatintų nuolatinės investicijas bei inovacijas, „Telia“ kreipėsi į konsultacinę įmonę „Copenhagen Economics“ su prašymu parengti tyrimą, kuriame būtų paaiškinamas privalomų MVNO prieigos įpareigojimų Lietuvos mobiliojo ryšio rinkoje pagrindimas ir galimas poveikis. Pridedame “Economic assessment of the proposed MVNO access regime in Lithuania” (22 l).</p> <p>(49) Norime išdėstyti „Telia“ nuogastavimus ir vertinimus dėl Aukciono sąlygų aprašo 19 p. numatytų reikalavimų, kurių pagrindu prašome Tarnybos panaikinti Aprašo 19 p. nustatytus</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Buvusio Aukciono sąlygų aprašo projekto 19 punkto atsisakyta.</p> <p>~~19. Leidimo turėtojas privalo aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo (toliau – prieiga) prašančiu savo mobiliojo ryšio tinklo neturiniu ūkio subjektu, kuris savo vardu teikia viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, savarankiškai valdo atsiskaitymus ir turi teisę nustatyti bei siūlyti paslaugų planus (toliau – virtualus operatorius). Leidimo turėtojas, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo pirmo virtualaus operatoriaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos, privalo parengti standartinį pasiūlymą, kurio turiniui mutatis mutandis taikomi Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. IV-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyti reikalavimai, paskelbti standartinį pasiūlymą savo interneto svetainėje ir pateikti jį Tarnybai. Pasikeitus teisės aktų reikalavimams ir (ar) įvykus technologijų, rinkos ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų pokyčiams, leidimo turėtojas privalo atnaujinti standartinį pasiūlymą, jį paskelbti savo interneto svetainėje ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paskelbimo pateikti jį Tarnybai. Sutartis dėl prieigos suteikimo virtualiam operatoriui turi būti sudaroma laikantis nediskriminacinių, proporcingų ir skaidrių sąlygų.~~</p>

įpareigojimus, sudarant sąlygas atsirasti veiksmingiems rinkos sprendimams ten, kur konkurencija yra pakankama, o konkurencijos teisė veiktų kaip apsaugos nuo antikonkurencinio elgesio priemonė; taip pat, RRT ateityje turės galimybę, esant poreikiui, tai reguliuoti kitomis teisinėmis priemonėmis.

47.1. Aukciono aprašo projekto III skyriuje nustatytos radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygos, numatančios ilgalaikių investicijų į pažangų ir visiems prieinamą ryšį poreikį, ir įpareigojimai, kuriuos leidimo turėtojas turės įgyvendinti naudodamas aukciono būdu skirtus radijo dažnius (kanalus) ir kitus radijo dažnius (kanalus) iš kitų plačiajuosčio ryšio tinklams skirtų radijo dažnių juostų.

47.2. Aprašo projekto 19 p. numato pareigą leidimo turėtojui: (i) aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo (toliau – prieiga) prašančiu savo mobiliojo ryšio tinklo neturinčiu ūkio subjektu, kuris savo vardu teikia viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, savarankiškai valdo atsiskaitymus ir turi teisę nustatyti bei siūlyti paslaugų planus (toliau – virtualus operatorius); (ii) parengti standartinį pasiūlymą, jį paskelbti savo interneto svetainėje ir pateikti RRT; (iii) pasikeitus teisės aktų reikalavimams ir (ar) įvykus technologijų, rinkos ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų pokyčiams atnaujinti standartinį pasiūlymą; ir (iv) sutartis dėl prieigos suteikimo virtualiam operatoriui sudaryti laikantis nediskriminacinių, proporcingų ir skaidrių sąlygų.

47.3. „Telia“ nuomone, Aprašo projekto 19 p. nustatytos radijo dažnių naudojimo sąlygos, įskaitant reikalavimą leidimo turėtojui aktyviai bendradarbiauti, sąžiningai ir laikantis nediskriminavimo reikalavimo derėtis su prieigos prie jo valdomo mobiliojo ryšio tinklo prašančiu virtualiu operatoriumi ir pateikti pasiūlymą (toliau – Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą) yra perteklinės, neproporcingos ir nepagrįstos objektyvia rinkos analize. Nustatydama tokias radijo dažnių naudojimo sąlygas, RRT netinkamai įgyvendina ERĮ jai suteiktą kompetenciją.

DĖL ĮPAREIGOJIMO DERĖTIS IR PATEIKTI PASIŪLYMĄ NEAPIBRĖŽTUMO

47.4. Aprašo projekto 19 p. įtvirtintas Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą šiuo metu yra nustatytas viso leidimo turėtojo valdomo mobiliojo ryšio tinklo atžvilgiu. Pastebime, jog šios pareigos neapsiriboja mobiliojo ryšio tinklu, kuris bus teikiamas naudojant Aprašo projekte nurodytus radijo dažnius (kanalus), ir apims visą leidimo turėtojo mobiliojo ryšio tinklą, nepriklausomai nuo to, ar šis mobiliojo ryšio tinklas yra teikiamas naudojant Aprašo projekte nurodytus radijo dažnius (kanalus), ar ne. Pavyzdžiui, šios pareigos taip pat apims mobiliojo ryšio tinklą, kuris yra grindžiamas kitais radijo dažniais (kanalais) ir kuris yra nesusijęs su Aprašo projekto dalyku (pvz., 4G technologija grindžiamą tinklą). „Telia” įsitikinimu, tokia pareigų apimtis yra visiškai nepagrįsta, tuo labiau, kad iki šiol išduoti leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) tokių pareigų nenumato, o jų numatymas Aprašo projekte akivaizdžiai pažeidžia tokių leidimų turėtojų teises ir teisėtus interesus.

47.5. Praktiniu požiūriu toks įpareigojimas peržengia paprasto bendradarbiavimo ar derybų pareigos ribas, nes numato pareigą ne tik derėtis, bet ir aktyviai siūlyti prieigos sąlygas, t. y. parengti pasiūlymą ir jį paskelbti. Toks reguliavimas iš esmės prilygsta ofertos (įpareigojančio pasiūlymo) pateikimui, nes leidimo turėtojas įpareigojamas parengti ir paskelbti pasiūlymą, kurio priėmimas kitos šalies pusėje faktiškai eliminuoja derybų laisvę. Tokia pareiga de facto reiškia išipareigojimą suteikti prieigą prie tinklo (esamo ir būsimos), net ir tais atvejais, kai toks prieigos suteikimas nėra ekonomiškai, komerciškai ar technologiškai pagrįstas. Tokiu būdu derybų procesas praranda abipusio susitarimo pobūdį, o leidimo turėtojo pozicija tampa teisiškai ir ekonomiškai silpnesnė.

47.6. Toks Įpareigojimo derėtis ir pateikti pasiūlymą neapibrėžtumas sudaro prielaidas teisiniams ginčams dėl reguliavimo ribų, prieigos sąlygų vertinimo ir įgyvendinimo mechanizmo, kadangi nėra aišku, ar prievolė derėtis taikoma tik naujai įgytų dažnių pagrindu kuriamam tinklui, ar visai leidimo turėtojo infrastruktūrai. Toks reguliacinis modelis faktiškai

suponuoja pareigą suteikti prieigą prie viso tinklo, todėl kyla rizika, kad įpareigojimas būtų taikomas plačiau nei siekiama. Tai gali sąlygoti teisinius ginčus dėl įpareigojimo ribų, įgyvendinimo tvarkos bei prieigos sąlygų vertinimo, o leidimo turėtojams tampa neįmanoma iš anksto įvertinti nei finansinės naštos, nei technologinių padarinių. Tokio pobūdžio neapibrėžtumas prieštarauja proporcingumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams, nes leidimo turėtojai negali iš anksto įvertinti nei įpareigojimo masto, nei jo poveikio tinklo pajėgumams, paslaugų kokybei ir investicijų atsiperkamumui. Tai sukelia netikrumą ir praktinius sunkumus operatoriui apsisprendžiant dėl aukciono pasiūlymo parametrų, nes trūksta aiškumo, kokią įtaką toks įpareigojimas turės esamo ar būsimą tinklo pajėgumams ir paslaugų vertei. Tokia situacija gali iškraipyti konkurenciją aukcione ir turėti neigiamą poveikį tiek jo rezultatams, tiek ilgalaikiai mobiliojo ryšio plėtrai.

47.7. Aprašo projekto aiškinamajame rašte yra nurodoma, kad Įpareigojimo derėtis ir pateikti pasiūlymą tikslas skatinti: (i) konkurenciją, (ii) inovacijas ir (iii) naujų paslaugų atsiradimą. „Telia“ nuomone, šis deklaratyvus tikslas skatinti konkurenciją ir inovacijas suponuoja prielaidą, kad šiuo metu konkurencija rinkoje tariamai nepakankama, tačiau nekonkretizuoja, kokią konkrečią rinkos ar konkurencijos problemą yra siekiama išspręsti. Kitaip tariant, neatskleidžiama, ar siekiama didinti prieigą prie infrastruktūros, skatinti investicijas, mažinti kainas ar gerinti paslaugų kokybę. Be to, inovacijų ir naujų paslaugų atsiradimo skatinimas iš esmės yra tarpusavyje tapachios konkurencijos apraiškos formos, todėl jų atskyrimas kaip savarankiškų reguliacinių tikslų kelia abejonių dėl priemonės loginio ir ekonominio pagrįstumo. Be aiškiai apibrėžtos konkurencijos problemos, neįmanoma įvertinti nei priemonės būtinybės, nei jos proporcingumo. Todėl kyla abejonių, kaip toks Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą prisideda prie deklaruojamų tikslų įgyvendinimo. Atitinkamai tai suponuoja, kad reguliacinis įsikišimas yra labiau deklaratyvus, o ne pagrįstas realiu problemos sprendimu.

47.8. Pažymėtina, kad Lietuva yra tarp Europos Sąjungos šalių, turinčių mažiausias mažmenines mobiliojo ryšio kainas ir aukščiausią paslaugų kokybę. Ši aplinkybė rodo, kad potencialas padidinti naudą vartotojams iš papildomų reguliacinių priemonių, tokių kaip įpareigojimas suteikti prieigą virtualiems operatoriams, yra itin ribotas, nes tolesnės kainų mažinimo ar kokybės didinimo galimybės yra praktiškai išnaudotos. Todėl, Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą vargiai galėtų suteikti papildomą naudą vartotojams. Tuo pat metu operatoriai susiduria su realiais iššūkiais pritraukti naujas investicijas į infrastruktūros ir technologinę plėtrą. Tai gerai iliustruoja nesėkmingas UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ bandymas pritraukti investicijas į 5G infrastruktūros plėtrą Lietuvoje. Tokia situacija rodo, kad esminis iššūkis šiuo metu skatinti konkurenciją investicijomis ir pritraukti investicijas į infrastruktūros vystymą ir technologinę plėtrą. Todėl galima daryti prielaidą, kad RRT bando spręsti ne tą problemą. Reguliavimo dėmesys turėtų būti nukreiptas į investicijų skatinimą ir konkurencijos stiprinimą infrastruktūros lygmeniu, o ne į konkurencijos skatinimą mažmeniniame lygyje. Tuo tarpu Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą gali turėti priešingą efektą ir tik dar labiau silpninti investicijų paskatas bei prieštarauti ERĮ 57 str. 4 d. ir 5 d. tikslams skatinti veiksmingą konkurenciją užtikrinant tvarią infrastruktūros plėtrą ir investicijų apsaugą.

47.9. Ekonominiu požiūriu egzistuoja atvirkštinis ryšys tarp privalomų prieigos reikalavimų ir investicijų į tinklus bei inovacijas. Kai operatoriai privalo suteikti prieigą prie savo infrastruktūros konkurentams (virtualiems operatoriams), sumažėja paskatos investuoti į tinklo plėtrą ir technologinį atsinaujinimą, nes mažėja galimybė gauti adekvačią investicijų grąžą. Tuo tarpu Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą, iš esmės atskiria investavimo riziką nuo naudos, leidžiant kitiems ūkio subjektams naudotis jau sukurtą infrastruktūra be proporcingos rizikos ar kapitalo įnašo. Tokia situacija mažina investuotojų motyvaciją imtis kapitalui imlių projektų (pvz., 5G tinklo plėtros, tinklo modernizavimo ar inovatyvių paslaugų kūrimo), nes reguliacinė

aplinka tampa neprognozuojama, o investicijų gražos laikotarpis – ilgesnis ir rizikingesnis. Be to, toks reikalavimas gali stabdyti inovacijas, nes leidimo turėtojai bus priversti derinti tinklo pajėgumus su trečiųjų šalių poreikiais, ribodami lankstumą diegiant naujus produktus ar paslaugas. Pavyzdžiui, įgyvendinant naujas technologijas, leidimo turėtojai neišvengiamai susidurtų su konfliktais tarp technologinės plėtros, naujų paslaugų kūrimo ir virtualių operatorių prieigos reikalavimų, o tai neišvengiamai lėtintų inovacijų diegimo procesą ir mažintų paslaugų kokybės dinamiką rinkoje.

47.10. Toks įpareigojimas ne tik sukelia ekonominių paskatų problemų, bet ir sukuria reikšmingus atitikties bei operacinius kaštus tiek operatoriams, tiek pačiam reguliuotojui. Leidimo turėtojai turėtų įgyvendinti papildomas monitoringo, techninės priežiūros, sąveikos valdymo ir ataskaitų teikimo procedūras, kurios padidina tiek administracinę, tiek technologinę naštą. Tokios pareigos reikalautų papildomų investicijų į sistemų pritaikymą, duomenų srautų valdymą, tinklo prieigos stebėseną bei sutartinių santykių kontrolę su trečiosiomis šalimis. Techniniu požiūriu, įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą leidimo turėtojui sukelia riziką, susijusią su tinklo pralaidumo ribotumu, apkrovos valdymu, saugumo ir kokybės užtikrinimu. Esant ribotiems infrastruktūros ir mobilaus tinklo pajėgumams, prieigos suteikimas virtualiems operatoriams gali sukelti paslaugų kokybės pablogėjimą tiek virtualių operatorių, tiek paties operatoriaus vartotojams.

47.11. Tuo pačiu, įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą neišvengiamai padidina administracinę naštą tiek rinkos dalyviams, tiek pačiai RRT, nes pareikalauja nuolatinės prieigos sąlygų priežiūros, vertinimo ir ginčų sprendimo. Tai lemia papildomus administracinius kaštus, reguliacinio proceso sudėtingumą ir resursų neefektyvų paskirstymą, ypač atsižvelgiant į tai, kad ginčai dėl prieigos sąlygų paprastai reikalauja techninių ekspertizių ir trunka ilgai. Tokios pasekmės silpnina reguliavimo efektyvumą ir neatitinka gero administravimo principo, pagal kurį reguliacinės priemonės turi būti proporcingos siekiamiems tikslams, aiškios

savo taikymo ribomis ir nekurti perteklinės reguliacinės naštos tiek ūkio subjektams, tiek pačiai institucijai.

47.12. Tam, kad teisiniu požiūriu priemonė būtų laikoma tinkama, būtina ir proporcinga, pirmiausia, turi būti aiškiai identifikuota konkreti konkurencijos problema, kurią siekiama išspręsti. Be aiškaus problemos apibrėžimo ir objektyvaus jos poveikio rinkai įvertinimo, kyla pagrįstų abejonių, kodėl būtent Įpareigojimas derėtis, o ne mažiau ribojančios alternatyvos, yra tinkama ir būtina priemonė pasiekti Aiškinamajame rašte deklaruojamus tikslus. Neįvertinus galimų alternatyvų ir jų poveikio, kyla rizika, kad priemonė neigiamai paveiks investavimo paskatas ir technologinę plėtrą. Kitaip tariant, pirmiausia turėtų būti nustatyta konkreti problema ir jos poveikis rinkai, o tik tada pritaikyta tikslinė priemonė, kad būtų pasiekta pusiausvyra tarp trumpalaikės konkurencijos (vartotojų gerovės) ir ilgalaikės inovacijų bei technologijų plėtros, kurios yra siekiama aukciono būdu.

DĖL ĮPAREIGOJIMO DERĖTIS IR PATEIKTI PASIŪLYMĄ TEISINIO PAGRĮSTUMO

47.13. Aiškinamajame rašte nurodoma, kad pagrindinis aukciono tikslas yra spartesnio, atsparesnio ir visiems prieinamo mobiliojo ryšio plėtra visoje Lietuvoje. Taip pat akcentuojama, jog aukciono rezultatai formuos mobiliojo ryšio plėtros kryptį artimiausius penkerius metus. Aukciono laimėtojams paskyrus šiuo metu nenaudojamus radijo dažnius(kanalus) iš 1500 MHz ir 700 MHz juostų, atlikus radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz juostos sukeitimus, paskyrus radijo dažnius (kanalus) iš 2100 MHz juostos (leidimai galioja iki 2026 m. vasario – kovo mėn.), bus užtikrintas aprėpčiai esminio radijo dažnių (kanalų) spektro resurso efektyvus naudojimas, spartesnė antžeminių sistemų plėtra, investicijos į tinklų plėtrą regionuose, tuo sudarant sąlygas Lietuvoje teikti aukštos kokybės ir spartos belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas. Todėl, nėra aišku kaip Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą virtualiems operatoriams prisideda prie šio tikslo įgyvendinimo.

47.14. Akcentuojant konkurencijos skatinimą nėra įvertinama, jog priemonės, kurios skatina konkurenciją trumpuoju laikotarpiu, gali

turėti priešingą poveikį ilgesnėje perspektyvoje, pvz., sumažinti investicijų grąžą, silpninti paskatas investuoti į tinklų plėtrą, inovacijas bei paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimą. Ekonominiu požiūriu inovacijų skatinimas savo ruožtu reikalauja tam tikro stabilumo ir galimybės atgauti investicijas, o naujų paslaugų atsiradimas priklauso nuo abiejų šių veiksnių pusiausvyros. Todėl prieš taikant prieigos įpareigojimą būtina aiškiai nustatyti, kuris iš šių tikslų yra prioritetas ir kaip bus užtikrinama, kad priemonė iš tiesų paskatins konkurenciją nepažeisdama investavimo ir inovacijų paskatų.

47.15. RRT elektroninių ryšių išteklius, įskaitant radijo dažnius (kanalus), valdo ERĮ nustatyta tvarka ir sąlygomis. Todėl, valdydama radijo dažnius (kanalus), RRT privalo laikytis atvirų, objektyvių, skaidrių, nediskriminacinių, proporcingų kriterijų ir procedūrų (ERĮ 57 str. 1 d. bei 62 str. 3 d.). Šių principų laikymasis yra būtina sąlyga, užtikrinanti, kad išteklių skyrimas būtų grindžiamas aiškiais, iš anksto nustatytais ir visiems rinkos dalyviams vienodai taikomais kriterijais, neleidžiančiais atsirasti nepagrįstiems pranašumams ar diskriminacijai.

47.16. Remiantis ERĮ 57 str. 4 d. ir 5 d., valdydama radijo dažnius (kanalus) ir priimdama sprendimus dėl jų paskirstymo ar naudojimo sąlygų RRT privalo skatinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų rinkose bei užtikrinti, kad ji nebūtų iškraipoma. Šiuo tikslu RRT turi teisę nustatyti radijo dažnių naudojimo sąlygas, jas keisti ar taikyti kitas priemones, numatytas ERĮ 57 str. 4 d. Vis dėlto, šios teisės nėra absoliučios ir gali būti įgyvendinamos tik jei yra tenkinamos ERĮ 57 str. 5 d. nustatytos sąlygos. Konkrečiau, priimdama sprendimus dėl radijo dažnių naudojimo sąlygų, įskaitant įpareigojimą derėtis, RRT privalo: (1) atsižvelgti į esamas sąlygas elektroninių ryšių tinklų ir (arba) elektroninių ryšių paslaugų rinkoje, jas apibūdinančius lyginamuosius rodiklius; (2) savo sprendimus grįsti objektyviu ir į ateitį orientuotu konkurencijos sąlygų elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų rinkoje vertinimu; (3) pasirinktas priemones, kurių ketina imtis, grįsti būtinumu veiksmingai konkurencijai

elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų rinkoje išlaikyti arba užtikrinti; (4) šias priemones taip pat grįsti galimu tokių priemonių poveikiu esamoms ir (arba) būsimoms investicijoms, ypač į elektroninių ryšių tinklų kūrimą ir (arba) plėtrą (ERĮ 57 str. 5 d. 1 p.).

47.17. ERĮ 57 str. 5 d. numatytas pareigos suponuoja, kad priimant sprendimus dėl radijo dažnių naudojimo sąlygų, įskaitant įpareigojimą derėtis ir pateikti pasiūlymą, RRT privalo ne tik atsižvelgti į esamas rinkos sąlygas, bet ir įvertinti konkurencijos sąlygų raidos perspektyvas. Konkurencijos sąlygų vertinimas turi būti objektyvus ir orientuotas į ateitį, kad būtų užtikrinta, jog taikomos priemonės yra tinkamos ir proporcingos esamoms rinkos dinamikos problemoms. Nepateikus tokio įvertinimo, priemonės pasirinkimas tampa neaiškus, nes nesimato, kodėl Įpareigojimas derėtis yra būtinas, kai galbūt mažiau ribojančios alternatyvos (tokios kaip nediskriminavimo priemonės, greitas ginčų sprendimas ar laikinai suteikta investicijų apsauga) galėtų būti veiksmingesnės. Be to, privaloma atsižvelgti į galimą tokių priemonių poveikį investicijoms, ypač į naujų technologijų diegimą ir infrastruktūros plėtrą, kad būtų užtikrinta ilgalaikė konkurencijos ir investicijų pusiausvyra.

47.18. Tuo tarpu RRT tokios analizės neatliko ir nenustatė objektyvių konkurencijos problemų, kurios galėtų pateisinti tokios priemonės būtinumą taip pat nepateikė argumentų, kurie leistų įvertinti priemonės proporcingumą bei jos poveikį konkurencijai. Dėl šių priežasčių kyla pagrįstų abejonių dėl tokio įpareigojimo pagrįstumo ir proporcingumo siekiamiems tikslams. Tokia pareiga įtvirtinta abstrakčiai, be įrodymų apie jos būtinumą ir neatsižvelgiant į poveikį ūkio subjektų paskatoms investuoti į tinklų modernizavimą bei paslaugų kokybės gerinimą.

47.19. „Telia“ nuomone, Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą galėtų būti pateisinamas dviem atvejais: (i) jei nėra apribojamos leidimo turėtojo galimybės per pagrįstą laikotarpį susigrąžinti investicijas ir gauti proporcingą grąžą už prisiimtą riziką; arba (II) yra atlikta išsami rinkos analizė, identifikuota konkreti

konkurencijos problema (pvz., ribota ar diskriminacinė prieiga prie tinklo) bei įvertinta, kad kitos mažiau ribojančios alternatyvos nėra pakankamos. Neatlikus rinkos tyrimo ir nenustačius konkrečios konkurencijos problemos, kurią siekiama spręsti, toks įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą galėtų būti pateisinamas tik praėjus pagrįstam laikotarpiui, kai leidimo turėtojas jau yra susigražinęs didžiąją dalį investicijų į tinklo kūrimą ir modernizavimą. Tai užtikrintų pusiausvyrą tarp konkurencijos skatinimo ir investicinių paskatų išsaugojimo. Priešingu atveju tokia intervencija taptų neproporcinga ir ekonomiškai žalinga, nes sumažintų paskatas investuoti į infrastruktūros plėtrą, technologinį atsinaujinimą ir paslaugų kokybės gerinimą, kas ilginiui turėtų neigiamą įtaką konkurencijai ir vartotojų gerovei.

NUSTATYTI AUKŠTI INVESTICINIAI ĮPAREIGOJIMAI KARTU SU ĮPAREIGOJIMU DERĖTIS IR PATEIKTI PASIŪLYMĄ REIKŠMINGAI SUMAŽINA INVESTICIJŲ PATRAUKLUMĄ IR RINKOS DALYVIŲ MOTYVACIJĄ KONKURUOTI AUKCIONE

47.20 Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą ne tik didina reguliacinės rizikos lygį, bet ir mažina motyvaciją investuoti į naują infrastruktūrą ir technologijų plėtrą, nes operatoriai nebegali pagrįstai tikėtis, kad jų investicijų grąža bus tinkamai apsaugota. Pažymėtina, kad ne visi operatoriai vienodai investuoja į tinklų modernizavimą, todėl toks įpareigojimas nesąžiningai paveiktų tuos rinkos dalyvius, kurie daugiausiai investuoja į infrastruktūros vystymą ir technologijų diegimą. Papildomos ex ante pareigos (derėtis, pateikti pasiūlymą ar suteikti prieigą) asimetriškai didina finansinę, techninę ir administracinę našta būtent „Telia“, kuri daugiausiai investuoja į infrastruktūros plėtrą ir inovacijas. Toks reguliacinis disbalansas prieštarauja investicijų ir technologinio neutralumo principams, nes vietoje to, kad būtų skatinamas efektyviausias investuotojas, jis faktiškai „baudžiamas“ didesne reguliacine našta. 47.21 Be to, prieigos suteikimas virtualiems operatoriams gali turėti reikšmingą poveikį „Telia“ verslui ir rinkos struktūrai. „Telia“ konkurencinis pranašumas kyla iš aukščiausios tinklo kokybės, aprėpties ir

technologinio pranašumo. Jei virtualių operatorių paslaugos būtų teikiamos naudojantis šiuo tinklu, šis pranašumas faktiškai išnyktų, o konkurencija būtų nukreipta nuo infrastruktūros prie kainų konkurencijos, taip paneigiant tikslą skatinti inovacijas, investicijas ir ilgalaikę plėtrą. Tuo pačiu, prieigos reguliavimas ribotų kainodaros lankstumą, didintų koordinavimo ir techninės priežiūros kaštus bei sulėtintų inovacijų diegimą, nes kiekvienas naujas produktas ar technologinis sprendimas turėtų būti pritaikomas ir virtualių operatorių prieigai. Dėl to sumažėtų investavimo motyvacija, būtų silpninama konkurencija infrastruktūros lygmeniu ir mažėtų ilgalaikė vartotojų gerovė, kas prieštarauja tiek Europos Sąjungos telekomunikacijų reguliavimo principams, tiek ERĮ 57 str. 4 d. ir 5 d. įtvirtintam tikslui skatinti veiksmingą, o ne formalią konkurenciją.

O47.22 Ekonominiu požiūriu išankstinio (ex ante) pobūdžio reguliavimas kuria neapibrėžtumą dėl investicijų grąžos ir mažina galimybę operatoriams pasinaudoti masto ekonomijos ir technologinio pranašumo efektais, kurie yra būtini tvariai inovacijų plėtrai. Kai operatorius žino, kad bet kokia jo sukurta infrastruktūra ar technologinis pranašumas turės būti prieinamas konkurentams pagal regulatoriaus nustatytas sąlygas, jo investavimo motyvacija silpnėja, nes investicijų rizika lieka, o potenciali grąža sumažėja. Tokia aplinka tampa atgrasi ilgalaikėms ir kapitalui imlioms investicijoms, kurių atsiperkamumas pasiekiamas tik ilguoju laikotarpiu, todėl stabdo technologinį progresą ir tvarų rinkos augimą.

O47.23 Dėl šių priežasčių gali sumažėti aukciono dalyvių, pasirengusių prisiimti ilgalaikes investicines rizikas, skaičius o tai savo ruožtu lemtų mažesnę konkurenciją dėl radijo dažnių. Mažėjant dalyvių skaičiui, silpnėja konkurencinis spaudimas aukcione, o tai gali sumažinti valstybės ekonominę naudą ir prieštarauti pagrindiniam aukciono tikslui užtikrinti efektyvų ir ekonomiškai naudingą išteklių paskirstymą.

O47.24 Toks įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą taip pat sukuria struktūrinę asimetriją rinkoje, kai infrastruktūrą kuriantys ir investicinę riziką prisiimantys operatoriai patiria visas kapitalo sąnaudas, o neinvestuojantys virtualūs operatoriai įgyja prieigą prie

tinklo išteklių be analogiškų finansinių įsipareigojimų ar rizikos pasidalijimo. Tokiu būdu yra iškraipomas rizikos paskirstymas tarp leidimo turėtojų ir virtualių operatorių, o tai silpnina ilgalaikės paskatos investuoti į tinklo plėtrą, technologinį atsinaujinimą ir paslaugų kokybės gerinimą. Tokia reguliacinė intervencija nėra proporcinga aukciono tikslams ir prieštarauja ERĮ 57 str. 4 d. įtvirtintiems veiksmingos konkurencijos skatinimo bei investicijų apsaugos principams. 47.25 Tokia priemonė neskatina konkurencijos, o veikiau sukuria dirbtinį konkurencinį pranašumą virtualiems operatoriams, suteikdama jie prieigą prie infrastruktūros nepatiriant reikšmingų investicijų ir su tuo susijusios rizikos. Tokia selektyvi intervencija, kuria siekiama palankiai skatinti virtualius operatorius, sukuria neteisingą konkurencinę aplinką, dėl kurios kiti operatoriai, investuojantys į infrastruktūrą yra diskriminuojami. Tokia valstybės intervencija nėra pagrįsta be aiškios rinkos galios arba nustatytos konkurencijos problemos ar rinkos nesėkmės, ypač iš ekonominės perspektyvos. Todėl, tokių reguliavimo priemonių taikymas yra nepagrįstas ir prieštarauja ERĮ 57 str. 4 d. įtvirtintiems konkurencijos ir investicijų apsaugos principams.

47.26 Be to, privalomo bendradarbiavimo ir derybų atveju kyla rizika, jog tokia sąlyga bus interpretuojama, kaip pareiga suteikti prieigą ne tik prie aukciono dažnių, bet ir prie viso tinklo ir ateities technologijų. Tokios pareigos problema yra ta, kad, iki tam tikro lygio, pajamos dalijasi su konkurentais per prieigos suteikimo įsipareigojimą, tuo tarpu su reikšmingomis tinklų investicijomis susijusios rizikos nėra dalijamos. Kuo mažesnės pajamos, tuo mažesnis leidimo turėtojo, atlikusio būtinas investicijas, ekonominis paskatinimas tęsti tokias investicijas.

47.27 Įpareigojimas derėtis ir pateikti pasiūlymą riboja leidimo turėtojų galimybes savarankiškai organizuoti savo veiklą ir priimti sprendimus dėl tinklo panaudojimo, nes nustato pareigą bendradarbiauti nepriklausomai nuo faktinių komercinių, technologinių ar ekonominių aplinkybių. Tai reiškia, kad operatoriai būtų įpareigoti bendradarbiauti ir vesti derybas net ir tais atvejais, kai tokia prieiga nebūtų ekonomiškai pagrįsta,

technologiskai įmanoma ar komerciškai racionali. Tokia priemonė sudaro prielaidas potencialiems teisiniams ginčams ateityje dėl prieigos sąlygų ir gali būti interpretuojama kaip faktinė prievolė suteikti prieigą. Todėl, jei tokia pareiga vis dėlto būtų taikoma, būtina įtvirtinti aiškius saugiklius: (i) konkrečius derybų kriterijus ir terminus, (ii) objektyvius ekonominio ir technologinio pagrįstumo vertinimo kriterijus, (iii) kompensacinius mechanizmus, užtikrinančius investicijų grąžą, ir (iv) greitą ginčų sprendimo procedūrą.

DĖL RRT KOMPETENCIJOS NETINKAMO ĮGYVENDINIMO

47.28. ERĮ 70 str. 2 d. nustato, jog leidimuose naudoti radijo dažnius (kanalus) ir administraciniuose sprendimuose nustatytos sąlygos gali būti susijusios išimtinai su priemonėmis, kurios yra išvardintos ERĮ 70 str. 2 d. (pvz., paskirties, aprėpties ir kokybės reikalavimais, maksimaliu teisės naudoti radijo dažnius (kanalus) terminu, užmokesčiais ir mokesčiais). Mūsų nuomone, RRT, Aprašo projekto 19 p. nustatydamas sąlygas, kurios nėra susijusios su ERĮ 70 str. 2 d. išvardintomis priemonėmis, nesilaiko šio ribojimo ir tokiu būdu jį pažeidžia.

47.29. Leidimuose naudoti elektroninių ryšių išteklius ir administraciniuose sprendimuose nustatytos elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygos turi būti nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos, taip pat juose neturi būti kartojamos teisės aktų, reglamentuojančių bendrąsias vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas, nustatytos sąlygos (ERĮ 70 str. 1 d.).

47.30. RRT teisę nustatyti įpareigojimus suteikti prieigą ir (ar) nustatyti prieigos suteikimo sąlygas ūkio subjektams, neturintiems didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, numato ERĮ 23 str. To paties ERĮ straipsnio 9 ir 12 dalys taip pat numato privalomas atitinkamų sprendimų priėmimo procedūras: pareigą viešai konsultuotis (ERĮ 11 str.), pareigą derinti sprendimus su Europos Komisija ir kitomis institucijomis (ERĮ 16 str. 12 ir 14-18 dalys). „Telia“ supratimu, nustatydamas Įpareigojimą derėtis RRT nuo šių privalomų procedūrų nukrypsta ir tokiu būdu jas pažeidžia.

11. Valstybės įmonė Registrų centras, 2025 m. lapkričio 17 d., raštas Nr. S-10659 (1.4 E)		
11.1.	Aukciono aprašo projekto 29.2 papunktyje prašome patikslinti registro pavadinimą – „Įgaliojimų registre“.	Atsižvelgta.
11.2	Aukciono aprašo projekto 49.6 papunktyje nurodoma, kad RRT specialiojoje interneto svetainėje paskelbia registravimo į elektroninį aukcioną pradžios ir pabaigos datą (valandas, minutes), kuri suprantama kaip aukciono dalyvių registracijos į elektroninį aukcioną pradžia. Tam, kad minėta formuluotė neklaidintų, siūlome žodį „pradžią“ pakeisti į „terminas“ ir šį papunktį išdėstyti taip: „49.6. registravimo į elektroninį aukcioną pradžios ir pabaigos datą (valandas, minutes), kuri suprantama kaip aukciono dalyvių registracijos į elektroninį aukcioną terminas;“.	Atsižvelgta.
12. Fizinio asmens siūlymai gauti el. paštu, 2025 m. spalio 23 d.		
12.1.	<p>Pasiūlymo esmė: 700 MHz blokų padalijimas: Siūlome A1 + A2 (schemoje) bloką, sudarantį 10 MHz, padalinti į du atskirus 5 MHz segmentus – A1 ir A2. Operatorių tarpusavio mainai: Tai leistų dabartiniams operatoriams, pavyzdžiui, „Bitė“ ir „Tele2“, parduoti savo turimus blokėlius vieni kitiems, taip užtikrinant, kad vienas operatorius galėtų turėti iki 15 MHz kanalą, kitas – 10 MHz, o trečias – 5 MHz. „Bitė“ pozicija: Kadangi „Bitė“ turi didesnę vidinių dažnių spektrą – 60 MHz 2600 MHz juostoje (50 MHz TDD + 10 MHz FDD) ir 80 MHz TDD 2300 MHz juostoje, – jie galėtų perkelti savo turimą 5 MHz bloką į A1 segmentą. „Tele2“ pozicija: „Tele2“ galėtų įsigyti iš „Bitės“ dabartinį B kanalą, leidžiantį jiems sudaryti 10 MHz B+C bloką. 700 MHz bloko pardavimas: Siūlome taip pat paskirstyti 700 MHz SDL bloką, pvz., nuo 738 MHz iki 758 MHz, 20 MHz segmentą. HD+ balso kokybės užtikrinimas:</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>(1) RRT, pagal ERĮ valdydama radijo dažnius (kanalus), įskaitant sprendimų dėl radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir (arba) naudojimo priėmimą, skatina veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių tinklų ir (arba) elektroninių ryšių paslaugų rinkoje ir užtikrina, kad nebūtų jos iškreipimų. RRT vertina visus radijo dažnių (kanalų) paskirstymo scenarijus (paminėti pastaboje taip pat buvo svarstomi) ir pasirenka tuos iš jų, kurie, RRT ekspertiniu vertinimu, yra tinkamiausi, siekiant užtikrinti efektyvų radijo dažnių (kanalų) naudojimą, veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir valstybės strateginių tikslų pasiekimą.</p> <p>(2) Pažymėtina, kad, vadovaujantis 700 MHz plėtos plano 5.4 papunkčiu, 733–736 / 788–791 MHz radijo dažnių juostos yra numatytos PPDR sistemoms.</p> <p>(3) Pagal 700 MHz plėtos plano 5.3 papunktį, radijo dažniai (kanalai) iš 738–753 MHz radijo dažnių juostos gali būti aukciono būdu skiriami naudoti antžeminėms sistemoms. Tačiau šio aukciono metu radijo dažniai (kanalai) iš šios radijo dažnių juostos nebus skiriami, atsižvelgiant į tarptautinę patirtį dėl šių radijo dažnių skyrimo.</p>

Siūlome, kad VoLTE/VoWiFi ir VoNR pokalbių metu būtų užtikrinta HD+ (EVS-FB 128 kb/s) kokybė tarp visų operatorių. Šiuo metu HD+ (EVS-SWB 24.8 kb/s) balso kokybė veikia tik tarp tos pačios operatorių tinklų (Telia↔Telia, Tele2↔Tele2, Bite↔Bite, Bite↔Tele2). Pokalbiuose tarp Tele2→Telia veikia tik HD (AMR-WB), o Telia→Tele2 ir Telia→Bite / Bite→Telia veikiančios jungtys veikia tik SD (AMR-NB). Siūlome standartizuoti HD+ (EVS-FB 128 kb/s) kokybę visoms kryžminėms operatorių jungtims, užtikrinant vienodą aukštos kokybės balso ir vaizdo patirtį vartotojams.

Dar vienas pasiūlymas – suteikti 733–736 / 788–791 MHz (2x3 MHz) kanalą be brangių leidimų privatiems tinklams, kartu su MCC ir MNC (PLMN) kodu, be atskiro leidimo, tik informuojant RRT apie vietą ir naudojimo trukmę. Leisti naudoti bet koki siūstuvą iki 20 W EIRP.

Pridedame nuotrauką, kurioje matyti siūlomas blokų paskirstymas ir jų padalijimas.

